

Årsredovisning

Antagen av kommunfullmäktige den 2024-04-11

Innehållsförteckning

1	Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	5
2	Kommunens ekonomi	6
3	Sammanfattning av året.....	7
4	Förvaltningsberättelse	10
4.1	Översikt över verksamhetens utveckling.....	10
4.2	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	12
4.3	Finansiella risker.....	18
4.4	Verksamhetsrisker.....	20
4.5	Risker i skatteintäkter och statsbidrag.....	21
4.6	Händelser av väsentlig betydelse under räkenskapsåret	21
4.7	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	22
4.8	Kommunövergripande mål och Kommunstyrelsens verksamhetsplan.....	24
4.8.1	Övergripande mål: Goda livsvillkor.....	24
4.8.2	Övergripande mål: Attraktivt samhälle.....	28
4.8.3	Övergripande mål: Effektiv organisation.....	32
5	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	37
5.1	Verksamhetsperspektivet.....	37
5.2	Finansiella perspektivet.....	37
5.3	Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning.....	38
5.4	Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning.....	38
5.5	Balanskravsresultat.....	40
5.6	Väsentliga personalförhållanden.....	41
5.7	Förväntad framtida utveckling.....	41
6	Resultaträkning (tkr).....	43
7	Balansräkning (tkr)	44
8	Kassaflödesanalys (tkr).....	46
9	Driftredovisning (tkr)	48
10	Investeringar (tkr)	49
11	Noter.....	56
12	Redovisningsprinciper	64
12.1	Ord och uttryck.....	64
12.2	Hur vi redovisar	65
12.3	Avskrivningar	65

13	Personalekonomisk redovisning	68
14	Kommunstyrelsen.....	74
14.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	74
15	Politik.....	75
15.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	75
15.2	Kommentarer utfall	75
15.3	Årets händelser.....	75
15.4	Framtid	75
16	Kommunledningsavdelningen	76
16.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	76
16.2	Kommentarer utfall	76
16.3	Årets händelser.....	77
16.4	Framtid	80
17	Barn- och utbildningsavdelningen.....	83
17.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	83
17.2	Kommentarer utfall	83
17.3	Årets händelser.....	84
17.4	Framtid	86
18	Samhällsbyggnadsavdelningen	88
18.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	88
18.2	Kommentarer utfall	88
18.3	Årets händelser.....	89
18.4	Framtid	91
19	Stöd- och omsorgsavdelningen	93
19.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	93
19.2	Kommentarer utfall	93
19.3	Årets händelser.....	94
19.4	Framtid	95
20	Kommunalförbunden	98
20.1	Ekonomiskt utfall (tkr).....	98
20.2	Kommentarer utfall	98
21	Bygg- och miljönämnden.....	99
21.1	Bygg- och miljönämndens verksamhetsplan.....	99
21.2	Ekonomiskt utfall (tkr).....	99

21.3	Kommentarer utfall	99
21.4	Årets händelser	99
21.5	Framtid	100
22	Miljöredovisning.....	101

1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2023 har präglats av oro på olika sätt. Sviterna efter Covid har funnits kvar i form av höga sjuktal, inflationen har påverkat både den kommunala ekonomin och den privata, räntorna har stigit och oroligheter i vår omvärld har påverkat vår världsbild.

Mitt i denna oro har kommunens olika verksamheter fortsatt att fungera. Kommunens uppdrag i olika former har tack vare kompetent personal upprätthållits, så att medborgarna i vår kommun fått ta del av samhällsservicen. Jag vill rikta ett stort tack till alla kommunanställda för väl genomförd verksamhet.

Kommunens ansträngda ekonomi torde vara väl känt för alla. Det är en situation, som en stor majoritet av landets kommuner står i. Den ekonomiska situationen har medfört att besparingar och effektiviseringar har fått diskuteras och genomföras. En del av detta arbete har påbörjats och genomförts, men ännu återstår ett arbete för att anpassa verksamheternas storlek utifrån vår befolkningsstorlek. Årets ekonomiska underskott ger en tydlig signal om detta.

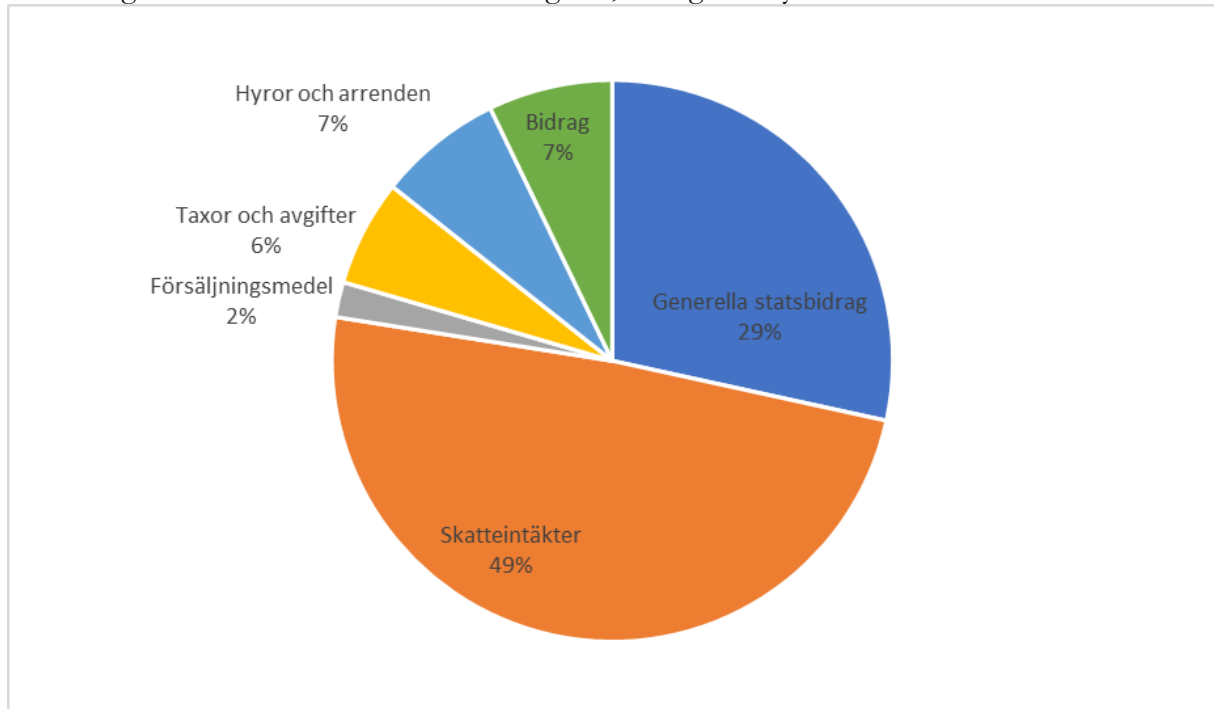
Ragunda kommun är en fantastisk kommun att bo. Den medborgarundersökning som genomförts, visar att 86 % av våra medborgare anser att Ragunda kommun är en bra plats att leva och bo i. Det är något vi tillsammans ska ta fasta på och föra vidare till vår omgivning. Vi ska också vara stolta över att Geopark Indalsälven blev utsedd till årets turismföretag i länet.

Lennart Raswill (C)

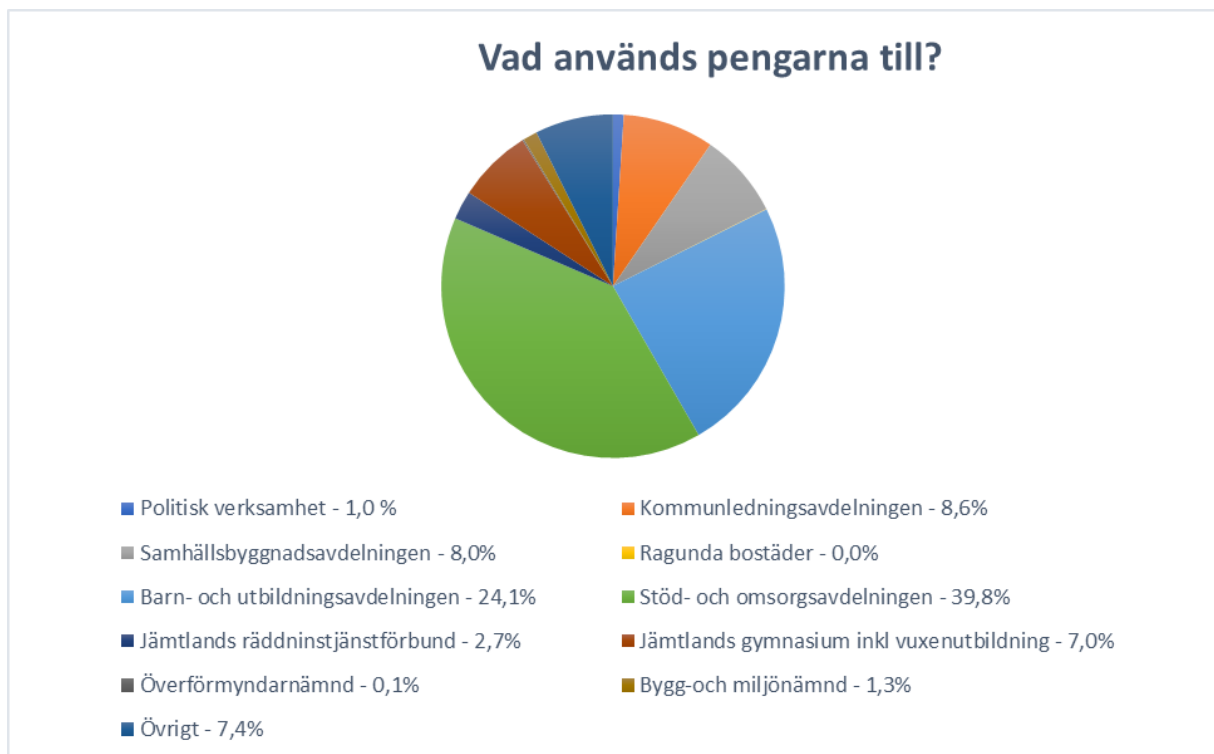
2 Kommunens ekonomi

Varifrån kommer pengarna?

Kommunen omsätter cirka 531,1 mnkr under 2023. Av dessa är 410,7 mnkr skatteintäkter och statsbidrag. Resterande intäkter är främst avgifter, bidrag och hyror.

Vad används pengarna till?

3 Sammanfattning av året

Året som har gått har fortsatt präglats av hög inflation och därmed höjda räntor och ökade kostnader på livsmedel, bränsle, elkostnader etc. Kriget i Ukraina pågår fortfarande och är ett ständigt orosmoln.

Under 2023 har det generellt varit tufft att rekrytera både chefer och medarbetare inom alla avdelningar, det är många aktörer som slåss om samma personer och kompetenser. Vi har lyckats rekrytera många av de vakanta tjänsterna, men inte alla och det har ofta tagit lång tid. Några av våra största utmaningar framåt är kompetensförsörjningen och de höga sjuktalen. Vi fick under 2023 mycket större kostnadsökningar än budgeterat vad gäller både lönekostnaderna men framför allt den stora ökningen av PO-påslaget, vilket leder till att verksamheterna har fått jobba oerhört hårt för att minska sina kostnader.

De sista dagarna i december 2022 drabbades kommunhuset av en vattenskada som har gjort att en del personal har fått arbeta på distans eller delat kontor med varandra för att lösa vardagen. Men efter sommaren blev allt klart och alla återfick sina kontor.

Under våren blev det beslutat att Järåskolan stängs efter vårterminen 2023 på grund av att den är i så dåligt skick. För de yngsta eleverna, F-3, iordningställdes det under sommaren moduler som placerats vid Forshallen där de började skolan i augusti. De elever som går i 4-5:an går från hösten 2023 på Anders-Olof skolan i Hammarstrand.

År 2023 kunde vi erbjuda feriearbete inom de flesta av våra områden, bland annat inom turism, hembygdsföreningar, äldreården, förskolor och lokalvård.

Även om restriktionerna kring Covid-19 släpptes under 2022 så har framför allt våra personaltäta verksamheter periodvis fortfarande fått jobba med att begränsa smittspridningen. Personalen inom Barn- och utbildningsavdelningen samt inom Stöd- och omsorgsavdelningen har haft en hög arbetsbelastning och det har periodvis varit en hög nivå av sjukskrivningar.

Samhällsbyggnadsavdelningen har haft ett tufft år med flera vakanser. Då våra fastigheter kräver ett stort underhållsbehov har vi genom projektpengar kunnat göra en genomlysning av vilka fastigheter som kan avvecklas och vilka som behöver renoveras.

Inom Stöd- och omsorgsavdelningen var sommaren väldigt tuff att få ihop, med hyrpersonal och semesterpaket lyckades man till slut få till bemanningen under sommarmånaderna även om den blev dyr. Efter sommaren har det varit mycket jobb för att få ihop scheman med 11 timmars dygnsvila.

Sommaren har genererat många besökare till Ragundadalen. Döda Fallet har i år haft ca 29 500 besökare och det har under sommaren spelats en musikalisk fantasi om Lapp-Nils som har varit otroligt populär. Thaiändska paviljongen hade ca 10 000 besökare. Även i övriga delar så har företagare och föreningar inom besöksnäringen rapporterat om många besökare.

Den 17 juni invigdes Geopark Indalsälven. Samtidigt passade vi även på att fira att vridläktaren i Döda fallet fyller 30 år och att Länsstyrelsen har rustat upp i naturreservatet med nya spänger och information.

I oktober vann Geopark Indalsälven priset ”Årets Turismföretagare” som Jämtland Härjedalen Turism delade ut under 2023.

I oktober kunde vi äntligen öppna inomhusbadet i Stugun igen efter renovering för skolverksamhet. Vi jobbar på att hitta badvakter så vi kan öppna även för allmänheten.

Den 18 november firades företag och personer i vår kommun som utmärkt sig lite extra då årets Vildhussgala ägde rum på Hotell Hammarstrand. Galan anordnades i år av tre företagare från Hammarstrand.

Årets Företagare

Tom Edström som driver Bispgårdens Åkeri AB

Delas ut av föreningen Företagarna.

Årets Företagare Ragunda 2023 är ett företag med framåtanda, uthållighet och engagemang. Med en ekonomisk uthållighet och en stadig tillväxt, har företaget inte bara skapat många arbetstillfällen utan också möjligheter för utveckling och framsteg. Genom att aktivt främja jämställdhet och inkludering har man skapat en arbetsmiljö där både män och kvinnor välkomnas, och man har också öppnat en dörr för unga individer som söker en väg in i branschen. Låt oss rikta vår uppmärksamhet mot denna fantastiska individ som, med vision, uthållighet och engagemang serverar hela vår kommun och tar ett stort samhällsansvar.

I december blev Ragunda utsedd till bästa näringslivskommun i Jämtlands län.

Utmärkelsen går till den kommun i varje län i Sverige som har störst andel företag som nyanställer, ökar sin omsättning och går med vinst under året baserat på företagens senast inlämnade årsredovisningar, berättar Karl Stjerna, VD på Syna.

Invånarantalet i Ragunda kommun per 2023-12-31 är 5 134 (5 174) personer. Kommunens befolkning har minskat med 40 personer sedan föregående årsskifte. Vi har just nu både ett negativt födelsenetto och negativt flyttnetto. (Källa: Invånardata från Skatteverket)

4 Förvaltningsberättelse

4.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Det redovisade resultatet för den kommunala verksamheten uppgår till -9,8 mnkr vilket är en försämring med 18 mnkr jämfört med föregående års resultat. I tabellen nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling.

Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Antalet invånare 1 november	5 135	5 188	5 221	5 209	5 285
Kommunal skattesats (%)	23,22	23,22	23,22	23,22	23,22
Verksamhetens intäkter (mnkr)	120,4	114,1	111,9	108,2	117,6
Verksamhetens kostnader (mnkr)	514,2	481,7	461,5	459,8	449,0
Skatteintäkter (mnkr)	260,1	249,1	240,1	231,9	237,6
Generella statsbidrag (mnkr)	150,6	147,6	140,5	145,0	122,0
Årets resultat (mnkr)	-9,8	8,2	10,5	7,5	8,1
Soliditet (%)	22,7	26,3	26,2	23,8	23,4
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser (%)	-1,5	0,5	-3,1	-9,4	-12,6
Investeringar netto (mnkr)	44,7	49,7	21,9	34,1	49,7
Självfinansieringsgrad (%)	25,2	57,4	139,3	72,1	55,5
Långfristig låneskuld (mnkr)	283,4	245,4	247,1	249,3	250,3
Antalet anställda, tillsvidareanställda	495	473	461	453	458
Antalet anställda inkl. månadsvikarier	529	579	544	537	513
Investeringar/medborgare (kr)	8 702	9 577	4 195	6 546	9 404

Det redovisade resultatet är för 2023, -9,8 mnkr, vilket är betydligt lägre än föregående år. Budgeterat resultat för 2023 uppgick till 0,9 mnkr. Årets resultat är en avvikelse mot budget med -10,7 mnkr. Finansiellt mål gällande årets resultat är 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det motsvarar 8,2 mnkr. I förhållande till finansiellt mål är årets resultat en avvikelse om -18 mnkr. Slutavräkning för 2022 och slutavräkning 2023 visar ett stort överskott, ca 5,4 mnkr. Slutavräkning 2022 är beräknat på slutligt taxeringsutfall 2022 och slutavräkning 2023 på prognos taxeringsutfall 2023. SKR, Sveriges kommuner och regioner, försåg kommunen med uppgift om slutavräkning i december 2023.

Med minskad befolkning och förändrad åldersstruktur är den finansiella ställningen nu mycket ansträngd.

Soliditeten, som visar kommunens ekonomiska betalningsförmåga på lång sikt, har under de fem senaste åren haft en positiv trend men har under 2023 tyvärr vänt och uppgår 2023-12-31 till 22,7%. Tar man hänsyn till de pensionsförpliktelser som redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen, uppgår soliditeten till -1,5%.

Nettoinvesteringar har minskat jämfört med år 2022. Investeringar har tidigare finansierats genom egna likvida medel men under 2023 har det skett via nyupplåning av totalt 40 mnkr under året.

Den långfristiga låneskulden har ökat från föregående år på grund av nyupplåning. Årlig amortering har skett med 2 mnkr.

4.1.1 Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Se mer under avsnittet ”Ragunda kommuns organisation”.

Därtill finns följande samägda företag och förbund:

Jämtlands Gymnasium (JGY)
Jämtlands Räddningstjänstförbund
Region Jämtland/Härjedalens samverkansråd
Samordningsförbundet i Jämtlands län
Region Jämtland/Härjedalens samverkansråd
Jämtland-Härjedalen Turism
De små kommunernas samverkan (SmåKom)
Ragunda Energi AB
Ragunda Världsarv AB
Inera AB
Servanet AB
Kommuninvest Ekonomisk förening

Kommunen deltar i en gemensam nämnd mellan Region Jämtland Härjedalen och länets samtliga kommuner avseende samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter.

Vi deltar också i gemensam nämnd för upphandlingssamverkan samt gemensam nämnd för samverkan inom drift och service, utveckling samt specialistfunktioner (GNS). Vi ingår också i en gemensam överförmyndarnämnd tillsammans med flera andra kommuner.

Under 2023 har inga väsentliga förändringar skett i organiseringen av kommunens verksamhet. Det som har gjorts är att vi inte längre har en egen överförmyndarnämnd utan har en gemensam nämnd tillsammans med flera kommuner, så vi har lagt den som överförmyndarverksamhet från 2023.

Ragunda Energi AB är till 100 % ägt av Ragunda kommun. Bolaget ska bedriva produktion, distribution och försäljning av fjärrvärme samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget hade för 2023 en omsättning på ca 10,1 mnkr och redovisar ett resultat om +101,5 tkr.

Jämtlands Gymnasium (JGY) Det huvudsakliga uppdraget för förbundet är att ansvara för medlemskommunernas skyldigheter att erbjuda kommunernas ungdomar gymnasieutbildning i enlighet med lagar och förordningar. Förutom ordinarie ungdomsverksamhet i form av gymnasieskola och gymnasiesärskola ingår i förbundets verksamhet även vuxenutbildning, uppdragsutbildning, svenska för invandrare och kvalificerad yrkesutbildning. Ragunda kommuns andel i Jämtlands Gymnasium är 5,44%.

Jämtlands Räddningstjänstförbund Verksamheten inom förbundet ska bedrivas enligt intentionerna i gällande lagstiftningar för skydd mot olyckor samt enligt av direktionen antagna mål och handlingsprogram. Förbundet skall också stödja ägarkommunernas arbete inom

krishantering, höjd beredskap samt upprätta ett handlingsprogram för verksamheten i samverkan med ägarkommunerna. Ragunda kommuns andel i Jämtlands Räddningstjänstförbund är 8,07%.

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter. Kommunstyrelsen har gjort bedömningen att sammanställda räkenskaper ska upprättas för räkenskapsår 2023 och att Jämtlands Gymnasium och Jämtlands räddningstjänstförbund skall ingå i denna redovisning. Bedömningen har gjorts med stöd av rekommendation R16 utfärdad av Rådet för kommunal redovisning, RKR.

4.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

För att förstå Ragunda kommuns resultat och ställning är det nödvändigt att ha kunskaper om riskerna i kommunen. Riskerna presenteras under rubrikerna omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Omvärldsrisker

Kommunernas ekonomiska läge är mer ansträngt nu än på många år. Inflationens effekt har genererat höga prisökningar i verksamheterna, ökade pensionskostnader både i år och nästa år ger vilket tillsammans med högre räntor ruffa ekonomiska förutsättningar. I SKR's Ekonomirapport från oktober 2023 lyfter man bland annat att kommuner och regioner nu är inne i en fas där beslut måste fattas om hur de ska hantera en ansträngd ekonomi på kort och lång sikt. Att väga av hur mycket verksamhet och kostnader det finns utrymme för på längre sikt, vilket är både svårt och nödvändigt. Resultaten för många kommuner faller kraftigt 2023 och inför 2024 krävs fortsatt återhållsamhet, effektiviseringar och i flera kommuner även skattehöjningar. Anpassningar av verksamheten måste göras, bland annat med hjälp av digital teknik och nya arbetsätt, som både tar hänsyn till dagens svåra ekonomiska förutsättningar och arbetskraftsbristen. För att kommunerna skall komma tillbaka till nödvändiga resultatnivåer är det avgörande att inflationen återgår till inflationsmålet skriver man.

Lågkonjunkturen drabbar kommunsektorn

Global anpassning till hög prisnivå och förhöjda räntor

Den globala ekonomin påverkas av två stora störningar: den tidigare covid-19-pandemin och Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina. Den stora efterfrågechock som pandemin innebar ändrade allokeringen mellan sektorer och detta påverkar ännu världsekonomin, med avtryck inte minst i arbetsmarknaden och inflationen i flera länder. Den ekonomiska politiken gjordes dessutom mycket expansiv, speciellt i USA. Den andra stora omvärldsfaktorn, Rysslands anfallskrig mot Ukraina, har främst påverkat Sverige och Europa via högre råvarupriser. Detta har dämpat efterfrågan och startat den inflationsspiral som drabbat vår region. För att motverka den höga inflationen har världens centralbanker höjt styrrentorna kraftigt 2022-2023. Detta har dämpat såväl hushållens konsumtion som produktionen i räntekänsliga sektorer.

Konjunktur och strukturella faktorer dämpar internationell ekonomi

Man räknar med att den globala BNP-tillväxten dämpas kommande år. Även om arbetslösheten fortfarande är låg börjar efterfrågan på arbetskraft avta. Riskerna för BNP-utvecklingen i USA på kort sikt är flera: stora strejker, återstart av betalning av studielån samt en eventuell stängning av den federala staten. Europa drabbas fortfarande mer av utbudsstörningarna och tillväxten blir svagare här än i USA, särskilt 2023. Samtidigt leder hemtagning av produktion från Kina, till följd av höjda tullar och andra handelshinder, till att den globala handeln försvagas mer än den globala BNP-tillväxten. Kinas ekonomiska bekymmer på hemmaplan (svag ekonomisk stimulans, svag inhemsk efterfrågan, finansiella risker kring fastighetssektorn samt hög skuldsättning hos lokala

myndigheter) drabbar speciellt Tyskland hårt då Kina är en av dess största handelspartners. Det tar tid för den globala ekonomin att anpassa sig till de högre prisnivåerna och räntorna. Global BNP växer svagare 2023–2024 men får mer fart därefter. Däremot når global tillväxt inte heller då upp till den genomsnittliga tillväxten historiskt (drygt 3,4 procent). I riskbilden finns därtill faktorer som kan peka mot en än svagare utveckling. Inte minst är det ännu ovisst hur Rysslands anfallskrig mot Ukraina fortlöper.

Lågkonjunktur då köpkraften urholkas

De senaste årens inflations- och ränteuppgång har lett till en ekonomisk inbromsning och svensk BNP faller i år. 2024 väntas en svag uppgång men Sverige befinner sig fortfarande i lågkonjunktur. När omvärldsekonomin repar sig 2025 och 2026 förväntas återhämtningen bli större.

Inflationen är på väg ned men det innebär tyvärr inte sänkta priser utan en stabilisering av den nya höga prisnivån. Svensk ekonomi drabbas hårt både av inflationen och den pågående inflationsbekämpningen. Både prisökningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin. Inflationen har inneburit att reallönerna fallit till 2013 års nivå. Hittills har försvagningen av hushållens köpkraft mildrats av att de har använt det buffertsparande som byggdes upp under pandemin, men successivt slår de högar priserna och räntorna igenom skriver SKR.

Även om inflationen sjunker kommer den högre prisnivån och ränteutgifterna att bestå, vilket medför en ihållande urholkning av köpkraften för alla sektorer i ekonomin. Under 2024 räknar SKR med att kronkursen stärks och att inflationen stabiliseras kring målet på 2%. Detta leder då till att Riksbanken kan börja sänka styrräntan, vilket beräknas börja under andra kvartalet 2024. Lägre inflation och mindre åtstramande penningpolitik ökar hushållens köpkraft 2024, men anpassningen till en varaktigt högre prisnivå och räntor kommer sannolikt att pågå flera år efter att inflationen normaliserats enligt SKRs prognos. Omvärlden behöver också anpassa sig till en varaktigt lägre köpkraft och därmed kommer svensk export att ge svagt bidrag till BNP-ökningen fram till 2025. Trots en tydlig försvagning av svensk ekonomi ligger sysselsättningen på en mycket hög nivå, ca 70% av befolkningen i åldern 15–74 år är sysselsatta.

Nu försvagas den starka arbetsmarknaden

Svensk produktivitet dämpas kraftigt 2023. Produktiviteten har minskat varje kvartal sedan början av 2022, vilket är trenden även i andra länder och beror på sammansättningseffekter i och med pandemin. Vid en försvagning av konjunkturen tenderar produktionen minska snabbare än antalet arbetade timmar, vilket ger en överkapacitet på kort sikt. Därmed är denna lägre produktivitetstillväxt väntad.

Ett tecken på att arbetsmarknaden börjat anpassa sig till konjunkturförutsättningarna är att SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) nu visar att arbetslösheten slutat minska. Däremot är sysselsättningen fortsatt hög

Varför är kommunernas och regionernas ekonomi så ansträngd kommande år?

Den höga inflationen ger kraftigt ökade pensionskostnader och höga prisökningar i verksamheterna. Det reala skatteunderlaget urholkas och minskar med över 2% 2023 och nästa år med 0,5%. Ingen prognosmakare förutsåg att inflationen skulle bli så hög och att den skulle vara så ihållande. Det är en störning som fått extrema effekter i kommunsektorn. Det innebär att många kommuner och regioner inte kunnat förbereda sig på detta läge, utan förväntade sig en mer normal lågkonjunktur och ekonomisk politik.

År 2025–2027 ökar skatteunderlaget ungefär i linje med det historiska genomsnittet, vilket förklaras av både stigande löner och fler arbetade timmar i ekonomin, drivna av konjunkturell återhämtning och en växande befolkning som lyfter arbetskraften och sysselsättningen. De senaste tio åren har det reala skatteunderlaget ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2027 är ökningen bara 1 procent. Särskilt 2023 sticker ut som ett mycket svagt år med drygt 2 procents minskning av det reala skatteunderlaget, men även 2024 minskar det med 0,5 procent. Enligt prognosen kommer det att dröja till 2025 innan skatteunderlaget är uppe på 2022 års nivå. I budgetpropositionen för 2024 aviseras en ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget. Detta är den främsta förklaringen till att det faktiska skatteunderlaget bedöms bli svagare än den underliggande utvecklingen 2024. Regelförändringar påverkar även 2026, dels återföring av periodiseringsfonder och dels senareläggning av höjd åldersgräns till 67 år för rätt till förhöjt grundavdrag.

Skatteunderlag och prisutveckling för den kommunala sektorn

Procentuell förändring

	Utfall	Prognos		Kalkyl		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3	4,1
Regelförändringar*	-0,5	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande	6,1	4,5	3,5	4,9	4,7	4,1
Prisutveckling	4,6	6,8	4,0	0,7	1,9	3,2
Realt skatteunderlag	1,4	-2,1	-0,5	4,2	2,8	0,9

(källa: SKR´s ekonomirapport oktober 2023)

Underskott 2023 som växer 2024

Kommuner generellt beräknas få det svagaste resultatet sedan IT-kraschen i början av 2000-talet. Och 2024 förvärras situationen ytterligare, med en fortsatt real minskning av skatteunderlaget. För att undvika alltför stora underskott kommer det att krävas mycket stora åtgärder i form av neddragningar och/eller skattehöjningar enligt SKR´s prognos. De tror även att med sådana åtgärder är det för många, både regioner och kommuner, helt omöjligt att på kort sikt nå en ekonomi i balans av egen kraft.

De flesta kommunerna anger att de ekonomiska förutsättningarna är sämre 2024 än 2023. Pensionskostnaderna ökar från redan höga nivåer samtidigt som personalkostnaderna förväntas öka relativt mycket, detta medför att arbetskraftskostnaderna totalt sett väntas öka med nästan 5 procent.

Pensionskostnaderna ökar till följd av inflationen

Kostnaden för avtalspensioner (inklusive finansiell kostnad) ökar drastiskt 2023. Den stora ökningen beror främst på inflationsuppgången, men även på löneökningar under pandemin och premiehöjningar i det nya pensionsavtalet. Fortsatt hög inflation leder till ytterligare högre pensionskostnader 2024 medan åren 2025 och 2026 stärks resultatet i takt med att pensionskostnaderna faller tillbaka igen, under förutsättning att inflationstakten sjunker.

Underskott kan medföra likviditetsbrist

Förutom resultat- och soliditetsutvecklingen och därmed utvecklingen av det egna kapitalet måste

enligt SKR såväl kommuner som regioner ha kontroll över likviditeten och låneskulden. De senaste åren har likviditeten stärkts av de starka resultaten, samtidigt som låneskulden har ökat.

Skulderna fortsätter öka

De närmaste årens extremt svaga resultat och en fortsatt hög investeringsnivå, i främst kommunerna, kombinerat med likviditetspåverkan från de nya pensionsavtalen gör alltså att kommuner och regioner måste ha särskild bevakning på sin betalningsberedskap skriver SKR. Utifrån SKR´s prognos över resultaten, kommer finansieringsbehoven för investeringsutgifterna att växa kraftigt.

Varaktig urholkning av köpkraften dämpar efterfrågan i Sverige

Svensk ekonomi drabbas hårt av den pågående inflationsbekämpningen. Prisökningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin. Inte minst den högt skuldsatta och räntekänsliga hushållssektorn bidrar till konjunkturedgången. Som en anpassning till lägre reala disponibla inkomster har hushållen sedan förra hösten dragit ned på sin konsumtion i volym. Hushållens köpkraft, de disponibla inkomsterna i reala termer, minskar i år med 3 procent. Detta är unikt svagt och kan till exempel jämföras med en genomsnittlig årlig ökning om 2,6 procent sedan 1995. Anpassningen har mildrats av att hushållen har använt det sparkapital som de byggde upp under pandemin. Hushållens sparkvot är nu nere på samma nivåer som före pandemin och bedömningen är att hushållen inte nämnvärt vill försämra sparandet ytterligare.

Stora projekt för grön omställning motverkar investeringsnedgången. Att ledtiderna allmänt sett är långa fördröjer också avkylningen som högre räntor och stramare kreditgivning ger. Nästa års investeringar förväntas vara svaga när pågående investeringar klingar av och nya skjuts på framtiden.

Lägre inflation och mindre kontraktiv penningpolitik ökar hushållens köpkraft 2024. Den aviserade finanspolitiken i budgetpropositionen för 2024 bidrar marginellt till detta, främst genom att hushåll med lägre inkomster och högre konsumtionsbenägenhet gynnas av skattesänkningar. Men löneökningarna kompenserar inte för hushållens kostnadsökningar. Hushållens konsumtion väntas därtill dämpas ytterligare av den vikande arbetsmarknaden. Anpassningen till högre priser och räntor kommer sannolikt att pågå flera år, även efter att inflationen har återvänt till målsatta 2 procent.

Långsammare ökning av befolkningen att vänta

Ett skäl till att det är viktigt att få upp sysselsättningen bland grupper som står långt från arbetsmarknaden är att vi kommande år riskerar brist på arbetskraft både till näringslivet och till välfärden. Förutom arbetsmarknadsinsatser ställer det krav på kommuner och regioner att förändra arbetssättet och i högre grad använda tekniska lösningar som ger invånarna möjlighet att själva göra delar av de tjänster som annars kräver personella resurser.

Vården behöver ställa om

Demografins utveckling innebär att sjukvårdens kapacitet, i synnerhet personaltillgången, får svårt att matcha de ökande vårdbehoven. Därför behövs en omställning som gör det möjligt att öka effektiviteten och kvaliteten i vården

Många regioner har svårt att få tag på personal med rätt kompetens är SKR´s bedömning och då kan det på kort sikt vara nödvändigt att använda sig av hyrbemanning. Det ansträngda läget i vården har den senaste tiden dock tvingat både kommuner och regionerna att använda sig av hyrbemanning i allt större utsträckning. Ett ökat beroende av hyrbemanning över en längre tid får

tydliga negativa konsekvenser, det påverkar den egna personalens arbetsmiljö, kontinuiteten för patienterna, patientsäkerheten och verksamheternas utvecklingsarbete. Det påverkar också regionernas kostnader för vård.

Stora behov av klimatanpassningsåtgärder

Utmaningarna är många och stora. Förutom brist på både ekonomiska resurser och personal har ett antal kommuner de senaste åren drabbats och fler kommer att drabbas av klimatförändringarna. De tvingas därmed hantera effekter av bland annat översvämningar, skred, värme och bränder. Investeringar för att hantera kommande klimatanpassningar i kommunerna beräknas motsvara hundratal miljarde kronor. Kommunerna förväntas också göra allt större insatser för att förebygga och förhindra kriminalitet samt gängvåld. De ska tillsammans med regionerna skala upp krisberedskapen och det civila försvaret. Det är inte rimligt, SKR anser att staten bör ta ett större ansvar för att anpassa samhället till klimatförändringarna och se till att det blir ekonomiskt möjligt för kommuner att göra de förebyggande åtgärder som behövs.

Den gröna omställningen och de nya klimatförutsättningarna pressar kommunerna

Kommunernas arbete och kompetens är nödvändigt för landets gröna omställning och för att hantera de nya klimatförutsättningarna. Men staten behöver ta ett större ansvar och bland annat ge kommunerna bättre långsiktiga förutsättningar för att de ska klara att axla dessa områden. Det handlar om att kommuner och regioner är viktiga både i arbetet med att utveckla ett samhälle där vi inte påverkar klimatet negativt, och i arbetet för att anpassa våra samhällen till klimatförändringarnas konsekvenser. Både omställning och anpassning behöver ske parallellt och i tät samverkan mellan kommuner, regioner, myndigheter, regering, riksdag och näringsliv skriver SKR i sin ekonomirapport.

Industrins gröna omställning - Industrietableringar har blivit en viktig del i Sveriges gröna omställning. De kommuner som lyckats få en stor etablering upplever nu en tillväxt av sällan skådat slag, men samtidigt pressas de på flera plan.

Bostadsbyggande - För att investeringarna inte enbart ska betalas av kommunernas befintliga invånare behövs ett större befolkningsunderlag. Om arbetskraften istället väljer temporära boenden eller att pendla står kommunen kvar med sina kostnader utan att öka skatteintäkterna. För att undvika denna situation blir bostadsbyggandet avgörande.

Kompetensförsörjningen, den största utmaningen

Att hitta rätt kompetens är välfärdens största utmaning. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler, istället behövs nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna.

Det behövs många nya medarbetare i kommuner och regioner kommande tio år. Totalt sett behöver det anställas omkring 410 000 personer på grund av befolkningsutvecklingen och för att ersätta pensioneringar fram till 2031 – om ingenting förändras. Det visar SKR:s personalprognos.

Antalet personer över 80 år kommer att öka med nästan 50 procent fram till 2031, vilket innebär att äldreomsorgen behöver öka antalet anställda med drygt 30 procent under samma period. Även hälso- och sjukvården behöver öka påtagligt. Antalet barn och unga upp till 15 år beräknas minska fram till 2031, vilket gör att behoven av lärare inom förskola och grundskola totalt sett ser ut att minska.

Rekryteringsbehoven är och har dock varit besvärligt under en lång tid inom förskola och skola. Det beror dels på att många lärare går i pension, dels på att tillgången på lärare varierar kraftigt

över landet. Inom gymnasieskola ökar behoven av lärare eftersom barn mellan 16 och 19 år kommer att öka.

Ökningen av sysselsatta räcker inte utan utmaningen består i att samtidigt som behoven av personal till välfärden växer, så ökar personer i arbetsför ålder endast med fyra procent under samma period. Ökningen av antalet sysselsatta är dessutom betydligt lägre än ökningen i arbetsför ålder. Konkurrensen om arbetskraften på hela arbetsmarknaden är stenhård och många branscher efterfrågar personal.

Även om det finns en potential i att öka arbetskraften, så kommer det inte räcka. Den största potentialen finns istället i det kommuner och regioner själva kan göra. Genom att fortsätta förändra arbetssätt och ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna kan behoven av fler anställda minska.

(Källa: SKR Ekonomirapporten oktober 2023)

Befolkningsutveckling, lägsta folkökningen på 22 år

Vid slutet av 2023 var 10 551 700 personer folkbokförda i Sverige. Under året ökade befolkningen med 30 200 personer, vilket var den lägsta folkökningen i absoluta tal sedan 2001. Att folkökningen var lägre än tidigare berodde på ett minskat barnafödande, ett lägre antal invandringar samt ett högre antal utvandringar.

Sveriges befolkning ökade med 0,3 procent under 2023, vilket var betydligt lägre än åren före. Vi får gå tillbaka till 2000 för att hitta en lägre relativ ökning av folkmängden. Under 2000 ökade Sveriges folkmängd med 21 400 personer, vilket motsvarade 0,2 procent. Källa: www.scb.se

I Ragunda kommun har antalet invånare minskat varje år sedan 1970-talet med undantag av en liten ökning under åren 2016 och 2017. År 2023 minskade befolkningen med 40 personer. Invånarantal per 2023-12-31 var 5 134 personer.

Ragunda kommun har under år 2023 haft ett negativt födelsenetto, -27 personer och även ett negativt flyttnetto, -13 personer. Källa: www.scb.se

Även om vi tittar på invånarantalet den 1 november 2023 så ser vi en minskning från föregående år.

Befolkningens storlek har betydelse för storleken på statsbidrag och intäkter från utjämningsystemet. Folkmängden den 1 november har betydelse för utfallet kommande år.

	2 023	2 022	2 021	2 020	2 019
Antalet invånare 1 november	5 135	5 188	5 221	5 209	5 285

Befolkningen i Ragunda minskade under perioden 2000–2020 med 1 105 personer (-17,5 %).

Arbetsmarknad

Arbetslösheten i Ragunda kommun har fortsatt att sjunka under 2023. Under 2023 uppgick arbetslösheten i Ragunda enligt Arbetsförmedlingen till 4,5%, varav 4,8% för kvinnor och 4,3% för män. Samma period föregående år var arbetslösheten 5,2 %. Ragunda kommun har en lägre arbetslöshet både när vi jämför med riket i snitt och Jämtlands län.

Arbetslösheten i riket har ökat något från 6,6 till 6,7 %. I Jämtlands län har arbetslösheten legat still från föregående år så den ligger kvar på 4,6 %.

Betydande avtal och regelförändringar

Inga lagstiftningsförändringar, förändringar i huvudmannaskap eller liknande som i hög grad påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar har genomförts. Förändringar av lagstiftning och regelverk som beslutas av riksdag och regering innebär alltid en risk. I nuläget förväntas inte några ytterligare förändringar, utifrån de politiska förslag som är kända, som kan leda till betydande kostnadsökningar.

4.3 Finansiella risker

Finansierings- och ränterisk

Per 2023-12-31 uppgick kommunens räntebärande skulder till 283,4 mnkr.

Lån	2023	2022	2021	2020	2019
-med rörlig ränta <1år (Mnkr)	43,1	160,5	73,3	49,1	151,1
-med bindningstid 1–3 år (Mnkr)	190,3	84,9	175,1	150,4	100,3
-med bindningstid 4–5 år (Mnkr)	50,0	-	-	50,0	-
-med bindningstid 6,7 år (Mnkr)	-	-	-	-	-
Genomsnittlig ränta (%)	2,4	0,5	0,3	0,3	0,3

Kostnaden för låneräntor har under året uppgått till 6,2 mnkr, vilket är mycket högre än året innan (1,3).

Den totala finansiella kostnaden har under året uppgått till 6,7 mnkr och inkluderar då även inkassokostnader och räntekostnader för pensioner.

För att sprida de finansiella riskerna fördelas låneskulden mellan rörlig och fast ränta med olika bindningstider. 43,1 mnkr, 15,2 % av låneskulden, är lån utan bindningstid med rörlig ränta. Den bundna låneskulden uppgår till 240,3 mnkr, 84,8 %. Att fördelningen har en övervikt i bundna räntor nu beror uteslutet på den osäkra räntemarknaden.

Kredit- och likviditetsrisk

Likvida medel per 2023-12-31 är 33,3 mnkr. Det är en ökning om 6,8 mnkr sedan föregående år. Likviditeten har ökat det senaste året pga nyupplåning då vi under 2023 har lånat upp till stora delar av investeringarna. Investeringsbehovet de kommande åren är stora och för att klara likviditetsbehovet kommer troligen ännu fler nya lån behöva tas. Låneutrymme finns dock för Ragunda kommun.

Likviditet	2023	2022	2021	2020	2019
Likvida medel (mnkr)	33,3	26,5	36,5	51,7	37,5
Kassalikviditet (%) 1)	84,0	62,8	74,0	71,2	78,1
Balanslikviditet (%) 2)	84,4	63,1	74,3	71,5	78,5
Rörelsekapital (Mkr) 3)	-13,9	-37,3	-21,7	-27,7	-16,9

1. Med kassalikviditet avses omsättningstillgångar minus varulager/ kortfristiga skulder
2. Med balanslikviditet avses omsättningstillgångar/ kortfristiga skulder
3. Med rörelsekapital avses omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder

Pensionsförpliktelser

Pensionsskuld

Pensionsåtagande mnkr (inkl. löneskatt)	2023	2022	2021	2020	2019
Avgiftsbestämd del	9,6	10,5	10,2	10,3	10,3
Avsättningar till pensioner	6,0	5,0	5,1	5,0	5,6
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	128,5	128,1	136,6	155,7	160,3
Total pensionsskuld	144,1	143,6	151,9	171,0	176,2

Kommunens totala pensionsskuld uppgår 2023-12-31 till 144,1 mnkr. Pensionsåtagandet redovisas från och med 1998 enligt den så kallade blandmodellen, dels som en avsättning på balansräkningen och som en ansvarsförbindelse. Ur ett riskperspektiv är det viktigt att beakta denna pensionsskuld eftersom det inte finns några fonderade medel för att möta de betalningar som kommer att uppstå när skulden ska regleras.

Den stora minskningen av pensionsförpliktelser äldre än 1998 mellan år 2020 och 2021 beror till stor del på en partiell inlösen av kommunens ansvarsförbindelse för pension i bokslutet för 2020. Det innebär att kommunen har betalat en försäkring som försäkrar bort en del av kommunens ansvarsförbindelse för pension.

Förvaltning av pensionsmedel

Pensionsförpliktelse	2023	2022
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	6,0	5,0
a. Avsättning inkl. särskild löneskatt	6,0	5,0
b. Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	0,0	0,0
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	40,8	35,9
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0,0	0,0
4. Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	46,8	40,9

Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde	2023
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	47,9
a. Varav överskottsmedel	0,0
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0,0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0,0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	47,9

Finansiering	2023
9. Återlånade medel 1)	-1,1
10. Konsolideringsgrad 2)	1,0

1) Skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel, angivna till marknadsvärde. Summan av pensionsförpliktelser minskas med summan av förvaltade pensionsmedel.

2) Andel av pensionsförpliktelser som täcks av medel i pensionsförsäkring, pensionsstiftelse eller egna förvaltade pensionsmedel. Summan av de förvaltade pensionsmedlen divideras med summan av pensionsförpliktelser.

Sedan 2004 har kommunen försäkrat den kommunala ålderspensionen, ökningen av kommunens pensionsskuld. 2023 uppgick premien till 7,1 mnkr och det innebär att kommunen har betalat en försäkring som försäkrar bort en del av kommunens ansvarsförbindelse för pension.

4.4 Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning

Vi ser framför oss stora utmaningar i personal- och kompetensförsörjningen. En förändrad demografi ger behov av ökade välfärdstjänster. Pensionsavgångarna de närmsta åren är stora. Utmaningar att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens finns och kommer att finnas bland alla avdelningar och verksamheter.

Kommunledningsavdelningen

Ökade och förändrade lagkrav ökar bördan för våra enheter. Det ställs högre krav på kunskap och kompetensutveckling. Det är råder en viss svårhet att rekrytera till specialistyrken inom avdelningen, vilket vi sett under det senaste året då vi har haft denna svårighet i flera av rekryteringarna.

Samhällsbyggnadsavdelningen

Ett föråldrat fastighetsbestånd med eftersatt underhåll tär på kommunen ekonomi. Behovet av underhåll och investeringar är stort. Även här ser man risker med kompetensförsörjningen. Pensionsavgångar måste ersättas. Utbyte till ny teknik kräver en ny typ av kompetens.

Barn- och utbildningsavdelningen

Kompetensförsörjning inom barn- och utbildningsavdelningen är en betydande risk. Lärarbehörighet både inom skola och förskola är låg. Behovet av behörig personal är stort och vi har stora svårigheter i rekryteringen. Minskade riktade statsbidrag till skolan ses även som en risk. Delningstalen, dvs. taket för antal elever i varje klass ses som en verksamhetsrisk. Små enheter/grupper ger ökade kostnader för verksamheten. Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar och är en stor utmaning för både förskola och skola.

Stöd- och omsorgsavdelningen

Även inom stöd- och omsorgsavdelningen ser man kompetens- och personalförsörjningen som en stor verksamhetsrisk. Demografins utveckling innebär att det blir svårt att matcha personaltillgången mot de ökande vårdbehoven. Därför behövs en omställning som gör det möjligt att öka effektiviteten och kvaliteten i vården. Behovet och risken är störst bland vård- och omsorgspersonal och då främst bland legitimerad personal. Demens är en växande folksjukdom. Antalet drabbade kommer att stiga i takt med att den äldre befolkningen ökar i antal. Inom förvaltningen ser man ett ökat vårdbehov, större vårdtyngd.

4.5 Risker i skatteintäkter och statsbidrag

Tillväxten av skatteunderlaget har tidigare varit hög under flera år men nu ser man en avmattning/minskning framöver. Vi ser redan nu att intäkterna inte ökar i samma takt som kostnaderna. Det innebär att man nu verkligen måste planera för större strukturella förändringar som ger kostnadsminskning på sikt annars kommer inte skatte- och statsbidragsintäkterna att täcka kostnaderna för kommande års verksamheter.

En risk är riksdagens och regeringens styrning med riktade statsbidrag. De ger en kortsiktig planeringshorisont och det krävs extra resurser för att hantera de riktade statsbidragen.

4.6 Händelser av väsentlig betydelse under räkenskapsåret

Under ”Händelser av väsentlig betydelse under räkenskapsåret” i förvaltningsberättelsen redovisas endast händelser med väsentlig ekonomisk betydelse.

Ekonomiska konsekvenser av ökad sjukfrånvaro

Ersättningen för höga sjuklönekostnader är beräknade på de ökade kostnaderna för sjuklön för ordinarie tillsvidareanställda samt månads- och timanställda. Nedan finns en sammanställning över hur sjuklönekostnaden har förändrats under åren 2019–2023.

Sjuklönekostnader (mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Sjukdom 14 första dagarna	4,7	5,5	4,4	4,6	2,9
Sjukdom från 15:e dagen	0,3	0,3	0,4	0,1	0,2
Sjukdom från dag 60	0,3	0,3	0,3	0,2	0
Sjukdom övrigt	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2
Summa sjuklönekostnader	5,3	6,1	5,3	5,1	3,3

Den totala sjukfrånvaron år 2023 var 8,9%, en minskning med 0,4% från 2022 som var 9,3%. Under pandemiåren 2020-2021 ökade kommunens sjukfrånvaro och har sedan dess legat på likvärdiga nivåer. Under 2023 har sjukfrånvaron planat ut och minskat något. Vi ser en förändring i sjukskrivningsstatistiken. Korttidsfrånvaron minskar men den riktigt långa sjukfrånvaron ökar. Med det avses sjukfrånvaro 60 dagar eller mer.

Antal sjuktimmar var 107 191 (109 654 timmar - 2022) och långtidsfrånvaron, dvs. antalet sjukdagar överstigande 60, stod för 51,68% av all sjukdom. Jämfört med 2022 då det var 43,57%.

Andel i procent	2023	2022	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro i förhållande tillgänglig arbetstid	8,9	9,29	7,16	7,39	6,10

Summan av investeringarna under året uppgår till totalt 44,7 mnkr.

Den totala investeringsbudgeten var 69,5 mnkr. Flera stora investeringar har kunnat göras under 2023, där de största investeringarna är inom fastighetsunderhållet. Bland annat ventilation på Anders-Olof skolan, takbyte på hyreshus, instrålningskydd på Nyvik, färdigställande av körplan JGY, sedan har vi ledningsåtgärder samt utbyggnad av fibernätet Under andra halvan av 2023 togs beslut att bara slutföra påbörjade investeringar samt de som var absolut nödvändiga. Detta pga den mycket ansträngda ekonomin i Ragunda kommun.

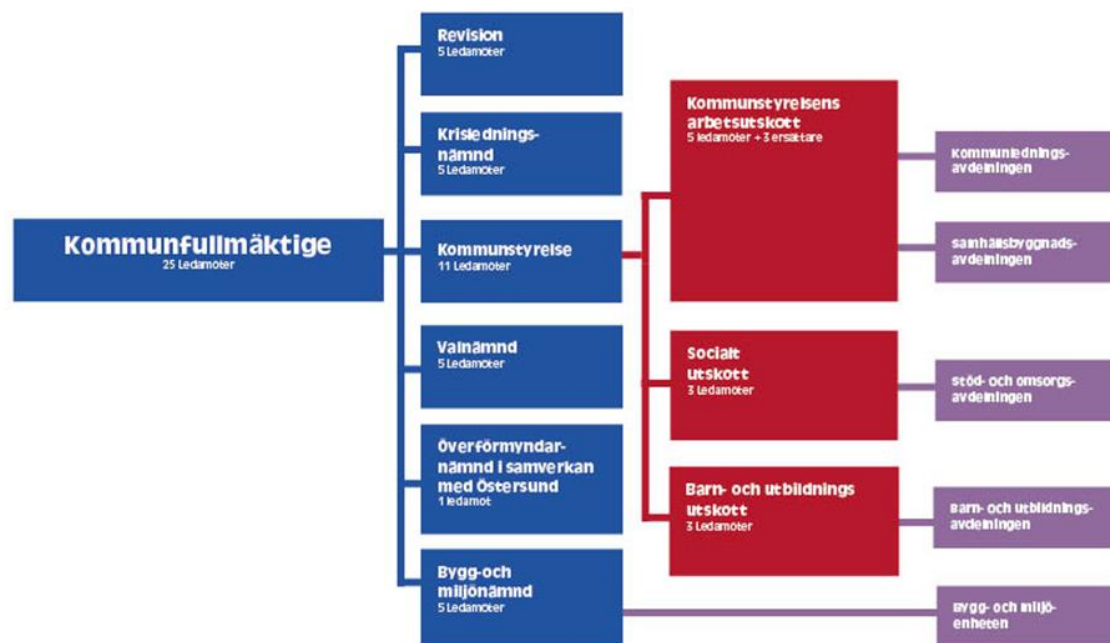
I Ragunda kommun har antalet invånare minskat varje år sedan 1970-talet med undantag av en liten ökning under åren 2016 och 2017. År 2023 minskade befolkningen med 40 personer. Preliminärt invånarantal per 2023-12-31 var 5 134 personer. Ragunda kommun har under år 2023 haft ett negativt födelsenetto, -27 personer, och ett negativt flyttnetto, -13 personer.

4.7 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ansvarsstruktur

Inom Ragunda kommun finns flera nivåer av politiskt styrande instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnder, och utskott.

Därtill finns det en tjänstemannaorganisation. I bilden nedan illustreras struktur och roller för styrning och uppföljning inom Ragunda kommun.

Politikerna är uppdragsgivarna

Det är politikerna i Ragunda kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder som ytterst är ansvariga för den kommunala servicen. De anger inriktningen för kommunens verksamheter - vad som ska prioriteras och vad som ska genomföras. Politikerna bestämmer i frågor om ekonomi och kvalitet samt att de beslutar om reglementen, förordningar, policybeslut och riktlinjer. De styr kommunen genom att ge uppdrag och sätta upp mål och att ge resurser till de olika verksamheterna ur kommunens totala budget.

De kommunanställda är verkställande

Det är de anställda, medarbetare och chefer som ansvarar för att politiska beslut genomförs i det dagliga arbetet. De hanterar frågor om ekonomi, kvalitet, planering och arbetsledning. De anställda ansvarar också för att ta fram underlag för politiska beslut, att följa upp verksamheterna och att redovisa detta tillbaka till uppdragsgivarna - politikerna.

Kommunfullmäktige med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktige fastställer övergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Detta görs i budget och översiktsplan. Fullmäktige fastställer även reglementen, bolagsordningar, ägardirektiv med mera och tillsätter ledamöter i kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser. Fullmäktige godkänner delårsrapporter och årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Vart fjärde år väljer invånarna i Ragunda vilka som ska sitta i kommunfullmäktige genom att rösta i kommunvalet.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar således för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder, det kommunala bolaget samt kommunalförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikt och intern kontroll (se särskild rubrik nedan). Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, samt om riktlinjer och övergripande styrdokument. Kommunfullmäktige med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktige fastställer övergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Detta görs i budget och översiktsplan. Fullmäktige fastställer även reglementen, bolagsordningar, ägardirektiv med mera och tillsätter ledamöter i kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser. Fullmäktige godkänner delårsrapporter och årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Den 13 december 2022 fattade Ragunda kommuns kommunfullmäktige beslut om mål för verksamheterna inför år 2023.

Ragunda mitt i

"I positiv tro på framtiden bygger vi med medborgarna en välmående och växande kommun genom nytänkande och mod! Ragunda är en kommun som 2030 vänt befolkningsutvecklingen!"

Ragunda är med sitt strategiska läge mitt i mellannorrland en kommun där utbildning och företagande är ett nav som också gör kommunen attraktiv för lokalt näringsliv med de gröna näringarna, serviceföretagande och industri. Kommunen och civilsamhället fungerar som oljan i ett maskineri som för allt framåt.

Kommunövergripande mål

Ragunda kommun har tre övergripande mål: goda livsvillkor, attraktivt samhälle och effektiv organisation.

Verksamhetsplan

På kommunstyrelsesammanträdet den 13 december 2022 fastställdes Ragunda kommuns verksamhetsplan för år 2023.

Tanken är att verksamhetsplanen ska vara av övergripande karaktär och visa på aktiviteter för att uppnå de politiskt uppsatta målen. Verksamheten har medvetet valt Målområden från Agenda 2030, detta för att väva samman de Globala hållbarhetsmålen med kommunens interna och externa arbete. De mål som fastslås ska också vara mätbara, uppnåeliga och sträva mot förbättring där det gör störst nytta.

Mål, budget och uppföljning

Mål och budget följs upp två gånger per år, i delårsbokslut och i årsredovisningen. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen i april och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala verksamheten. Uppsiktsplikten tar utgångspunkt i budget, flerårsplan och ägardirektiv. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid. Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll. Kommunstyrelsen ska driva det koncernövergripande internkontrollarbetet och följa upp att den interna kontrollen är ändamålsenlig.

4.8 Kommunövergripande mål och Kommunstyrelsens verksamhetsplan

4.8.1 Övergripande mål: Goda livsvillkor

Beskrivning av målet

Invånarna i Ragunda kommun ska känna sig trygga. I Ragunda kommun är folkhälsan god.

Förvaltningens sammanvägda bedömning av måluppfyllelsen

- ◆ Under det övergripande målet "Goda livsvillkor" finns 8 verksamhetsmål. Av dessa är:
    - 5 helt uppfyllt
    - 3 delvis uppfyllt
    - 1 ej uppfyllt
- Den samlade bedömningen är att det övergripande målet är delvis uppnått.

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
● Öka antalet SÄBO-platser på Bergegården	Platserna har utökats under 2023 enligt beslut. Nytt beslut har tagits inför 2024 att åter minska platserna till 11 och det har även gjorts. Naturligt bortfall så därav inga svårigheter att minska antalet platser inför 2024.	● Antalet SÄBO-platser har, utifrån behovet, utökats vid årets slut.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Renoveringar av ytskikten vid berörda ytor på Bergegården fortgår. ✓ Stöd- och omsorgsavdelningen ombesörjer att ha den personalstyrka som krävs för ytterligare 4 platser på Bergegårdens särskilda boende snarast.
● Öka stödet till föreningslivet	Beslut om nya riktlinjer och budget för föreningsstöd beslutades under början av 2024. Under året har mycket tid lagts på dialog med föreningar för att lyssna in behov och önskemål och med politik för att förmedla och lyssna av prioriteringar. Vi har också kunna öka stödet till föreningslivet bland annat genom fler föreningsbesök och hjälp för att titta på projektidéer/ansökningar och samordna insatser för utveckling i föreningen eller gemensamt med andra.	● Kommunen ska budgetera för ökat stöd till föreningslivet i budget 2024, enligt en ny modell för stödet.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ny modell för stöd till föreningslivet ska ha tagits fram och antagits politiskt.
■ Utredda trygghetsboende i Stugun	Målet kommer inte nås under året. En total översyn av äldreomsorgen planeras	■ Kommunen ska vid årets slut ha påbörjat en	<ul style="list-style-type: none"> ⚠ Genomföra en utredning av trygghetsboende i Stugun. Denna

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
	att genomföras under 2024. Denna fråga kommer att ingå i detta arbete.	utredning av trygghetsboende.	inkorporeras med fördel i den översyn av äldreomsorgen som ska göras.
● Andelen niondeklassare som går ut grundskolan med gymnasiebehörighet ska öka	<p>Vi ska fortsätta sträva efter att en god kvalitet i undervisningen. Lärarna ska fortsatt få goda förutsättningar till sitt uppdrag och eleverna ska få stöd i rätt tid. Vi ska sluta göra insatser som inte direkt leder till en förbättring av undervisningskvalitén eller elevers lärande. Renodla läraruppdraget samt ge förutsättningar till att undervisningens kvalitet står i centrum. Skolledarna ska ges bättre förutsättningar att genomföra sitt statliga uppdrag.</p> <p>Det genomsnittliga meritvärdet har ökat från 199 poäng (2022) till 215 poäng (2023). Värdet har sjunkit något på Hansåkerskolan och ökat på Anders-Olof skolan.</p>	● Betygsnivån för niondeklassare ska öka.	✓ Fortsätt utveckla verksamheterna i linje med rekommendationerna i kvalitetsgranskningen
◆ Minska könsmissiga skillnader i skolresultaten	<p>En första analys är genomförd i grundskolan, och kommer att påbörjas i förskolan under läsåret 23/24.</p> <p>Avdelningen ser fortsatt könsmissiga skillnader i resultaten, främst i de teoretiska ämnena.</p>	◆ Minskade skillnader i meritvärde mellan pojkar och flickor, i förhållande till vårterminen 2021.	<p>✓ Utveckla arbetet med betyg och bedömning.</p> <p>✓ Kvalitetshöjande insatser.</p>
● Minska andelen medborgare med försörjningsstöd	Resultatet går inte i dagsläget att utläsa i Kolada. Utifrån analys av verksamheten och	● Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll,	! Fortsätta erbjuda kvalitativa arbetsmarknadsåtgärder inom verksamheten

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
	manuell uppföljning av statistik uppfylls målet vid årets slut. Bedömningen är att vi uppfyller målet.	andel procent av befolkningen.	på arbetsmarknads- och integrationsenheten
		■ Vuxna bistånds-mottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel procent av befolkningen.	❗ Fortsätta arbetet med att erbjuda praktikplatser inom kommunal verksamhet.
◆ Öka andelen medborgare med bra självskattat hälsotillstånd	Arbete med frågorna pågår, men ingen plan finns ännu för aktiviteter. Vad gäller indikatorn publiceras nyckeltal för 2023 under vecka 46. Från 2021 till 2022 ökade det med 3,7 procentenheter.	— Bra självskattat hälsotillstånd, andel	<p>✓ Stärka kommunens arbete med folkhälsofrågor ur ett brett perspektiv</p> <p>✓ Stärka möjligheterna till spontanidrott</p>
◆ Minska antalet fallolyckor för invånare i Ragunda kommun	Statistiken för fallolyckor har inte ännu publicerats. Resultatet är osäkert men utifrån hur vi har arbetat med aktiviteterna så bedöms målet delvis uppfyllt.	— Andel fallskador bland personer 65+, antal per 100 000 invånare	<p>✓ Riskbedömningar med Senior Alert.</p> <p>❗ Utbildningsinsatser för vårdpersonal via Socialstyrelsen "Ett fall för teamet"</p> <p>🛡 Säkerhet i hemmet via MSB för hemtjänst.</p>
● En trygg och säker kommun	Vid en sammanvägd bedömning av kommunens brottsförebyggande arbete bedöms målet vara uppfyllt. För 2023 finns inga siffror publicerade för indikatorerna ännu. Däremot ser vi i medborgarenkäten att en stor del av befolkningen	— Invånare 16 till 84 år som avstår från att gå ut ensamma, andel i procent.	<p>✓ Deltagande i POSOM-grupp, grupp för samordning och stöd vid krissituationer inom kommunens geografiska område</p> <p>🛡 Genomföra trygghetsvandringar i samverkan med civilsamhället</p>

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
	känner sig trygga i den offentliga miljön. Invånarna i Ragunda kommun skattar tryggheten större än rikssnittet i de flesta mätningar.	— Anmälda våldsbrott, antal invånare per 100 000	<p>✓ Fortsätta det verksamhetsövergripande ANDTS-förebyggande arbetet</p> <p>✓ Fortsätta det säkerhets- och brottsförebyggande arbetet inom befintligt samverkansnätverk</p>

4.8.2 Övergripande mål: Attraktivt samhälle

Beskrivning av målet

Ragunda kommun kännetecknas av att växande näringsliv. Vi är en stark regional aktör och tar en ledande och drivande roll i klimatomställningen. Vi gör anpassningar i verksamheterna för att bidra till ett ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle.

Förvaltningens sammanvägda bedömning av måluppfyllelsen

- ◆ Under det övergripande målet "Attraktivt samhälle" finns 11 verksamhetsmål. Av dessa är:
    - 5 helt uppfyllt
    - 5 delvis uppfyllt
    - 1 ej uppfyllt
- Den samlade bedömningen är att det övergripande målet är delvis uppnått.

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
◆ Alla kommun- innevånare ska ha tillgång till bredband 2025	Arbetet är ytterligare försenat per helår på grund av konkurs hos utförande entreprenörer. Fiberorganisationen har informerat och kommunicerat till berörda kunder. Arbetet fortgår.	— Andel med tillgång till bredband om minst 100Mbit/s	<p>! Verkställa tidigare antagna beslut om utbyggnad.</p> <p>✓ Kommunikationsinsatser för att få fastighetsägare att välja att ansluta sig</p> <p>— Fortsatt politiskt arbete inför framtida fiberorganisation</p>

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
 Arbetet med ny skola i Bispgården påbörjas	Under året har en omfattande skolutredning gjorts. Kommundirektören har också på uppdrag av kommunstyrelsen pekat ut en plats för en eventuell ny skolbyggnad.	 Kommunstyrelsen påbörjar arbetet med skolstruktur	 Fortsatta arbetet med det uppdrag som har givits kommundirektören i ljuset av Newsecs skolutredning
 Andelen legitimerad personal ska öka inom vård- och omsorgsyrken	Målet är inte uppnått p.g.a. omstrukturering av befintliga tjänster.	 Ökning av antalet legitimerade i förhållande till 2022	 Kommunen agerar som en aktiv part vid uppstarten av sjuksköterskeutbildningen i Hammarstrand
 Andelen legitimerade och behöriga inom verksamhetsområdet barn och utbildning ska öka	Siffror inom parentes är från föregående år: Anders-Olof skolan: 71% (64%) Kullstaskolan: 50% (40%) Hansåkerskolan: 87,5% (72%) Järåskolan: 60% (40%) Fritidshemmet Kullskaskolan: 0% (0%) Fritidshemmet Hansåkerskolan: 100% (100%) Fritidshemmet Järåskolan: 0% (0%) Småfolket: 50% (62,5%) Himlavalvet: 50% (50%) Skolbacken: 100% (50%) Smultronet: 100% (100%) Skogsgläntan: 100% (100%) Minskade barngrupper i Hammarstrands	 Ökning av antalet legitimerad personal i förhållande till 2022	 Ragunda kommun fortsätter att uppmuntra till studier inom bristyrken genom att erbjuda ett studiebidrag Ragunda kommun stärker arbetsgivarvarumärket

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
	<p>förskolor har lett till förtätningar av avdelningar vilket ökat andelen legitimerade förskollärare per barngrupp. Det finns minst en förskollärare per avdelning.</p> <p>Minskningen på Småfolket beror på att en legitimerad förskollärare bytt till en annan enhet inom Barn- och utbildningsavdelningen.</p> <p>Anders-Olof skolan och Hansäkerskolan har ökat sin behörighet genom rekrytering. Skolorna har dessutom en ökad andel ämnesbehörigheter genom studier.</p>		
<p>● Främja turismutveckling</p>	<p>Tillsammans med kommunikationsenheten har vi fortsatt utveckla Ragundadalen.se Lapp-Nils i Döda fallet har genomförts tillsammans med Estrad Norr. Vi har haft arrendator på Döda fallets servering och Länsstyrelsen har utvecklat och förnyat spångarna i Döda fallet vilket skapar god tillgänglighet. Antalet besökare på Döda fallet har ökat. Thailändska paviljongen drevs sommaren 2023 av Fors företagareförening. Vid paviljongen har vi våren 2023 satt upp räknare så i år är första året vi kan se antalet besökare.</p>	<p>● Antalet besökare vid kommunens turistmål ökar i förhållande till 2022.</p>	<p>✓ Fortsätta arbeta med handlingsplanen för näringslivet som tagits fram</p> <p>✓ Verka för att ge förutsättningar för turismen i kommunen, däribland en arrendator för Döda Fallets servering</p>

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
 Driva frågan om ersättning för vatten- och vindkraft	Remissvar över betänkandet "Värdet av vinden – kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraft (SOU 2023:18)" lämnades till Regeringskansliet 2023-08-31. Diarienummer KS 2023/422.		 Aktivt deltagande i relevanta sammanhang
 Arbeta för utbyggd laddningsmöjlighet för fordon	Under året har 24 laddmöjligheter för tjänstebilar samt två publika laddstationer som ej är uppförda av kommunen etablerats i kommunen.	 Minst ytterligare en laddstolpe ska vara på plats under 2023	 Kommunen ska aktivt arbeta för utbyggd laddningsmöjlighet för fordon
			 Kommunen ska utreda om man, kan utöka användningen av fossilfritt bränsle för kommunens bilpark
 Barn och unga ges möjlighet till betydelsefulla aktiviteter på fritiden.	Vi jobbar kontinuerligt med samverkan föreningar och organisationer för att stötta vid framtagande av aktiviteter och arrangemang. Många föreningar har varit i kontakt och bjudit in föreningsamordnaren på möten för att prata utveckling och framtidsplaner. Vi har också kunna erbjuda lovpenngar till föreningar för att skapa meningsfulla aktiviteter på loven. Länsförsäkringar har också gått in med medel till föreningarnas lovaktiviteter		 Beslut och utbetalning av så kallade lovpenngar
			 Lovpenngar inkluderas i den modell för föreningsbidrag som ska tas fram under 2023

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
 Den egna energiproduktionen ska på sikt uppgå till minst 15% av den totala egna förbrukningen. Under året ska en strategi för genomförande tas fram.	Ej påbörjat. Fokus har under 2023 legat på att minska energiförbrukningen, inte mer egenproducerad el.	 Den egna energiproduktionen ökar mot föregående år	 Strategi för genomförande tas fram under året
 ”Grön rutt” för insamling av avfall ska under året implementeras.	Planering är gjord och information har gått ut till hushållen. Implementering av rутten är försenad.	 Grön rutt är implementerad	 Grön rutt implementeras
 En långsiktig plan arbetas fram för att ge underlag till ett strategiskt arbete för kommunens energibolag (RetAB).	I december 2023 hölls ett första möte kring försörjningen av material till RetABs värmeverk på både kort och lång sikt. Arbetet med en långsiktig plan för att ge underlag till ett strategiskt arbete för kommunens energibolag RetAB påbörjas under 2024.	 Handlingsplan/Strategi presenteras för KS	 Handlingsplan arbetas fram

4.8.3 Övergripande mål: Effektiv organisation

Beskrivning av målet

Ragunda kommun är en attraktiv arbetsgivare. Kommunens verksamheter kännetecknas av kvalitet, service och sund ekonomi.

Förvaltningens sammanvägda bedömning av måluppfyllelsen

- Under det övergripande målet "Effektiv organisation" finns 8 verksamhetsmål. Av dessa är:
  - 1 helt uppfyllt
  - 4 delvis uppfyllt
  - 3 ej uppfyllt
 Den samlade bedömningen är att det övergripande målet är delvis uppnått.

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
 Minska drifts- och	De fastigheter som pekats ut i analys har med undantag av ett bestånd fått	 Framtagen och beslutad under-	 Arbetet med att ta fram en

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
underhållskostnader genom att avyttra lokaler	politiska beslut att säljas samt har sålts.	hållsplan för såväl förvaltningsfastigheter som allmännyttan	ny fastighets- och försörjningsplan fortsätter
			❗ Verkställa budgeterade energibesparande åtgärder
			✅ Kommunikationsinsatser avseende detta
❑ Minska andelen visstidsanställningar	Arbetet har försenats då HR-resursen lagt tid på att stödja Stöd och omsorg med förändringar i schemaläggning med anledning av förändringar gällande dygnsvila. I budget 24 fanns ingen möjlighet att avsätta resurser som behövas för att fortsätta arbetet framåt med uppbyggande av en bemanningsenhet.	🟡 Minskad andel anställda med vikariat och särskild visstidsanställning	❗ Införande av bemanningsenhet
🟡 Främja energieffektiviserande åtgärder och hållbara energikällor vid om-, till och nybyggnation	Ja, hållbara energikällor samt energieffektiviserande åtgärder har beaktats vid samtliga uppdateringar av fastighetsbeståndet. Investeringsprojekten skulle ha genomförts i sin helhet om inte politiska beslut att bromsa pga budgetläget tagits.	❑ Andelen budgeterade investeringsprojekt som genomförts ökar i förhållande till 2022	✅ Fortsatt arbete med inom ramen för projektet Ekonomi i balans
❑ Intensifiera kommunens arbete med kompetensförsörjning	Arbetet har inte kunnat prioriteras på grund av resursbrist. En omprioritering av arbetsuppgifter kommer göras inför 2024 för att påbörja arbetet.	❑ Styrdokument för hur Ragunda ska arbeta med kompetensförsörjning ska vara antaget under 2023	❗ Utredning och omvärldsbvakning
			❗ Ta fram förslag på en specifik modell för Ragunda vad gäller att

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
			rekrytera och behålla personal
<p>◆ Kommunens medarbetare är friska och har en bra arbetsmiljö</p>	<p>Organisationens sjuktal för 2022 var 9,3 procent. För 2023 var motsvarande siffra 8,9 procent. Sjuktalet är alltså minskade men uppnår inte årsmålet om 6 procent. Kommunen har fortfarande enheter med stor sjukfrånvaro.</p>	<p>— Sjukfrånvaro som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden</p>	<p>❗ Stärka det förebyggande arbetet i verksamheterna (arbetsmiljö, ledarskap)</p>
			<p>❗ Strategi och handlingsplan för personal- och kompetensförsörjning</p>
			<p>❗ Arbete i enlighet med det systematiska arbetsmiljöarbetet</p>
		<p>■ Medarbetarenkät</p>	<p>🟡 Genomför medarbetarenkät</p>
<p>◆ En organisation som kännetecknas av en god demokratisk process, tydlig styrning och korrekt beslutsfattande.</p>	<p>Målet anses som ej uppnått i förhållande till målets indikatorer. Det bör i sammanhanget dock lyftas, att även om det inte fångats upp av indikatorerna, har ett flertal förbättringar skett under året. Däribland utökad användning av Stratsys, en ny informationshanteringsplan samt tydligare styrning genom kommunstyrelsens bevakningslista.</p>	<p>■ Intern undersökning av personalens upplevelser av styrningskedjan och beredningsprocessen</p>	
		<p>■ Antal reviderade delegationsordningar beslutade om</p>	<p>❗ Översyn av delegationsordningarna</p>
		<p>◆ Antal genomförda dialogforum</p>	<p>✅ Genomföra dialogforum.</p>

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öka användningen brett av Stratsys produkter
			<ul style="list-style-type: none"> ! Översyn av internkontrollen
			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slutföra arbetet med informationshanteringsplaner
<ul style="list-style-type: none"> ◆ En inkluderande och tydligare kommunikation, såväl internt som extern. 	<p>Våra externa kanaler ragunda.se och ragundadalen.se följer nu de krav som ställs på myndigheter, men det återstår mycket arbete med det redaktionella materialet och eventuella AI-anpassningar. De interna kanalerna finns också på plats. Avdelningarna ansvarar för sin egen information till sina medarbetare och vi har erbjudit olika utbildningsinsatser/informationstillfällen för att höja kommunikationsnivån och för att tydliggöra vilka kanaler man använder och när.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Förbättrat resultat på tillgänglighetsrapporten för ragunda.se och ragundadalen.se 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tillgängliggöra och säkerställa informationen på ragunda.se ! Revidera vår grafiska profil och profilmanual ✓ Arbeta med kommunikationsvägar internt utifrån dokumentet "Rutin för val av kommunikationskanaler" ✓ Samverka med Ta steget och utveckla webbplatsen ragundadalen.se som en ingång för inflyttare.

Verksamhetsmål	Kommentar helår	Indikatorer	Aktiviteter
			<p>✓ Intern utbildning i våra digitala plattformar och målgrupper för extern kommunikation.</p>
<p>■ De ofrivilliga delade turerna ska upphöra inom en treårsperiod och andelen pass med delade turer ska under perioden minska från år till år.</p>	<p>Idag finns ingen fungerande metod att mäta antalet ofrivilliga delade turer. Vi arbetar för att hitta en metod för detta ändamål.</p>	<p>■ Ofrivilliga delade turer har minskat under året</p>	<p>! Framtagande av handlingsplan</p>

5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska samtliga kommuner bedriva en god ekonomisk hushållning och detta ur både ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv.

5.1 Verksamhetsperspektivet

Verksamhetsperspektivet handlar om att kommunens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt och det ska gå att se ett samband mellan resurs, prestation, resultat och effekt. Det måste alltså vara uppföljningsbart. Verksamhetsmål med bäring på god ekonomisk hushållning återfinns under stycket ”Nämnder och förbund”.

5.2 Finansiella perspektivet

I det finansiella perspektivet handlar god ekonomisk hushållning främst om att säkerställa att varje generation själv bär kostnaderna för den service som den konsumerar. Det innebär också att ingen kommande generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Ragunda kommun eftersträvar ekonomisk hållbarhet över tid och det ska uppnås genom en ekonomi i balans och långsiktig planering.

Mål: Årets resultat

Indikator: Resultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2%.

Årets resultat per 2023-12-31 uppgår till -9,8 mnkr.

Ett överskott i verksamheten skapar förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar av anläggningstillgångar, långsiktigt finansiera de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser och en beredskap för oförutsedda kostnader.

Resultat per 2023-12-31 uppgår till -9,8 mnkr. 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag motsvarar 8,2 mnkr. Vid helåret är målet ej uppnått.

Mål: En balanserad budget utan skattehöjningar.

Indikator: Skattesatsen skall vara oförändrad.

En ekonomi i balans utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet på kort sikt. Resultatet bör vara tillräckligt stort så att motsvarade servicenivå kan garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Skattesatsen uppgår till 23,22 kr per 2023-12-31 och är oförändrad från föregående år.

Långsiktig planering

Mål: Självfinansieringsgraden av investeringar

Indikator: Självfinansieringsgraden av kommunens nyinvesteringar skall under en 3-årsperiod vara minst 40 %

Investeringar som görs i den kommunala verksamheten innebär kostnadsbelastningar över långa perioder. Det är därför viktigt att investeringarna finansieras så att kommande generationer inte belastas med effekter av tidigare investeringar. Självfinansieringsgraden visar till hur stor del av kommunens investeringar finansieras enbart med medel som kommunens själv genererat.

Självfinansieringsgraden uppgår för 2023 till 25,2% och på en 3-års period är den 74,0%.

Mål: Soliditet

Indikator: Soliditeten skall utvecklas i positiv riktning och öka från föregående år

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt

perspektiv. Soliditeten anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditeten är beroende av förhållandet mellan förändringen av tillgångarnas storlek i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Om det egna kapitalet och totala tillgångarna förändras i samma procentuella takt så uppnås en oförändrad soliditet.

Soliditeten per 2023-12-31 uppgår till 22,7 %. Vid samma tidpunkt föregående år uppgick soliditeten till 26,3 %. Målet uppfylls inte på helåret då soliditeten har minskat.

5.3 Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens bedömning är att två av fyra mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet uppfylls för år 2023.

Ragunda kommun har tre övergripande mål som är Goda livsvillkor, attraktivt samhälle och effektiv organisation.

Inom dessa finns det 27 delmål fastställda för 2023. Kommunstyrelsen gör bedömningen att samtliga verksamhetsmål har bäring på god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsens bedömning är att 11 av de 27 delarna uppfylls för 2023. 12 av målen är delvis uppfyllda och 4 av målen uppnås inte per 2023-12-31.

Mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet och tre av verksamhetsmålen utvärderas på övergripande nivå i förvaltningsberättelsen. Utvärdering av övriga verksamhetsmål med bäring på god ekonomisk hushållning återfinns under stycket ”Nämnder och förbund”

5.4 Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Resultatutveckling

Ragunda kommun har de senaste fem (5) åren visat positiva resultat. Årets resultat uppgår till -9,8 mnkr vilket är en försämring med 18 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunfullmäktiges ambition är ett resultat om 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årets resultat

	2023	2022	2021	2020	2019
Kommunens Resultat	-9,8 mnkr	8,2 mnkr	10,5 mnkr	7,5 mnkr	8,1 mnkr
Kommunens resultat i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag	-2,39 %	2,1 %	2,8 %	2,0 %	2,3 %

Budgetföljsamhet

Budgeterat resultat för 2023 är 0,9 mnkr. Avvikelse mellan utfall och budget 2023 är -10,7 mnkr.

Nettoinvesteringar

Nettoinvesteringarna uppgick under 2023 till 44,7 mnkr. Fastställd investeringsbudget för 2023 uppgår till 17,4 mnkr för den skattefinansierade verksamheten. Utöver detta har även VA- och renhållningsverksamheten samt Ragunda bostad en investeringsbudget om 24,4 mnkr. Utöver detta tillkommer budgetposter som flyttats över från 2022. Så totala budgeten för 2023 låg på 69,5 mnkr.

Totalt har därmed kommunens investeringsbudget för 2023 legat på 69,5 mnkr. De större investeringsobjekten är inom fastighetsunderhåll och där är det bland annat ventilation på Anders-Olof skolan, takbyte på hyreshus, instrålningskydd på Nyvik, färdigställande av körplan JGY sedan har vi ledningsåtgärder samt utbyggnad av fibernätet inom Ragunda kommun.

Mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Kommunens Nettoinvesteringar	44,7	49,7	21,9	34,1	49,7

Soliditet

Soliditeten beskriver den finansiella styrkan på lång sikt. Den anger hur stor del av tillgångarna som är självfinansierade med eget kapital. Ju högre soliditet desto starkare, långsiktig och finansiell handlingsberedskap har kommunen.

Soliditeten uppgår den 31 december 2023 till 22,7 %. Tar man hänsyn till de pensionsförpliktelser som redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen, uppgår soliditeten den 31 december 2023 till -1,5%.

Pensionsskuld

Pensionsåtagande mnkr (inkl. löneskatt)	2023	2022	2021	2020	2019
Avgiftsbestämd del	9,6	10,5	10,2	10,3	10,3
Avsättningar till pensioner	6,0	5,0	5,1	5,0	5,6
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	128,5	128,1	136,6	155,7	160,3
Total pensionsskuld	144,1	143,6	151,9	171,0	176,2

Aktualiseringsgrad: 97 %

Kommunens totala pensionsskuld uppgår 2023-12-31 till 144,1 mnkr. Pensionsåtagandet redovisas från och med 1998 enligt den så kallade blandmodellen dels som en avsättning på balansräkningen, dels som en pensionsförpliktelse.

Känslighetsanalys

Händelseförändring	Intäkt/kostnad, mnkr
Ränteförändring med + 1 % på låneskulden	+ -2,8
Löneförändring med + 1 % inkl. PO	+ -3,2
Bruttokostnadsförändring med + 1 %	+ -5,1
Generella statsbidrag + 10 %	+15,0
Förändrad utdebitering + 1 kr	+11,2
Förändring i befolkning med + 30 personer	+2,2

I ovan sammanställning redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi.

Känslighetsanalysen avser endast kommunen.

I denna förvaltningsberättelse ingår inte analyser av kommunens personal, då detta återfinns senare i årsredovisningen i vårt personalekonomiska bokslut.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Det redovisade resultatet för 2023,- 9,8 mnkr, är betydligt svagare än föregående år. Avvikelse mot budget 2023 är – 10,7 mnkr.

Med en minskad befolkning och förändrad åldersstruktur och därtill stora kostnadsökningar till följd av den höga inflationen är den finansiella ställningen mycket ansträngd. Därför står vi nu inför att vi är tvungna att genomföra större förändringar för att återigen få ekonomin i balans.

Soliditeten, som visar kommunens ekonomiska styrka på lång sikt, har under de fem senaste åren haft en positiv trend men har under 2023 vänt ner och uppgår 2023-12-31 till 22,7 procent.

Nettoinvesteringar har minskat med 5 mnkr jämfört med år 2022. Stora delar av investeringar under 2023 har finansierats genom nyupplåning.

Den långfristiga låneskulden har ökat från föregående år. Detta beror på nyupplåning på 40 mnkr samtidigt en årlig amortering om 2 mnkr/år.

5.5 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Därefter finns det möjlighet att gottgöra resultatet för realisationsvinster/förluster som uppstått vid avyttring av tillgångar om dessa avyttringar bidrar till en god ekonomisk hushållning (t.ex. kostnadsbesparingar) i framtiden. Återföring ska också ske av orealiserade vinster och förluster i värdepapper.

Efter dessa justeringar redovisas ett resultat efter balanskravsjusteringar. Årets balanskravsresultat är negativt och uppgår till – 9,8 mnkr (8,2 mnkr), vilket därmed ej lever upp till lagens krav. Det finns inget balanskravsunderskott från tidigare år att reglera.

Kommunen Balanskravsavstämning Mnkr	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Årets Resultat enligt resultaträkning	-9,8	8,2	10,5
- Samtliga realisationsvinster	-1,0		
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+1,0		
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet			
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-9,8	8,2	10,5
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			

Kommunen Balanskravsavstämning Mnkr	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
Årets balanskravsresultat	-9,8	8,2	10,5

5.6 Väsentliga personalförhållanden

Den kommunala verksamheten är personalintensiv. Därför är medarbetarna och kommunens arbete med personalfrågor kritiska framgångsfaktorer för att nå hög kvalitet i den kommunala servicen. Förväntningarna på den kommunala verksamheten från kommuninvånarna, avseende tillgänglighet, tekniska lösningar och individanpassade lösningar har ökat och kommer att öka. Detta ställer krav såväl på arbetsmiljö och rekrytering som vidareutbildningsmöjligheter.

Redovisningen av väsentliga personalförhållanden avser endast kommunen.

Antalet medarbetare med månadslön inkl månadsavlönade vikarier i Ragunda kommun uppgick 2023 till 529 personer (579). Antalet medarbetare som hade en tillsvidareanställning ökade med 22 personer till 495 st.

Den totala medelåldern i Ragunda kommun för 2023 är 47,3 (46,6). Åldersfördelningen är 7 % 29 år och yngre, 23 % mellan 30 och 39 år, 19 % mellan 40 och 49 år, 29 % mellan 50 och 59 år samt 22 % över 60 år. Jämfört med 2022 har ingen större förändring skett. Stora pensionsavgångar kommer att äga rum den närmaste 5 till 10-årsperioden.

Sjukfrånvaro

Antalet sjuktimmar under 2023 uppgick till 107 191 timmar (109 654), vilket är en liten sänkning från föregående år. Av dessa timmar är 51,68% långtidsfrånvaro, dvs. antalet sjukdagar överstigande 59. Det är en stor ökning mot föregående år då långtidsfrånvaron uppgick till 43,57%.

Den totala sjukfrånvaron år 2023 var 8,9%, en liten minskning från 2022 då sjukfrånvaron uppgick till 9,29%. Kvinnornas sjukfrånvaro är 10,26% av arbetstiden och männens är 4,61%. Detta är en sänkning både för kvinnor och för män. Sjukfrånvaron är störst i åldersgruppen äldre än 50 år.

Andel i procent	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro i förhållande tillgänglig arbetstid	8,9	9,29	7,16	7,39
Sjukfrånvaro i åldersgrupp yngre än 29 år	6,29	6,39	4,87	8,90
Sjukfrånvaro i åldersgrupp 30–49 år	7,66	7,97	6,16	6,15
Sjukfrånvaro i åldersgrupp äldre än 50 år	10,62	11,23	8,67	5,10
Långtidsfrånvaro mer än 59 dagar i förhållande till totala antalet sjukdagar	51,68	43,57	36,64	34,01

Mer uppgifter kring personalförhållanden återfinns under avsnittet ”Personalekonomisk redovisning”.

5.7 Förväntad framtida utveckling

Ragunda kommun har under ett flertal år haft en stabil ekonomi redovisat positiva resultat men

tyvärr inte 2023. Tyvärr har ekonomin under 2023 kraftigt försämrats och då framför allt inom våra personaltåta avdelningar som går med stora underskott. Detta beror främst på ökade lönekostnader och ökade pensionskostnader. Även ökade kostnader för räntor, livsmedel, el och drivmedel. Det finns flera orosmoln som utmanar och kräver handling för att hantera de kostnadsökningar som demografin för med sig.

Välfärden i Sverige, och i Ragunda kommun, står inför stora utmaningar. Andelen barn, unga kommer att minska och äldre i samhället kommer att öka. Det är en stor utmaning som innebär att offentlig sektor behöver hitta långsiktiga lösningar för att klara av att finansiera välfärden och klara kompetensförsörjningen. Att utmana dagens sätt att organisera och arbeta samt att använda digitaliseringens möjligheter gör att vi har möjlighet att möta de demografiska förändringarna.

I Ragunda kommun har antalet invånare minskat varje år sedan 1970-talet med undantag av en liten ökning under åren 2016 och 2017. Invånarantalet i Ragunda kommun per 2023-12-31 är 5 134 (5 174) personer. Kommunens befolkning har minskat med 40 personer från föregående årsskiftet. En minskande befolkning är ett stort orosmoment då det bland annat innebär minskade skatteintäkter och statsbidrag.

Tillväxten av skatteunderlaget har under tidigare år varit hög men här ser man att vi har nått en avmattning som även kommer att finnas framöver. Vi ser redan nu att intäkterna inte ökar i samma takt som kostnaderna. Det innebär att det är hög tid att man i större omfattning måste planera för större strukturella förändringar som ger kostnadsminskning på sikt, redan nu ser vi att skatte- och statsbidragsintäkterna inte täcker kostnaderna för innevarande och även kommande års verksamheter.

Ökade och förändrade lagkrav ökar bördan för våra avdelningar. Det ställs högre krav på kunskap och kompetensutveckling för att hänga med i vår föränderliga värld. Utmaningen att klara det kommunala uppdraget växer i och med de ökade kraven.

Trots en dämpad arbetsmarknad ser vi framför oss stora utmaningar i personal- och kompetensförsörjningen. En förändrad demografi ger behov av ökade välfärdstjänster. Pensionsavgångarna de närmsta åren är stora. Utmaningar att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens finns och kommer fortsatt att finnas bland alla avdelningar och verksamheter.

Ett föråldrat fastighetsbestånd med eftersatt underhåll tär på kommunen ekonomi. Behovet av underhåll och investeringar är stort. Vi jobbar nu med ett projekt att inventera vårt fastighetsbestånd så vi vet vad vi kan energieffektivisera och avveckla.

Lärarbehörighet både inom skola och förskola är låg. Behovet av behörig personal är stort och vi har stora svårigheter i rekryteringen. Minskade riktade statsbidrag till skolan ses även som ett bekymmer framöver. Delningstalen, dvs. taket för antal elever i varje klass ses som en verksamhetsrisk. Små enheter/grupper ger ökade kostnader för verksamheten. Den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar och är en stor utmaning för både förskola och skola.

Även inom stöd- och omsorgsavdelningen ser man kompetens- och personalförsörjningen som en stor verksamhetsrisk. Behovet och risken är störst bland vård- och omsorgspersonal och då främst bland legitimerad personal. Demens är en växande folksjukdom. Antalet drabbade kommer att stiga i takt med att den äldre befolkningen ökar i antal. Inom avdelningen ser man ett ökat vårdbehov och större vårdtyngd.

Hoten och utmaningarna för Ragunda kommun är många men vi går in i denna osäkra framtid med en stark vilja att utföra det kommunala uppdraget på bästa sätt med de medel som finns till förfogande.

6 Resultaträkning (mnkr)

Bokslut Resultaträkning 2023

		Kommun Bokslut 2023	Kommun Budget 2023	Kommun Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2023	Koncern Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	not 1	120,4	106,1	114,1	120,4	114,2
Verksamhetens kostnader	not 1	-514,2	-484,2	-481,7	-514,3	-481,9
Avskrivningar	not 2	-21,1	-21,0	-20,3	-21,1	-20,3
Verksamhetens nettokostnad		-414,9	-398,4	-387,9	-414,9	-388,0
Skatteintäkter	not 3	260,1	254,6	249,2	260,1	249,2
Generella statsbidrag och utjämning	not 4	150,6	150,4	147,6	150,6	147,6
Verksamhetens resultat		-4,2	6,6	8,9	-4,2	8,8
Finansiella intäkter	not 5	1,1	0,3	0,8	1,3	0,8
Finansiella kostnader	not 6	-6,7	-6,0	-1,5	-7,2	-1,6
Resultat efter finansiella poster		-9,8	0,9	8,2	-10,1	8,0
Årets resultat	not 11	-9,8	0,9	8,2	-10,1	8,0

7 Balansräkning (mnkr)

		Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader o tekn anlägggn	not 7	436,2	414,9	436,2	414,9
Maskiner o inventarier	not 8	14,2	13,0	19,2	17,7
Pågående arbete		0	0	0	0
Övriga materiella anläggningstillg		0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar		5,3	4,5	6,4	5,7
Summa anläggningstillgångar		455,7	432,4	461,9	439,3
Omsättningstillgångar					
Förråd		0,3	0,3	0,3	0,3
Fordringar	not 9	41,5	37,1	49,0	42,9
Externa arbetsorder		0	0	0	0
Kortfristiga placeringar		0	0	0	0
Kassa och bank	not 10	33,3	26,5	38,2	31,3
Summa omsättningstillgångar		75,1	63,9	87,5	74,5
Summa tillgångar		530,8	496,3	549,4	512,8
Eget kapital Avsättn och skulder					
Eget kapital					
Eget kapital	not 11	-130,4	-122,2	-132,3	-124,3
Summa Eget kapital		-130,4	-122,2	-132,3	-124,3
Avsättningar					
Avsättningar för pension	not 12	-6,0	-5,0	-13,1	-10,8
Andra avsättningar	not 12	-7,3	-7,5	-7,3	-7,5
Summa avsättningar		-13,3	-12,5	-20,4	-18,3
Skulder					
Långfristiga skulder	not 13	-307,9	-252,2	-307,9	-252,3

		Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Kortfristiga skulder	not 14	-89,0	-101,2	-99,0	-110,2
Summa skulder		-396,9	-353,4	-406,9	-362,4
Summa Eget kapital, avsättn, skulder		-540,6	-488,1	-559,6	-521,0
Förändring av eget kapital		-9,8	8,2	-10,1	8,0
Panter och ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelse	not 15	4,4	4,9		
Pensionsskuld	not 15	128,5	128,1		

8 Kassaflödesanalys (tkr)

Kassaflödesanalys		Kommun		Koncern	
Belopp i mnkr		2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-9,8	8,2	-10,1	8,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	x	38,4	28,0	40,7	28,8
Övriga likviditetspåverkande poster	y	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-4,4	-11,0	-6,1	-10,2
Ökning/minskning av förråd och varulager lager		0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-12,1	16,7	-11,1	15,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		12,0	41,9	13,3	42,8
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-44,8	-49,7	-46,1	-50,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2,5	0,0	2,5	0,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-0,9	-0,2	-0,9	-0,2
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-43,2	-49,9	-44,5	-50,6
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån		40,0	0,0	40,0	0,0
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	0,0	0,1	0,0
Amortering av långfristiga skulder		-2,0	-2,0	-1,9	-2,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		38,0	-2,0	38,2	-2,0

Årets kassaflöde		6,8	-10,0	6,9	-9,9
Likvida medel vid årets början		26,5	36,5	31,3	41,1
Likvida medel vid periodens/årets slut		33,3	26,5	38,2	31,3
NOTER					
Not x Justering för ej likviditetspåverkande poster					
Avskrivningar		21,0	20,3	40,7	29,3
Nedskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Gjorda avsättningar		1,0	0,6	1,1	0,9
Investeringsbidrag		17,7	7,2	7,2	0,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster		-1,3	-0,1	-0,1	-0,1
		38,4	28,0		
Not y Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör löpande verksamhet					
Utbetalning av övriga avsättningar		0,1	0,0	0,1	0,1

9 Driftredovisning (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Politik	4 179	4 300	121	4 431
Kommunledningsavdelning	35 703	36 880	1 177	30 876
Samhällsbyggnads- avdelning	33 105	29 178	-3 928	31 511
Ragunda bostad	-204	-1 802	-1 598	-112
Barn- och utbildningsavdelning	99 899	94 955	-4 944	95 497
Stöd- och omsorgsavdelning	165 170	155 000	-10 170	150 541
Förbunden	40 320	41 844	1 524	37 671
Summa Kommunstyrelse	378 172	360 355	-17 818	350 415
Överförmyndarverksamhet	627	790	163	684
Bygg- och miljönämnd	5 483	5 724	242	4 991
Summa	384 282	366 869	-17 413	356 090
Utbetalda pensioner	9 426	10 495	1 069	11 275
Avskrivningar	21 051	21 000	-51	20 284
Risikkostnader	139	0	-139	258
Summa överföring till resultaträkning	414 898	398 364	-16 534	387 907

10 Investeringar (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Förvaltningsfastigheter	14 588	22 324	7 736	9 415
Industri o affärslokaler	1 278	1 576	298	2 307
VA	5 817	12 066	6 249	2 959
Renhållning	403	2 028	1 625	982
Totalt Tekniska	22 086	37 994	15 908	15 664
Ragunda hyreshus	6 342	18 007	11 664	2 623
Fiber	13 865	10 000	-3 865	28 036
Bygg o Miljö	212	450	238	0
Skola Förskola	1 079	1 400	321	1 569
Vård	147	300	153	263
Kommunledning	946	1 350	404	1 533
Kommunen totalt	44 677	69 501	24 824	49 687

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
	Förvaltningsfastigheter			
1 305	Körplan jgy	834	0	-834
1 321	Byte av gatubelysning	572	2 000	1 428
1 322	Invent. väg- o. gatubelys	0	200	200
1 335	Laddinfrastruktur	681	1 000	319
1 358	Ao-skolan musikal	124	100	-24
1 360	Va Strandliden	0	1 000	1 000
1 376	Solavskärm. skogsglantan	54	150	96
1 377	Iloq låssystem uppgrad	0	473	473
1 389	Detaljplaner mm	417	500	83
1 394	Värmesystem Nipängen	20	250	230
1 395	Investering maskin städ	477	500	23

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1 601	Forshallen rwc mm	921	1 525	604
1 602	Döda fallet omklädd o tak	620	1 000	380
1 604	Nyviksvägen ramper	0	120	120
1 621	Sanering/renov hyreshus	15	0	-15
1 624	Badhus Stugun omkläddning	135	450	315
1 639	Utredning bouf	1 676	1 185	-491
1 674	Intag för reservkraft	39	200	161
1 719	Carport Stugun	12	0	-12
1 730	Sporthall ao fönst/belys	172	423	250
1 733	Badhuset Stugun mm	335	790	455
1 735	Mosippan Stugun	447	192	-255
1 739	Instrål.skydd atrium nyvi	1 185	1 629	445
1 740	Ombyggnation Norman	38	1 596	1 559
1 748	Ventilation Ao-skolan	2 385	2 203	-181
1 768	Uppgradering styrsyst. ha	750	816	66
1 775	Avlopp Strandliden	0	200	200
1 776	Sanering/renovering	166	300	134
1 777	Maskiner fastighet	380	380	0
1 778	Inköp utrustn. kanal/vent	196	200	4
1 779	Vitvaror/tvättutrustning	97	100	3

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1 780	Larm brand utrymme	299	1 000	701
1 781	Fastighetsinvest. (231)	476	592	117
1 784	Takbyte förråd Bispg	0	250	250
1 785	Pcb-sanering	171	250	79
1 786	Torghandel	120	0	-120
1 787	Svedea	778	750	-28
	Summa Förvaltningsfastigheter	14 588	22 324	7 736
	Industri o affärslokaler			
1 305	Körplan jgy	210	1 307	1 097
1 604	Nyviksvägen ramper	52	0	-52
1 738	Blå huset in./utvän upp	53	269	216
1 740	Ombyggnation Nornan	843	0	-843
1 776	Sanering/renovering	85	0	-85
1 780	Larm brand utrymme	35	0	-35
	Summa Industri o affärslokaler	1 278	1 576	298
	VA			
1 333	Markbädd Köttsjön	0	450	450
1 336	Ledningsåtgärder gen	2 989	3 024	35
1 337	Vattenskyddsområde	12	100	89
1 352	Automatisering drift va	378	391	14
1 363	Miniren.verk, Strömsnäs	0	650	650

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1 371	Renovering vattenv. Gevåg	32	32	0
1 392	Högreservoar Stugun	0	2 540	2 540
1 641	Ventilationsskåp va Bispg	309	309	0
1 643	Lätt lastbil rörläggning	630	600	-30
1 696	Tömma slamdammar stgn bgd	1 179	1 381	202
1 709	Vattentäkt skrivbordsstud	13	27	15
1 723	Ledningssp-olning hela kom	0	400	400
1 724	Insp. rengöring högreserv	0	93	93
1 725	Proj. reservvatentäkt	232	457	225
1 726	Vattenreningsverk Hmd	44	1 610	1 566
	Summa VA	5 817	12 066	6 249
	Renhållning			
1 351	Åvc Stugun vatten	336	300	-36
1 695	Sopkärl matavfall mm	21	0	-21
1 783	Mellanlagring	47	1 728	1 681
	Summa Renhållning	403	2 028	1 625
	Totalt Tekniska	22 086	37 994	15 908
	Ragunda hyreshus			
1 320	Hansåkervägen 1	0	50	50
1 329	Hyreshus ytskikt målning	66	500	434
1 356	Incit	0	65	65

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1 375	Gjurdsväg 24,26,28	0	3 556	3 556
1 378	Skalgränd 3,5,7	78	2 116	2 038
1 621	Sanering/renov hyreshus	1 399	1 000	-399
1 622	Vittvaror tvättuytr hyres	338	350	12
1 685	Öståkerväg fönsteröversyn	0	1 200	1 200
1 686	Centralg.24/28 skyltfönst	831	1 342	511
1 688	Havrevägen	0	75	75
1 689	Kornvägen	0	1 100	1 100
1 693	Fönsterbyte hammarvägen	58	334	277
1 739	Instrål.skydd atrium nyvi	19	0	-19
1 752	Badrumssanerin g	178	1 141	963
1 754	Öståkervägen stugun, isol	1 215	2 663	1 449
1 755	Lingränd hmd, 2 tak	1 652	1 750	98
1 772	3 tak hammarvägen	9	0	-9
1 774	Idrifttagande av spärrade	41	233	192
1 776	Sanering/renove ring	29	0	-29
1 779	Vitvaror/tvättutr ustning	12	0	-12
1 782	Fastighetsinvest. 233	419	532	113
	Summa Ragunda hyreshus	6 342	18 007	11 664
	Fiber			
1 800	Fiber	745	10 000	9 255
1 801	M ö s	80	0	-80

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1 802	Borgvattnet fullsjön	4 495	0	-4 495
1 803	Rag östra västeråsen	1 034	0	-1 034
1 806	Köttsjön	4 797	0	-4 797
1 807	PROJEKT-text saknas	703	0	-703
1 808	PROJEKT-text saknas	1 403	0	-1 403
1 812	Österede västerde fiber	38	0	-38
1 813	Ragunda östra lb	448	0	-448
1 814	Lbp utanede fiber	123	0	-123
	Summa Fiber	13 865	10 000	-3 865
	Bygg o Miljö			
1 644	Profilering varsel bom	53	50	-3
1 645	Digitalisering bom	0	50	50
1 646	Maskiner inventar bom	42	100	58
1 647	Förråd väderskydd bom	0	150	150
1 648	Storformatsskrivare bom	117	100	-17
	Summa Bygg o Miljö	212	450	238
	Skola Förskola			
1 606	Ljuddämpande miljö skola	220	100	-120
1 607	Lärmiljöerna förskola	69	100	31
1 608	Inventarier skolor	362	500	138
1 628	Ljuddämpande miljö försko	78	100	22
1 632	Elevdatorer rag skolor	346	500	154

		Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1 633	Datorer mm försk ragunda	3	100	97
	Summa Skola Förskola	1 079	1 400	321
	Vård			
1 615	Invest hemvård övergrip	147	300	153
	Summa Vård	147	300	153
	Kommunledning			
1 101	Inventarier klf	98	100	2
1 102	Digitalisering kom.övergr	0	200	200
1 132	Digitalisering klf	0	200	200
1 189	Inköp datorer	847	850	3
	Summa Kommunledning	946	1 350	404
	Kommunen totalt	44 677	69 501	24 824

11 Noter

Not 1

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter består av statsbidrag, hyror och arrenden, avgifter och ersättningar samt försäljningsmedel. I verksamhetens kostnader ingår samtliga kostnader från nämnden och styrelser verksamhet med avdrag för kalkylerade kapitalkostnader. Här redovisas även pensionsskuld förändringen och förändringen av semesterlöneskulden.

VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Belopp i Mkr	2023	2022	2023	2022
Försäljningsmedel	9,7	8,1	9,7	8,1
Taxor och avgifter	32,5	29,3	32,5	29,3
Hyror och arrenden	38,0	35,7	38,0	35,7
Bidrag	38,0	40,3	38,0	40,3
Försäljning av vht och entr	1,0	0,7	1,0	0,7
Försäljning fastighet	1,2	0,0	1,2	0,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,1
Delsumma: Övriga verksamhetsintäkter	120,4	114,1	120,4	114,2
Jämförelsestörande poster:				
Summa	120,4	114,1	120,4	114,2
VERKSAMHETENS KOSTNADER				
	Kommun		Koncern	
Belopp i Mkr	2023	2022	2023	2022
Anläggnings- och underhållsmaterial	4,1	4,5	4,1	4,5
Bidrag	9,5	10,2	9,5	10,2
Köp huvudverksamhet	77,5	67,4	77,5	67,4
Kostnader för arbetskraft	321,8	301,8	321,8	301,8
Hyror	5,3	4,0	5,3	4,0
Fastighetskostnader, entreprenader	8,5	8,7	8,5	8,7
Bränsle, el vatten	21,9	18,6	21,9	18,6
Material	14,3	15,2	14,3	15,2
Tele, datakomm. Rep	3,6	3,2	3,6	3,2
Tjänster, transporter mm	39,7	33,2	39,7	33,2
Övriga kostnader	8,0	14,9	8,1	14,7

VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Delsumma: Övriga verksamhetskostnader	514,2	481,7	514,3	481,5
Summa	514,2	481,7	514,3	481,5

Not 2

Avskrivningar

	Kommun		Koncern	
	2 023	2 022	2 023	2 022
Fastigheter	17,9	17,6	17,9	17,6
Inventarier m m	3,1	2,7	3,1	2,7
Summa	21,0	20,3	21,0	20,3

Not 3

Skatteintäkter

	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Prel månatliga skatteinbet	254,7	241,4	254,7	241,4
Prognos innevarande år	1,3	6,1	1,3	6,1
Justering föregående år	4,1	1,7	4,1	1,7
Summa	260,1	249,2	260,1	249,2

Not 4

Statsbidrag

	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämnning	92,8	88,4	92,8	88,4
Strukturbidrag	1,5	1,5	1,5	1,5
Regleringsbidrag	12,1	14,4	12,1	14,4
Kostnadsutjämningsbidrag	59,3	54,4	59,3	54,4
Avgift LSS utj	-27,9	-24,2	-27,9	-24,2
Övriga bidrag	3,0	3,9	3,0	3,9
Fastighetsavgift	9,8	9,2	9,8	9,2
Summa	150,6	147,6	150,6	147,6

Not 5

Finansiella intäkter

Belopp i Mkr	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Räntor likvida medel	0,9	0,2	1,1	0,2
Utdelning aktier andelar	0,2	0,6	0,2	0,6
Summa	1,1	0,8	1,3	0,8

Not 6

Finansiella kostnader

Belopp i Mkr	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Ränta långfr lån kommun	3,3	0,5	3,3	0,5
Ränta långfr lån stiftelsen	2,9	0,8	2,9	0,8
Ränta pensionsskulden	0,5	0,1	1,0	0,1
Övriga räntor	0,0	0,1	0,0	0,1
Summa	6,7	1,5	7,2	1,5

Not 7

Fastigheter och anläggningar

Belopp i Mkr	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	414,9	386,1	414,9	386,1
Årets investering	40,5	46,4	40,5	46,4
Leasing	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	-17,9	-17,6	-17,9	-17,6
Nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Reaförlust	0,0	0,0	0,0	0,0
Reavinst	1,2	0,0	1,2	0,0
Försäljning av fastighet	-2,5	0,0	-2,5	0,0
Summa	436,2	414,9	436,2	414,9

Bokfört värde skog 7 747 603,43 kronor

SPEC. FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR						
	Kommun			Koncern		
	Anskvärde	Ack avsk	Bokf värde	Anskvärde	Ack avsk	Bokf värde

SPEC. FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR						
Markreserv	4,7	0,7	4,0	4,7	0,7	4,0
Verksamhetsfastigheter	394,9	184,5	210,4	394,9	184,5	210,4
Fastigh. för affärsvht.	86,1	42,2	43,9	86,1	42,2	43,9
Publika fastigheter	109,9	17,1	92,8	109,9	17,1	92,8
Fastigh. annan vht	65,1	35,3	29,8	65,1	35,3	29,8
Bostäder	122,9	67,6	55,3	122,9	67,6	55,3
Summa	783,6	347,4	436,2	783,6	347,4	436,2

Not 8

Maskiner och inventarier

	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Belopp i Mkr				
Ingående balans	13,0	12,4	17,7	17,3
Årets investeringar	4,3	3,3	5,7	4,2
Avskrivningar	-3,1	-2,7	-4,3	-3,8
Summa	14,2	13,0	19,1	17,7

SPECIFIKATION MASKINER OCH INVENTARIER

	Kommunen			Koncernen		
	Anskvärde	Ack avsk	Bokf värde	Anskvärde	Ack avsk	Bokf värde
Maskiner och inventarier	37,0	22,8	14,2	57,9	38,8	19,1

Not 9

Kortfristiga skulder

	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Belopp i Mkr				
Kundfordringar	7,8	3,6	12,3	7,2
Förutbetalda kostnader	1,0	1,3	1,0	1,3
Upplupna skatteintäkter	11,6	13,7	11,6	13,7
Övriga upplupna intäkter	14,0	8,2	15,9	9,2
Mervärdesskatt	3,7	4,4	3,7	4,4
Övrigt	3,4	5,9	4,5	7,1
Summa	41,5	37,1	49,0	42,9

Not 10

Likvida medel

	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Belopp i Mkr				
Bank och postgiro	33,3	26,5	38,2	31,3
Summa	33,3	26,5	38,2	31,3

Not 11

Eget kapital

	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Belopp i Mkr				
Ingångsvärde*	130,4	122,2	132,3	124,3
Årets resultat	-9,8	8,2	-10,1	8,0
Summa	120,6	130,4	122,2	132,3

Not 12

Avsättningar

Avsatt till pensioner

	Kommun	
	2023	2022
Ingående avsättning	5,0	5,1
Nya förpliktelser under året	1,2	0,2
Varav		
<i>Nyintjänad pension</i>	0,8	0,1
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknin</i>	0,4	0,1
<i>Sänkning av diskonteringsräntan</i>	0,0	0,0
<i>Ändrad samordning</i>	0,0	0,0
<i>Övrig post</i>	0,0	0,0
Årets utbetalningar	-0,4	-0,3
Förändring av löneskatt	0,2	0,0
Summa avsatt till pensioner	6,0	5,0
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %
Överskottsfond inbetalda premier	0,0	0,0

Övriga avsättningar

Belopp i Mkr	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning deponi	6,7	6,8	6,7	6,8
Årets förändring deponi	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Tjärnviksdalen	0,7	0,7	0,7	0,7
Summa	7,3	7,5	7,3	7,5

Not 13

Långfristiga skulder

Belopp i Mkr	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Ingående skuld	252,2	247,1	252,2	247,2
Nyupptagna lån	40,0	0,0	40,0	0,0
Amorteringar lån	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Leasing	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsbidrag	17,7	7,1	17,7	7,1
Summa*	307,9	252,2	307,9	252,3
Snittränta	2,4 %	0,5 %		

Not 14

Kortfristiga skulder

Belopp i Mkr	Kommun		Koncern	
	2023	2022	2023	2022
Leverantörsskulder	17,7	20,5	19,2	21,6
Upplupna kostnader				
Upplupna sociala avgifter	5,6	5,3	5,6	5,3
Upplupen semesterlön	13,9	17,0	13,9	17,0
Avgiftsbestämd del	9,6	10,5	9,6	10,5
Övrigt	15,2	15,7	15,2	15,7
Förutbetalda intäkter				
Förutbetalda hyresintäkter	2,5	2,3	2,5	2,3
Förutbetalda statsbidrag mm	15,9	20,4	15,9	20,4
Förutbetalda skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	1,5	3,6	1,5	3,6

	Kommun		Koncern	
Övriga				
Prelskatt mm	5,0	4,9	5,0	4,9
Övrigt	2,1	1,0	10,6	8,9
Summa	89,0	101,2	99,0	110,2

Not 15

Ställda panter och ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna

	Kommun	
Belopp i Mkr	2023	2022
Ingående ansvarsförbindelse	128,1	136,6
Aktualisering	0,0	0,0
Försäkring	0,0	0,0
Ränteuppräkning	0,7	0,8
Basbeloppsuppräkning	7,8	2,4
Sänkning av diskonteringsräntan	0,0	0,0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0,0	0,0
Bromsen	0,0	0,0
Övrig post	0,0	-1,9
Årets utbetalningar	-8,2	-8,2
Summa pensionsförpliktelser	128,4	129,7
Löneskatt	0,1	-1,6
Utgående ansvarsförbindelser	128,5	128,1
Borgensåtaganden		
Ragunda Energi AB	4,4	4,9
Summa	4,4	4,9

Ragunda kommun har i december 2007 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sveriges AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråkstagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Ragunda kommuns ansvar enligt ovan nämnd

borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 315 622 054 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 321 273 008 kronor.

Räkenskapsrevision tkr	Kommun	
	2023	2022
Belopp i Tkr		
Sakkunniga	175,0	115,0
Revisorer	41,4	34,0
Total räkenskapsrevision	216,4	149,0
Övrig kostnad revision	516,1	524,9
Total revision	732,5	673,9

12 Redovisningsprinciper

12.1 Ord och uttryck

Likviditet

Kommunens betalningsförmåga på kort sikt.

Soliditet

Soliditeten visar kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och anges i form av hur stor andel av kommunens totala resurser som utgörs av eget kapital.

Resultaträkning

Resultaträkningen redovisar kommunens samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Balansräkning

Balansräkningen visar värdet av samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen).

Omsättningstillgångar

Tillgångar avsedda att omsättas inom ett (1) år t.ex. likvida medel, kortfristiga fordringar och förråd.

Eget kapital

Eget kapital visar skillnaden mellan tillgångar och skulder. Avser den del av kommunens tillgångar som inte är lånefinansierade.

Avsättningar

Skulder eller åtaganden där det exakta beloppet inte är känt.

Långfristiga skulder

Skulder med en löptid överstigande ett (1) år.

Kortfristiga skulder

Avser skulder som förfaller till betalning inom ett (1) år t.ex. leverantörsskulder, moms, lån som skall betalas under det närmaste året.

Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen redovisas kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret.

Driftredovisning

Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året. Ett sammandrag av verksamheternas kostnader och intäkter förs till resultaträkningen.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen visar hur kommunens investeringar fördelar sig på olika verksamhetsområden under året. Investeringarna förs in i kassaflödesanalysen.

12.2 Hur vi redovisar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)

Den **sammanställda redovisningen** för Ragunda kommun omfattar kommunen samt kommunalförbund som kommunen på grund av andelsinnehav eller annan anledning har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över.

Ett bolag där kommunen äger 20 procent eller mer ingår inte i koncernens räkenskaper med hänvisning till bolagens obetydliga storlek, Ragunda Energi AB (RETAB).

Leverantörsfakturor har i huvudsak skuldbokförts och belastat periodens redovisning.

Utställda fakturor har i huvudsak fordringsförts och tillgodogjorts periodens redovisning.

Kostnadsräntor Upplupna räntor har redovisats som kortfristig skuld.

Outtagna semesterdagar, ferielön och okompenserad övertid har redovisats som kortfristig skuld.

Personalomkostnadspålägget uppgår till 44,53% för år 2023.

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde minus eventuella investeringsbidrag och efter avdrag för avskrivningar.

Statsbidrag hänföra till perioden har tillgodogjorts periodens redovisning.

Avsättning för pensioner – Pensioner intjänade fr.o.m. 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Avgiftsbestämda del av pensionsskulden har bokförts som kortfristig skuld. Beräkning har skett enligt RIPS 17.

Anläggningstillgångar - Fast och lös egendom avsedda för stadigvarande innehav samt värdepapper och långfristiga fordringar.

Leasing - Samtliga leasingavtal utom ett (1) har klassificerats som s.k. operationella leasingavtal. Periodens leasingkostnader redovisas som rörelsekostnad i resultaträkningen.

VA-redovisning - För VA-verksamheten upprättas en separat redovisning vid årsbokslut. Kan hämtas på kommunen.

Lånekostnader - Räntor belastar den period de hänförs till.

12.3 Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning under den beräknade nyttjandeperioden. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningstider som normalt tillämpas i kommunen är 3, 5, 10, 20, 33, 50 år.

Byggnader och mark

- Mark: obegränsad

- Verksamhetsfastigheter: 20 – 50 år
- Fastigheter för affärsverksamhet: 20 – 33 år
- Publika fastigheter: 20 – 33 år
- Fastigheter annan verksamhet: 20 – 33 år
- Bostäder: 50 år

Maskiner och inventarier

- Datorer: 3 - 5 år
- Maskiner: 10 år
- Övriga inventarier: 5 - 10 år

Komponentavskrivning har gjorts för investeringar, sex komponenter används:

1. Stomme inkl grund, innerväggar: 50 år
2. Tak, fasad, fönster och dörrar: 30 år
3. Värme, sanitet, el och hissar: 30 år
4. Ytskick, golv, ventilation: 30 år
5. Våtutrymmen: 20 år
6. Övrigt: 20 år

Typ av tillgång	Nyttjandeperioden	Genomsnittlig nyttjandeperiod
Mark	ingen avskrivning	ingen avskrivning
Immateriell tillgång	3 - 10 år	7 år
Fastigheter	10 - 50 år	33 år
par- och övr. anläggningar	5 - 50 år	26 år
VA	10 - 33 år	31 år
Renhållning	10 - 33 år	20 år
Fiber	25 år	25 år
Gatubelysning	20 -33 år	29 år
Maskiner	10 år	10 år
Inventarier	3 - 10 år	8 år
Bilar och transportmedel	10 år	10 år
Pågående projekt	ingen avskrivning	ingen avskrivning

Aktivitetskod	Nyttjandeperioden	Genomsnittlig nyttjandeperiod
100 - Stomme inkl. grund innerv.	50 år	50 år
200 - Tak, fasad, fönster, dörrar	33 år	33 år
300 - Våtutrymmen	20 år	20 år
400 - Värme, sanitet, el, hissar	33 år	33 år
500 - Ytskickt, golv, ventilation	33 år	33 år
600 - Övrigt	5 - 20 år	19 år

Avskrivningstiderna bestäms individuellt för varje investering efter bedömd nyttjandeperiod.

En tillgång ska delas upp på olika komponenter och skrivas av separat om den förväntade skillnaden i nyttjandeperioden mellan komponenterna är väsentlig.

Det finns för närvarande inga investeringsriktlinjer. Sådana håller dock på att utarbetas.

Anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång utgörs av inköpspris och kostnaden för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas för sitt ändamål.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet.

Huvudmetoden tillämpas, det vill säga att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet.

13 Personalekonomisk redovisning

Allmänt

Personalkostnaderna var totalt 310,6 mnkr 2023.

Antalet årsarbetare ökade med 22 personer.

Det är stor skillnad mellan de medarbetare som är kvinnor respektive män. Följande nyckeltal visar det:

- Andelen som jobbar heltid är 79 %, 73 % av kvinnorna och 91% av männen vilket är en ökning bland männen men samma siffror som föregående år för kvinnor.
- Av de som är anställda i kommunen är 79 % kvinnor och 21 % män. År 2022 var fördelningen 77% kvinnor och 23% män.
- Kvinnornas löner är 99,8 % av männens löner.
- Sjukfrånvaron har förbättrats marginellt från föregående år.

Det finns många stora framtida utmaningar inom det personalpolitiska området:

- Intensifiera arbetsmiljöarbetet med målsättningen att minska sjuktalen och skapa goda arbetsförhållanden på alla våra arbetsplatser.
- Att aktivt arbeta med strategisk och aktiva åtgärder för att klara kompetensförsörjning med målsättningen att behålla och rekrytera medarbetare.
- Resurser bör avsättas för att jobba med rekrytering och bemanningsplanering med målsättningen att dygnet runt, med bibehållen kompetens ge den fastställda servicenivån till kommunens medborgare på ett kostnadseffektivt sätt.
- För att nå målet heltid som norm krävs det att personella och ekonomiska resurser avsätts för att skapa organisation och förutsättningar att nå denna målsättning.

Personalkostnader

Löner och arvoden uppgick under år 2023 till 215,1 mnkr, inklusive kostnaden för personalförsäkring uppgick den totala personalkostnaden till 310,6 mnkr.

Belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Utbetald lön/arvode	215 174	209 834	204 665	196 559	194 056	188 409	189 975	186 165
Personalförsäkring	95 478	79 155	77 678	75 680	74 586	72 780	72 817	71 357
Total kostnad	310 652	289 990	282 343	272 239	268 642	262 189	262 792	257 522

I de siffrorna ingår utbetald ersättning till våra förtroendevalda med 3,1 mnkr. (3,4 2022). Under året har övertid och mertid, som utbetalts kontant, uppgått till en kostnad av 3,1 mnkr (2,6 2022).

Vikariekostnaderna var 32,8 mnkr (35,5 2022) exkl. PO-tillägg.

Medellöner

Medellönen för tillsvidareanställda i Ragunda kommun under 2023 var **31 833** kronor, samtliga yrkeskategorier inräknade. Uppdelat per kön var medellönen 31 818 kronor för kvinnor och 31 889 kronor för män. Medellönen har generellt ökat med 1013 kr.

Medellönen för kvinnorna ökat något i förhållande till männens. Kvinnors medellön är nu 99,8 % (99,3 % - 2022) av männens.

Belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Medellön, alla kategorier	31 833	30 820	30 404	30 036	29 214	28 417	27 527	26 594
Medellön kvinnor	31 818	30 776	30 329	29 785	28 884	28 072	27 226	26 414
Medellön män	31 889	30 987	30 705	31 076	30 498	29 900	28 757	27 349

Pensionskostnader

Pensionskostnaderna under år **2023** fördelar sig enligt nedan:

Belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Utbetalda pensioner	8 646	8 428	8 920	8 036	8 116	7 632	6 290	7 463
Löneskatt	2 098	2 044	2 164	1 949	1 955	1 851	1 526	1 810
Total pensionskostnad	10 744	10 472	11 084	9 985	10 085	9 483	7 814	9 273

Den avsättning till avtalspension och det individuella valet, som sker varje år för varje medarbetare har för år 2023 beräknats till 9,6 mnkr inklusive löneskatt. Sedan 2002 har Ragunda kommun också försäkrat den kommunala ålderspensionen, premiebefrielsen och efterlevandepensionen från år 1998 genom premieinbetalningar som sker månadsvis, detta för att minska ökningen av kommunens pensionsskuld.

Belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Pensionsskuld	103,4	103,1	109,9	125,3	129,0	129,7	138,2	139,9

Kommunens ansvarsförbindelse uppgick vid utgången av 2023 till 103,4 mnkr exkl. löneskatt.

Totalt inkl. löneskatt 128,5 mnkr. Detta är en ökning med 0,3 mnkr jämfört med 2022.

Semesterskuld och komp. tids saldo

I december 2023 hade kommunen en upplupen skuld till medarbetarna för ej uttagen semester på 10,6 mnkr.

Utöver sparad semester har kommunen en skuld till medarbetare med ferie- och uppehållsanställning, där skulden avser inarbetad ledighet under pågående läsår. I december 2023 var denna skuld 3,3 mnkr.

Totalt (inklusive arbetsgivaravgifter) uppgick semesterskulden till 13,9 mnkr (17 2022).

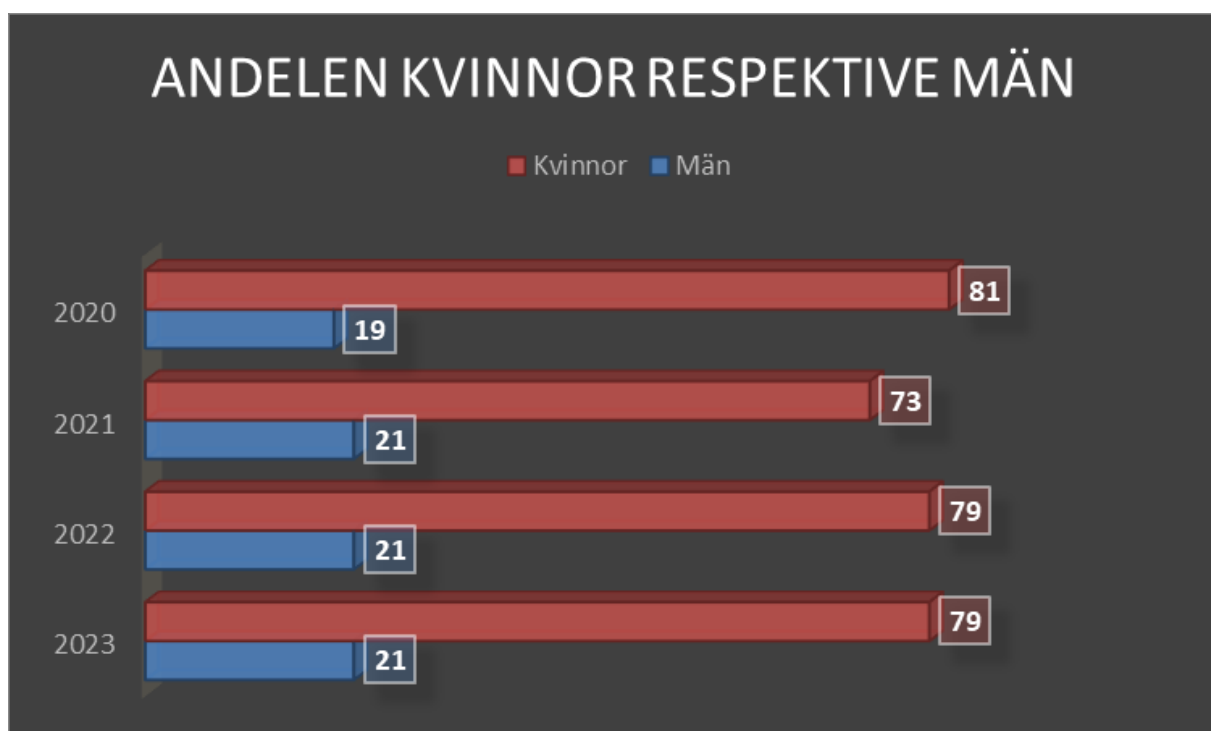
Personalvolym

Inom kommunen fanns vid årsskiftet 495 personer tillsvidareanställda, detta motsvarar 467 årsarbetare. Antalet medarbetare med månadslön, inklusive månadsavlönade vikarier, var vid samma tidpunkt 529 personer. Av dessa var 495 personer är 393 kvinnor och 102 män.

Kategori	2023	2022	2021	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Antal årsarbetare, tv. anställda	495	473	461	461	453	458	462	472	482
Antal personer inkl. månadsanställda vikarier	529	579	544	544	537	513	521	535	528

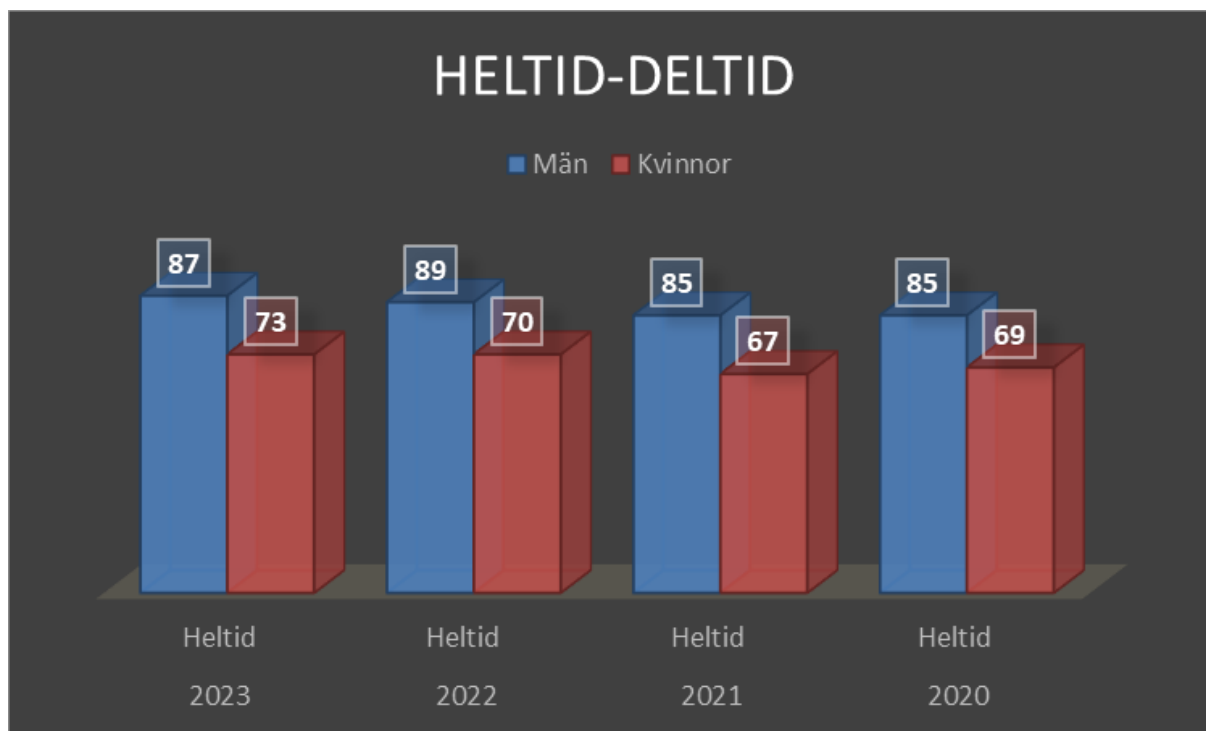
Omräknat till antalet heltider har totalt **497** årsarbetare tjänstgjort i kommunen under året fördelat på tillsvidare och månadsvikarier.

79 % av våra medarbetare är kvinnor och 21 % män

Heltid-Deltid

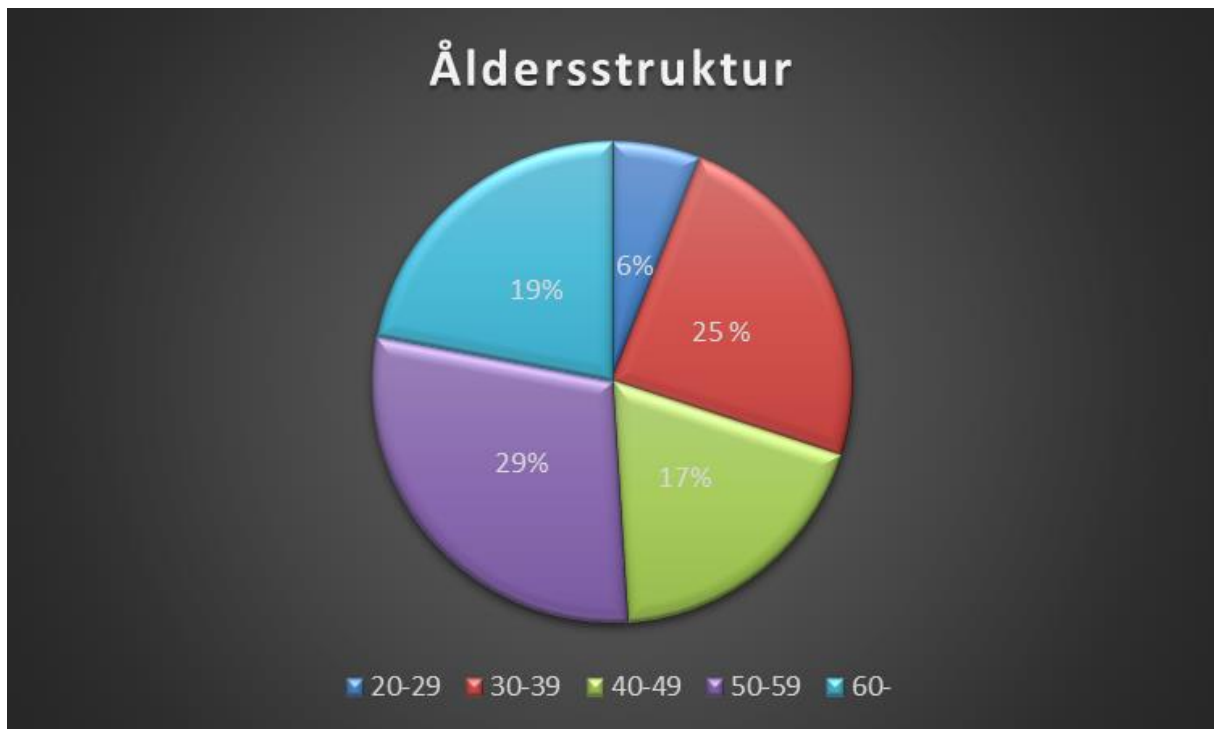
Vid årsskiftet arbetade 79% av all månadsavlönad personal som jobbar heltid. Andelen kvinnor som arbetar heltid är fortfarande lägre än andelen män, 73% jämfört med männens 91%. Andelen kvinnor som jobbar heltid är oförändrat. Männens andel som jobbar heltid har ökat med 4%.

Personalstruktur

Bland kommunens medarbetare återfinns den största andelen anställda, 29% i intervallet 50–59 år. I gruppen 40–49 år återfinns 19% och i gruppen 30–39 år finns 23% av kommunens medarbetare. Den äldsta gruppen, över 60 år representerades 2023 av 22%. I den yngsta gruppen återfinns 7 %.

Jämfört med 2022 har ingen större förändring skett. Men den ökning man kan se är den gruppen av äldsta medarbetare.

Medelåldern under 2023 bland kommunens medarbetare är 47,3 år, vilket är en liten ökning från föregående år (46,6 för 2022). Kvinnors medelålder har ökat till 47,9 år (47,0 för 2022). Medelåldern bland männen har ökat till 46 år (44,9 för 2022).

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron år 2023 var 8,9%, minskning med 0,4% från 2022 som var 9,3%. Under pandemiåren 2020-2021 ökade kommunens sjukfrånvaro och har sedan dess legat på likvärdiga nivåer. Under 2023 har sjukfrånvaron planat ut och minskat något. Vi ser en förändring i sjukskrivningsstatistiken. Korttidsfrånvaron minskar men den riktigt långa sjukfrånvaron ökar. Med det avses sjukfrånvaro 60 dagar eller mer.

Antal sjuktimmar var 107 191 (109 654 timmar - 2022) och långtidsfrånvaron, dvs. antalet sjukdagar överstigande 59, stod för 51,68 % av all sjukdom. Jämfört med 2022 då det var 43,57%.

Arbetsgivaren ansvarar för utbetalning av sjuklön under de första 14 sjukskrivningsdagarna, undantaget dag 1 som är en karensdag. Mellan dag 15–90 i en sjukperiod svarar arbetsgivaren för 10% av kostnaden.

Sjuklönekostnaden för de första 14 dagarna uppgick 2023 till 4,7 mnkr (2022 - 5,5 mnkr - 2021 - 4,6 mnkr). Kostnaden för sjuklön från dag 15 till dag 59 uppgick totalt till 332,4 tkr (332,8 tkr - 2022) och fr.o.m. dag 60 till 297,8 tkr (148 tkr - 2022), alla summor exklusive arbetsgivaravgifter.

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro sker löpande för samtliga sektorer på arbetsmarknaden i form av fastställda nyckeltal. Ragunda Kommuns nyckeltal redovisas nedan.

Andel i %	Totalt			Män			Kvinnor		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro i förhållande tillgänglig arbetstid	8,9	9,29	7,16	4,61	5,18	4,22	10,26	10,57	8,11
Sjukfrånvaro i åldersgrupp yngre än 29 år	6,29	6,39	4,87	4,11	4,67	4,82	7,25	7,06	4,89
Sjukfrånvaro i åldersgrupp 30–49 år	7,66	7,97	6,16	3,67	4,01	3,17	8,99	9,35	7,18
Sjukfrånvaro i åldersgrupp äldre än 50 år	10,62	11,23	8,67	5,72	6,68	5,05	11,98	12,42	9,67
Långtidsfrånvaro mer än 59 dagar i förhållande till totala antalet sjukdagar	51,68	43,57	36,64	40,14	44,75	27,32	53,14	35,35	38,11

Sammanfattningsvis är sjukskrivningsstatistiken komplex. Kategorin ”män” påverkas mer vid enstaka förändringar än för ”kvinnor” då andelen män bara utgörs av ca en sjättedel av alla medarbetare.

14 Kommunstyrelsen

14.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Verksamhet				
Politik	4 179	4 300	121	4 431
Kommunledningsavdelning, överförmyndare	36 331	37 670	1 339	31 560
Barn- och utbildningsavdelning	99 899	94 955	-4 944	95 497
Samhällsbyggnadsavdelning	33 105	29 178	-3 928	31 511
Ragunda Bostad	-204	-1 802	-1 598	-112
Stöd- och omsorgsavdelning	165 171	155 000	-10 171	150 541
Förbunden	40 320	41 844	1 524	37 671
Summa	378 801	361 145	-17 657	351 099

15 Politik

15.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Summa Politik	4 179	4 300	121	4 431

15.2 Kommentarer utfall

Utfallet för politiska verksamheten är ett positivt resultat om 121 tkr. Detta beror bland annat på lägre kostnader för utskotten. Revisionen överskrider budgeten med drygt 55 tkr, något som de även åskade pengar för och blev tilldelade av kommunfullmäktige.

15.3 Årets händelser

Året har varit det första hela året under mandatperioden.

Under året har kommunstyrelsen fått en ny ordförande sedan Mikael Westin (C) avsade sig uppdraget.

Kommunfullmäktige har hållits under dagtid vid två tillfällen. Tidigare år har mötena endast hållits på kvällstid. Nya principer för partistöd har använts.

15.4 Framtid

Under försommaren 2024 genomförs Europaparlamentsvalet vilket kommer medföra kostnader för kommunen. Arbete kommer att fortsätta med att undersöka flera samverkansformer.

16 Kommunledningsavdelningen

16.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Administration och verksamhetsstöd	28 339	29 716	1 377	24 586
Utvecklingsenhet	4 339	4 282	-57	3 814
Bibliotek	2 947	3 002	55	2 621
Skogsdrift	-1 657	-1 600	57	-1 634
Trafik	1 736	1 480	-256	1 490
Summa Kommunledningsavdelning	35 703	36 880	1 177	30 876
Överförmyndarverksamhet	627	790	163	684

16.2 Kommentarer utfall

HR-enheten

HR-enheten gör för 2023 ett underskott på 150 tkr vilket avser kostnader för kommunövergripande annonsering i samband med rekrytering samt kostnader för datatjänster då HR-enheten tagit över driften av ett verksamhetssystem för personalplanering vilket inte var budgeterat för.

Ekonomienheten

Totala utfallet för 2023 ligger i stort sett på budget. Det finns en positiv avvikelse mot budget vad gäller personalkostnader som till största delen beror på att både en ekonomitjänst och ekonomichefstjänsten varit vakant flera månader i början av året och där har kostnaderna gått på konsulttjänster i stället.

Kommunikationsenheten

Kommunikationsenheten har ett överskott på ca 900 tkr. Telefonavgifter som tidigare har legat på Kundcenter har minskat och vissa delar har lagts ut på respektive avdelningar.

Personalkostnaderna under året för Kundcenter och IT blev lägre än väntat på grund av tjänstledighet och barnledighet.

Under året infördes också köpstopp. Annonseringar, marknadsföringsmaterial samt teknisk utrustning köptes då inte in i den utsträckning som var planerad samt att IT helt avstod från att köpa in konsult-tjänster utan löste istället uppdraget inom befintliga personalresurser.

Kanslienheten

Kanslienheten, inkluderat övergripande avgifter, uppvisar ett negativt resultat om 463 tkr. Detta beror på en ytterligare tjänst som tillsatts som inte fanns med i budget samt konsultkostnader kopplade till e-arkivet. Då Kommunförbundet under året inte använt sig av tillgänglig medel inom organisationen har kostnaderna för övergripande avgifter blivit mindre än budgeterat.

Utvecklingsenheten

Utvecklingsenheten följer budget. Ett litet minusresultat finns på projekt Service och trygghetspunkt - 45 tkr samt Turism paviljongen middag samt gåvor -11,5 tkr.

Biblioteken

Biblioteken har ett litet överskott på 55 tkr av flera anledningar där bl.a. vissa utbildningsinsatser ej kunnat genomföras, något författarbesök som inte blivit av samt en större faktura för bokinköp som kom sent.

Säkerhet

Säkerhet har ett underskott mot budget på 125 tkr vilket till stor del beror på ej budgeterade markarbeten och utbildningar.

Trafik

Som ”Trafik” under kommunledningsavdelningen ingår endast färdtjänsten. Resterande trafik ligger centralt i länet och är sedan tidigare skatteväxlad.

Nytt avtal gällande särskild kollektivtrafik (färdtjänst och riksfärdtjänst) kom under 2021 och har inneburit en fördyring även under 2023.

Skogsdrift

Slutavverkning, gallring och skogsvård har skett enligt plan och till väldigt bra priser. Efterfrågan på både sågtimmer och massaved är hög, vilket gör att vi har kunnat kontraktera på höga nivåer. Skogsvården (röjning, markberedning och plantering) följer planen och utförs i rätt tid och till marknadsmässiga priser. Ett antal vägrenoveringar har genomförts, vilket medför att vi har uppgraderat standarden. Detta innebär i förlängningen bättre betalt för vårt virke vid framtida avverkningar.

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndarverksamheten uppvisar ett positivt resultat om drygt 160 tkr, vilket beror på lägre kostnader för uppdragstagare.

16.3 Årets händelser**HR-enheten**

HR enheten har under året påbörjat arbetet med att bygga upp en bemanningsenhet. Vi har även påbörja arbetet med strategiskt arbete med att minska sjuktalet genom att en medarbetare anställt för verksamhetsstöd kring frågorna kring sjuktal. Vi arbetar aktivt med att automatisera och digitalisera så många tjänster som möjligt inom personal- och arbetsmiljöområdet. HR enheten

har lagt mycket arbete kring frågan om 11-timmars dygnsvila och vad det innebär för oss som arbetsgivare.

Ekonomienheten

Arbetsituationen inom enheten har varit ansträngd i omgångar, dels på grund av vakant ekonomtjänst samt vakant ekonomichefstjänst. Under våren anställdes en ekonom och under sommaren anställdes ekonomichef på 50%. Ett stort arbete har under året gjorts så att integrationen mellan ekonomisystemet och Stratsys fungerar så vi har kunnat göra både delårsrapporten och årsredovisningen i Stratsys.

Inom området inköp och upphandling pågår fortfarande ett arbete med att säkerställa och utveckla processer samt att utbilda kommunens medarbetare och chefer.

När det gäller fordonssamordning och kommunens leasingbilar har vi haft lång väntetid för att få beställda bilar levererade. Detta har medfört vissa problem när de gamla bilarna inte blir utbytta i tid och att de börjar krångla.

Kommunikationsenheten

Kundcenter har fortsatt avtal med Strömsund angående växeltelefonist och svarar för deras räkning. Nätverket kring växel och telefoni i länet har tagit fram en gemensam överenskommelse angående att gå in och svara för varandra inom vissa tidsramar.

Vår hemsida ragunda.se har tillgänglighetsanpassats. I projektet ”Ta steget” har vi tagit fram marknadsföringsmaterial för inflyttning och kompetensutveckling. Fler e-tjänster, både interna tjänster och till våra medborgare, har tagits fram. En kriskommunikationsplan KS 2023/648 har tagits fram och beslutats. Rutiner angående kriskommunikation har tagits fram samt en rutin för val av kommunikationskanal.

Det är ett fortsatt ökat fokus på IT-säkerhet och intrångsförsöken fortsätter att öka. Vi har uppgraderat vårt trådlösa nätverk på vissa platser. Vi deltar i olika nätverk angående digital samverkan och utveckling.

Kanslienheten

I januari beslutade kommunstyrelsen om en ny informationshanteringsplan. Arbete fortgår med det gemensamma e-arkivet som Ragunda kommun samverkar kring med fyra andra kommuner i Jämtland. I det ingår mycket förarbete vad gäller systeminventering etc. Flera byten av företrädare för politiken har medfört en del arbete vad gäller att introducera nya ordföranden i sina uppdrag etc.

Kanslienheten har under året anställt en projektsamordnare som bistår kommunens medarbetare vid arbete i projekt (i första hand externt finansierade). Under årets senare del har arbetet inför Europaparlamentsvalet påbörjats. Kanslienheten har också varit delaktig i att ta fram utredningen om framtidens skolverksamhet som presenterades för kommunstyrelsen under hösten. Utöver detta kan även nämnas Stratsys-arbetet där vi sedan delårsrapporten 2023 rapporterar i Stratsys.

Utvecklingsenheten

Vi medverkar i ett antal regionala projekt bland annat Etableringsfrämjande som handlar om hur vi kan stötta befintliga företag samt arbeta för att skapa fler arbetstillfällen. Projektet En attraktiv

Region syftar till att få flera att flytta till regionen och vår kommun. Vi medverkar också i Handelskammarens projekt Kompetenskompassen. Vi har fortsatt samordna och informera om de åtgärder riktat mot näringsliv som regering, myndigheter och regionen beslutat om för att stödja näringslivet. Vi jobbar också aktivt med att utifrån Ragundas möjligheter och behov fortsatt ge inspel till arbetet med den Smarta specialiseringsstrategin (S3), samt OECD.

Under året har vi tillsammans med politiken gjort företagsbesök Näringslivsrådet har haft 4 möten.

I arbetet med föreningslivet så är revideringen av föreningsbidragen klar och politiken har fattat beslut. Många föreningar har varit i kontakt och bjudit in föreningsamordnaren på möten för att prata utveckling och framtidsplaner. I arbetet med de brottsförebyggande så har nu lagen "Kommuner mot brott" börjat gälla från och med 1/7 2023. Samordnaren arbetar nu för att organisationen kring det brottsförebyggande arbetet ska vara enligt de lagkrav som kom och utbildar sig.

Vi var med att samordna firandet av Sveriges nationaldag, som i år var på Döda fallet med högtidstalare Jonas Andersson, ordförande regionala utvecklingsnämnden. Tillsammans med Vuxenskolan har vi drivit ett pilotprojekt kring Kulturella landskapsvandringar. Vid Döda fallet har Estrad Norr satt upp musikföreställningen "Lapp-Nils".

Den 17 juni genomfördes invigningen av Geoparken med bl.a. landshövding Marita Ljung. Samtidigt invigdes även de nya spångarna och informationsskyltarna som Länsstyrelsen byggt. Vid Paviljongen har ett avtal med Fors Företagarförening upprättats och de har skött den dagliga verksamheten under sommaren.

Service och trygghetspunkten i Borgvattnet invigdes i juni.

Vi har själva och tillsammans med övriga kommuner, Region JH och organisationer jobbat med inspel, våra olika förutsättningar och behov till OECD (The Organization for Economic Cooperation and Development) inför kommande programperiod.

Vi har medverkat i de flesta regionala nätverk som berör enhetens områden så som, turism, näringsliv, folkhälsa, fritid, kultur, landsbygdsutveckling och infrastruktur.

Biblioteken

I transportprojektet tillsammans med Biblioteken i Bräcke har vi under året transporterat närmare 8 000 böcker för att alla medborgare i våra kommuner ska få tillgång till ett större utbud av böcker! I Förskoleprojektet har det anordnats kapprumsbibliotek till stor glädje för de små barnen på förskolorna samt deras föräldrar.

Biblioteken har även sökt och fått pengar för ett projekt riktat till äldre som har svårt att ta sig till biblioteken, detta är ännu i uppstartsläge.

Biblioteken har erbjudit sagostunder bl.a. med Drakar och Dragqueens för att belysa mångfald, spökhistorier vid Halloween och Julsagor i adventstid. Högläsning och Shared reading har också erbjudits vid ett flertal tillfällen. Sommarboken erbjuds till barn som uppmuntran att läsa på sommarlovet. Besök i klasser på skolorna med bl.a. bokpresentationer, samt besök av klasser på biblioteken för lån av läsning i skolan.

Biblioteken har en utlåningsstation på Affär'n i Borgvattnet, där det byts böcker flera gånger per år.

Biblioteken erbjuder fyra tillfällen per år och bibliotek ett evenemang som heter Bib.bla. där det ges möjlighet att testa hantverk med slöjdhandledare, tips på böcker i teman samt möjligheter att testa digitala verktyg som VR-glasögon.

Den nya biblioteksplanen blev antagen.

Biblioteket i Bispgården anpassades och ommöblerades för att eleverna på Järåskolan, nu i modulerna närmare biblioteket, ska ha bättre utrymmen att besöka biblioteket.

Säkerhet

Under året har vi uppdaterat vår risk och sårbarhetsanalys och arbetat vidare med kontinuitetsarbetet. Vi har även genomfört totalförsvarsövningen Jemten och med aktörer påbörjat planläggning för värdlandsstöd.

Skogsdrift

Ett högst normalt år avseende skogsbruk. Vi fortsätter att följa skogsbruksplanerna och utför rätt åtgärd i rätt tid när det gäller avverkning, gallring, skogsvård och vägunderhåll. Ett netto på drygt 1,6 mnkr blev resultatet, vilket var helt enligt budget.

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndarkansliet i Östersund har arbetat enligt plan. Man har under året organiserat utbildningstillfälle i kommunen vad gäller årsräkningar.

16.4 Framtid

HR-enheten

Arbetet med att skapa stöd till verksamheterna inom området friskfaktorer fortsätter. En omprioritering av arbetet görs för att skapa resurser för att arbeta fram en kommungemensam plan för kompetensförsörjning.

Vi fortsätter arbetet att skapa en bemanningsenhet i kommunen för att klara verksamheterna behov av korttidsbemanning men även som en del i arbetet med att minska deltider.

Vi kommer också att fortsätta vår digitalisering inom frågor som löner, anställning och arbetsmiljö. Målet är att öka kvalitet och säkerhet i vår handläggning av dessa frågor inom HR området.

Ekonomienheten

Rekrytering av en heltids ekonomichef har återupptagits nu i början av 2024 för att avdelningen inte ska gå kort på personal. Samtidigt fortsätter vårt arbete med att implementera ett mer digitalt och automatiserat arbetssätt.

Vi börjar köra den ekonomiska månadsrapporten i Stratsys och jobbar med att få in även internkontrollen där under 2024.

Kommunikationsenheten

Vi fortsätter vår samverkan i länet kring telefoni.

Kommunikationsenheten kommer under våren att fortsätta marknadsföringskampanjen kring inflyttning och kompetensförsörjning. Utöka kommunens information på våra digitala storbildsskärmar. Vi kommer också att arbeta vidare med revideringen av vår grafiska profil och ragundadalen.se.

Fortsatt arbete med att implementera beslutade rutiner inom våra ansvarsområden för våra verksamheter med fysiska och digitala utbildningar. Vi kommer att se över SKR:s Handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering (Handslaget) och jobba för att våra verksamheter säkerställer att digitaliseringsprocessen fortsätter i takt med övriga kommuner.

Ett stort arbete kommer att pågå under 2024 angående IT-säkerhet och informationssäkerhet.

Kanslienheten

Under året fortsätter arbetet med införandet av e-arkiv där Ragunda bistår förvaltningsorganisationen NorrArkivera. Stort fokus kommer även riktas till Europaparlamentsvalet som hålls den 9 juni.

Under hösten kommer kanslienheten arbeta med att leda ett informationsklassningsprojekt där samtliga delar av kommunorganisationen kommer att behöva inkluderas. Kanslienheten kommer också fortsätta arbeta med att inkludera fler processer i Stratsys och bistå andra avdelningar/enheter i utredningsuppdrag. Vidare kommer stort fokus läggas på att upprätta rutiner och tydliggöra processer.

Utvecklingsenheten

Arbetet med Näringslivsstrategin är prioriterat och vi kommer att påbörja en revidering av denna där Näringslivsrådet blir vår referensgrupp. Vi fortsätter våra företagsbesök tillsammans med politiken. Vi medverkar i kommunala och regionala nätverk

Kompetensbehovet är fortsatt högt bland våra företag och vi jobbar tillsammans med länets övriga kommuner i projektet En attraktiv Region med att attrahera arbetskraft. Detta i kombination med Ragundadalens inflyttarsida "Hitta hem" och lediga-hus inventeringen samt fler företagsbesök gör att vi får fokus på denna fråga.

Arbetet med att ta fram en fungerande och strukturerad organisation kring arbetet och samverkan i folkhälso- och brottsförebyggande rådet kommer att fortgå utifrån den nya lagen Kommuner mot brott. Vi fortsätter vårt arbete med att skapa goda dialoger med föreningslivet i kommunen och vara behjälpliga vid utvecklingsidéer.

Markfrågor är av vikt och vi jobbar för att få till stånd mer detaljplanerad mark. Vi hoppas även att detaljplanen för Döda fallet ska bli klar i år och Lapp-Nils sätts även upp sommaren 2024

Biblioteken

Transportprojektet med Bräcke fortsätter fram till sommaren då det ska utvärderas.

Projektet riktat mot äldre ska sätta igång och förskoleprojektet avslutas och kommer delvis ingå i ordinarie verksamhet. Barnteaterföreställningar är inplanerade. Biblioteksklubbar för barn mellan 9-12år och Bib.bla inplanerat i samma omfattning som föregående år. Utbildning i Läsfrämjande insatser samt MIK ska genomföras.

Samt att vi håller biblioteken öppna och möter medborgare och gäster med många härliga samtal om böcker och livet!

Säkerhet

Det är tid för handling!

Den 24 februari 2022 påbörjade Ryssland en fullskalig invasion av Ukraina som resulterat i det mest omfattande och brutala konventionella krig Europa upplevt i närtid. Ett krig i Europa, med risk att på kort tid eskalera ytterligare, är idag en realitet och utgör ett direkt hot mot såväl EU- och Natomedlemmar som andra länder.

Det säkerhetspolitiska läget är det allvarligaste sedan andra världskrigets slut. Förberedelserna, beredskapen och förmågan inom hela totalförsvaret, både det militära och det civila försvaret, måste öka skyndsamt. Insikten om detta behöver genomsyra alla delar av samhället och vara den främsta drivkraften för utvecklingen av totalförsvarets samlade förmåga de kommande åren. Totalförsvaret ska över tid dimensioneras för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp och bidra till försvaret av allierade.

Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller ytterligare hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Den svenska förmågan att kunna stödja andra allierade (bland annat genom värdlandsstöd) är avgörande för att alliansen ska kunna verka i vår del av Europa. Genom att möjliggöra ett tidigt agerande redan i fredstid kan Sverige bidra till att stärka Natos kollektiva försvar och därmed den samlade avskräckningen.

Vår verksamhet ska dimensioneras för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Alla våra verksamheter har en central roll i det civila försvaret och för det civila försvarets förmåga att bidra till det militära försvaret men vi behöver redan nu prioritera verksamheten för att kunna möta kommande hot och få förutsättningar att fungera i fred.

Skogsdrift

Vi fortsätter att följa den långsiktiga plan som ligger och som fram till nu genererat ca 1,6 mnkr i netto per år. Möjligheten finns till ett högre årligt netto de närmaste åren eftersom prisbilden ligger på en högre nivå idag än tidigare. En rimlig bedömning bör vara ett årligt netto på ca 2 mnkr. Dock kommer 2024 bli ett annorlunda år då budgetmålet är satt till 7,5 mnkr netto.

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndarverksamheten kommer fortsätta att arbeta utifrån den verksamhetsplan som antagits av kommunfullmäktige i respektive kommun. I det ligger bland annat att digitalisera samtliga akter och utveckla mentorsprogram för nya ställföreträdande.

17 Barn- och utbildningsavdelningen

17.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Förskola	29 360	28 965	-395	28 761
Grundskola	65 936	61 315	-4 622	58 791
Kulturskola	1 977	2 361	384	2 362
Elevhälsa	2 626	2 314	-312	5 582
Summa Barn- och utbildningsavdelning	99 899	94 955	-4 944	95 497

17.2 Kommentarer utfall

Övergripande

Avdelningen har ett underskott vilket består av bland annat sjuklönekostnader där olika virussjukdomar har haft stor påverkan. För året 2023 finns inga kostnader för sjuklöner eller vikarier budgeterat. På avdelningen har fler behöriga lärare och förskollärare anställts vilket medfört en markant ökad kostnad. Lönerevisionen samt PO-tillägg 2023 medförde en större ökning än beräknat. Det sparbetning på 6,5 mnkr som ålades avdelningen inför budgetåret 2023 har ej uppnåtts till fullo. Åtgärder har vidtagits, bland annat i form av minskad bemanning.

Fortsatt många barn och elever under tidiga och sena vistelsetider, kl. 06.00-18.00 på förskola och fritidshem leder till ökad kostnad på grund av ökad bemanning. Ensamarbete har i större utsträckning arbetats bort i förskola och fritidshem, utifrån beläggning och behov i barngrupperna. Kostnader för elever i anpassad grundskola har ökat på grund av fler inskrivningar. Interkommunal ersättning har ökat då fler, i och med det fria skolvalet, väljer annan huvudman. Uppräkning av skolskjutskostnader har skett under året. Omfattande ökning av kostnader för barn i behov av särskilt stöd på hela avdelningen.

Förskola

Förskolan i Bispgården redovisar ett underskott, vilket till största del beror på ökade personalkostnader för att bemanna ytterligare en avdelning. Detta till följd av ökat barnantal som överskrider brandskyddet, samt lokalens ändamålsenlighet. Från augusti 2023 finns inga samordningsvinster, utöver längre skollov, mellan Småfolkets förskola och Järåskolan på grund av det geografiska avstånd flytten medfört. Femårsgrupp och fritidshem i Bispgården samverkar fortsatt i hög omfattning. Brist på legitimerad och behörig personal i Hammarstrands förskolor medför lägre kostnader, liksom hög korttidsfrånvaro. Tack vare stängning av en avdelning och förtätning av personal har dock del av frånvaron i Hammarstrand kunnat hanteras inom budgeterat bemanning och med bibehållen kvalitet samt möjlighet till god rehabilitering av långtidssjukskriven personal. Stuguns förskolor har ett underskott som till stor del beror på budgetjustering, men också hög behörighet i personalgruppen.

Grundskola

Lagen om särskilt stöd Skollagen kap 3 § 10, innebär stora kostnader som inte finns i budget då

resurser i form av personal satts in för barn i behov av särskilt stöd. Rektorerna ser att behovet av särskilt stöd ökar markant. Samtidigt arbetar skolledning och lärarna med att skapa goda förutsättningar för alla elevers lärande. Skolorna har ett ökat antal elever i anpassad grundskola i egen regi vilket medför en ökad kostnad. Rektorerna ser en ökning av psykisk ohälsa bland barn och ungdomar, samt en ökning av trygghets- och kränkingsärenden som kräver personalresurser för utredning och hantering.

Avdelningens grundskolor har haft mycket korttids och långtidsfrånvaro. Samtidigt som vikariekostnader och sjuklöner påverkar resultatet negativt då det inte finns budgeterat.

Stora barngrupper och särskilt stöd på fritidshemmet medför ökad bemanning och kostnader. Förskola och fritidshem i Hammarstrand har under 2023 inte haft möjlighet att samarbeta kring öppningar och stängningar, förutom under sammanslagning under sommarlovet, på grund av stora behov i barn- och elevgrupperna.

Kulturskola

Kulturskolan redovisar ett överskott utifrån tilldelad budget, då Kulturskolan på grund av besparingskrav minskat med två tjänster. Behovet av ändamålsenliga lokaler för musikundervisning kvarstår.

Elevhälsa

Elevhälsan har ett mindre underskott vilket beror på att konsultpsykolog fakturerade för utredningar som varit avtalade men inte genomförts.

17.3 Årets händelser

Övergripande

Under våren har en rektor tagit rektorexamen, och samtliga rektorer har nu genomfört rektorsutbildningen. Skolledningen har minskat med två heltidstjänster, då en enhetschef och en rektor har avslutat sina tjänster.

En organisationsförändring har genomförts i rektorsområdet Hammarstrand och Bispgården, där en biträdande rektor tillsatts på varje skola. En organisationsförändring har också genomförts i förskolan där det nu är två rektorer och en rektorsassistent.

Järaskolan och femårsgruppen på Småfolkets förskola har under året flyttat till moduler.

Arbete utifrån HÖK-21 fortgår med att skapa en bra arbetsmiljö för lärare och förskollärare både gällande arbetsbelastning och fysisk arbetsmiljö.

På uppdrag av kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott har Barn- och utbildningsavdelningen i samverkan med kommunledningsavdelningen utrett frågan om grundskolans struktur i Hammarstrand och Bispgården.

Genom Skolverkets satsning Nyanländas lärande har en projektledare, en IKT-pedagog och en dramapedagog tillsatts. Analysfasen avslutades under våren och insatserna har påbörjats under hösten. Medarbetare med annat modersmål än svenska i både grundskola och förskola har under höstterminen utbildats för att stärkas i svenska som yrkesspråk.

Skolledningen har utarbetat en handlingsplan för krishantering vid hot och våld, tillsammans med en extern expert inom området.

Förskola

Förskolan har genomfört kompetensutvecklingsinsatser med fokus på undervisningskvalitet, där boken "Undervisning i förskolan" av Ann S. Pihlgren samt tillhörande föreläsning legat till grund för det kollegiala lärandet. Förskolan har också utvärderat och utvecklat arbetet med en övergripande språkkartläggning utifrån grundskolans läs- och skrivgaranti. Under hösten fokuserar det kollegiala lärandet på tillgänglig förskola utifrån Skolverkets modul.

Skolbackens förskola har slutfört projektet i samverkan med SPSM.

Föräldraskapsstöd fortsätter med Familjecentralen, Öppen förskola samt ABC-utbildning (Alla Barn i Centrum).

För att förbättra arbetsmiljön i Hammarstrands förskolor pågår ett organisatoriskt arbete som innefattar såväl fysisk- som psykosocial arbetsmiljö, där vi ser goda resultat i rehabilitering samt personalens skattningar av arbetsmiljö.

På Småfolkets förskola ser vi utmaningar i arbetsmiljön, bland annat utifrån svårigheter att rekrytera till vakanta tjänster samt högre korttidsfrånvaro än tidigare.

En förskollärare har under hösten påbörjat speciallärarutbildning.

Grundskola

I grundskolorna har kompetensutvecklingen under året baserats på de utmaningar och fokusområden som framkommit i verksamhetens kvalitetsredovisning, samt individuella behov och önskemål. Grundskolan har bland annat haft flera lärare under utbildning för att få legitimation samt utöka sin ämnesbehörighet. Flera lärare vidareutbildar sig också till speciallärare och specialpedagog.

Under läsåret har fjärr-/distansundervisning genomförts för att klara personalförsörjningen inom moderna språk.

Under vårterminen ansökte avdelningen om att få delta i Nyanländas lärande och flera workshops samt förmöten hölls med Skolverket. Projektet beviljades och insatserna är påbörjade.

Grundskolan har arbetat med att förtydliga och förenkla det systematiska kvalitetsarbetet och har påbörjat arbetet med att Elevhälsan ska vara en integrerad del i det arbetet.

Kulturskola

Elevantalet är fortsatt högt i kulturskolan, men för första gången har elever nekats plats enligt önskemål utifrån minskad bemanning och därmed kompetens. Med fortsatta anslag från Kulturrådet har en dramalärare anställts vilket medfört ett ökat samarbete med grundskolan. Under vårterminen har också bild- och formstuga genomförts. "Skapande skola"-projektet organiseras av Kulturskolan och har gett eleverna många lärorika kulturupplevelser. Kulturskolan bedrev verksamhet i kommunens förskolor under vårterminen, men avslutades inför höstterminen utifrån neddragningar i bemanning.

Musikal i Hammarstrand och Revy i Stugun genomfördes under vårterminen.

Beskedet om neddragningarna skapade oro och turbulens bland personal och elever och innebar stora försämringar och svåra prioriteringar.

Elevhälsa

Elevhälsan har en utökning av socialpedagoger som jobbar bland annat med psykisk ohälsa i samråd med kuratorer. Det har gjort att vi kunnat fortsätta med ett förebyggande socialt arbete.

Elevhälsans medicinska insatser har haft personal som slutat och arbetat med rekrytering av både skolsköterska, skolläkare och skolpsykolog. Samtliga tjänster tillsattes under hösten.

17.4 Framtid

Övergripande

Verksamhetsutvecklingen fortsätter med den gemensamma verksamhetsplanen för Barn- och utbildningsförvaltningen och det gemensamma årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med att utveckla undervisningens kvalitet inom alla verksamhetsformer fortsätter. För att uppnå detta behöver rektorerna förutsättningar att vara pedagogiska ledare med större fokus på det statliga uppdraget.

Flera av medarbetarna studerar både för grundbehörighet och utökad behörighet i skola, fritidshem och förskola. Rekrytering av behörig personal: lärare, lärare mot fritidshem, förskollärare och barnskötare fortsätter.

Satsningen Nyanländas lärande fortsätter och kommer pågå till höstterminen 2025. Fler SKUA-utvecklare i förskolan (språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt) blir klara under vårterminen, och hela avdelningen kommer få en grundläggande utbildning inom systematiskt kvalitetsarbete.

En avdelningsövergripande handlingsplan för krishantering vid hot och våld har skapats i Skolledningen, och kommer under årets att implementeras i personalgrupperna genom både utbildning och praktiska övningar. I arbetet har också verksamhetsnära personal från andra avdelningar bjudits in.

Kommunen har ett övningsförskoleområde och har gjort intresseanmälan för att utöka med övningsskola och ytterligare förskola.

De neddragningar som aviserats avdelningen skapar stor oro i organisationen. Stressen och den psykiska ohälsan bland medarbetare och ledning ökar, då förutsättningar för god undervisning försämras. Det blir allt svårare att klara av de lagkrav som ska följas. Detta märks tydligast hos de elever som har behov av särskilt stöd. Med färre antal medarbetare blir det också svårare att klara bemanning i tider med sjukdom och frånvaro. Avdelningen ser med stor oro på den ekonomiska situationen då mål och medel är inte i balans.

Förskola

Förskolan fortsätter arbetet med språkkartläggning för att öka kvaliteten i verksamheten. Femårsgrupperna erbjuds också kartlägningsunderlag för matematik.

Kompetensutveckling fortsätter i arbetslagen utifrån Skolverkets modul "Tillgänglig förskola", för att skapa en röd tråd inför arbetet med Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt kommande läsår. Tre SKUA-utvecklare avslutar sin utbildning i maj, och därmed har förskolan fyra SKUA-utvecklare som kommer att leda kompetensutvecklingen kommande läsår.

Prognosen visar på minskat barnantal, framförallt i Hammarstrand kommande år.

Arbetet med arbetsmiljön på Småfolkets förskola i Bispgården fortsätter tillsammans med

personalen i samverkan med fackliga organisationer.

En utmaning som förskolan ser är att allt fler kommunala uppdrag åläggs på förskolan utan att finansiering medföljer. Exempelvis; bemanning i mottagningskök och utökad städning.

Grundskola

Regeringen har bestämt att digitala nationella prov ska genomföras under vårterminen 2024. Från och med vårterminen kommer organisationen för detta att testas med samtliga berörda funktioner, genom att årskurs 6 genomför digitala bedömningsstöd i NO- och SO-ämnena.

Arbetet med tillgängliga lärmiljöer fortsätter.

Fokusområde kommer vara; trygghet, studiero och läsning (läsinlärning, läslust). Arbetet med att bemanna skolbibliotek enligt kommande lagkrav pågår. Detta ser avdelning som en utmaning i och med neddragningar i budget.

Grundskolan utreder möjligheten att starta en egen enhet för anpassad grundskola.

Fritidshemmet

Ett utvecklingsområde är att rekrytera behörig personal som får rätt förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag enligt Skollagens krav på fritidshemmet. Arbetet med kvalitet och lärande fortsätter att utvecklas.

Som en del i trygghetsarbetet för avdelningen har fritidshemmet ett viktigt uppdrag i att skapa trygga raster och meningsfulla rastaktiviteter.

Samtliga fritidshem arbetar för att utveckla möjligheter till läxhjälp.

Ett av fritidshemmen kommer fortsätta med sin skolträdgård och odlingsprojekt.

Kulturskola

Med en kraftigt minskad bemanning till följd av neddragningarna kommer kulturskolan enbart erbjuda viss instrumental undervisning samt dramaundervisning. Det tidigare målet med att bredda verksamheten kommer därför inte gå att genomföra, och musikal och revy utgår.

Elevhälsa

Elevhälsan fortsätter att arbeta för att vara ett stöd för en likvärdig utbildning på samtliga skolor. Grundskolorna fortsätter att utveckla det förebyggande arbetet på gruppnivå och implementera arbetsformer för att minska elevernas stress och upplevelse av psykisk ohälsa i skolorna, detta bland annat genom skolsociala team.

Elevhälsan ska delta i det systematiska kvalitetsarbetet.

Elevhälsan kommer att genomföra läkarundersökningar i årskurs 1.

Behovet av logoped i organisationen är under utredning.

18 Samhällsbyggnadsavdelningen

18.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Teknisk verksamhet	33 105	29 178	-3 928	31 511
Ragunda Bostad	-204	-1 802	-1 598	-112
Summa Samhällsbyggnadsavdelning	32 901	27 375	-5 526	31 399

18.2 Kommentarer utfall

Teknisk administration

Minus på grund av budgeterade intäkter för arbete åt utomstående. Då investeringsprojekt ej kunnat utföras på grund av det ekonomiska läget har heller inte personalkostnader kunnat läggas i dessa.

Förvaltningsfastigheter, industri- och affärslokaler

Extra kostnader för ersättningsmoduler för Järåskolan samt vattenskada i kommunhuset. En del hyresbortfall avseende outhyrda industrilokaler. Men plus på personalkostnader pga vakanser som ej gått att tillsätta under året.

Ragunda Bostad

Saknar hyreshöjningar för åren 2021 och 2022 vilket medför ett släpande underskott på intäktssidan. Räntehöjningen har ökat avskrivningskostnaderna och ett antal lägenheter har inte gått att hyra ut i väntan på sanering. Då det inte heller är högt tryck på att få hyra de lediga lägenheter som finns så ger rätt stort hyresbortfall sammantaget.

Fritidsanläggningar

Döda fallet innebar en större kostnad än beräknat då det var höga driftkostnader i och med en produktion på stället, samt mer frekvent öppethållande av restaurang vilket hyran inte alls motsvarade exempelvis ökning av elförbrukning och underhållsbehov. Även iordningställande av anläggningen blev dyrare än beräknat då underhållet varit eftersatt under några år.

Överlag högre kostnader än intäkter på samtliga anläggningar.

Vatten och Avlopp

Är i ungefärlig balans, plus på personalkostnader pga vakanser som ej gått att ersätta under året.

Renhållning

Underskott på intäktssidan är på grund av föränderliga parametrar delvis orsakade av integration mot gällande verksamhetssystem samt nya lagkrav.

Plus på personalkostnader pga vakanser som ej gått att ersätta under året.

Städenheten

Överskott på grund av omfördelning av personalkostnader till andra ansvarsområden samt att vissa vakanser ej gått att täcka.

Fiber

Högre intäkter än budgeterat för arrenden, vilket beror på när projektbidragen blir beviljade.

Övriga anläggningar och verksamheter

Kommunen fick återställa en sträcka på en väg tillhörande en vägförening, vilket ej var inplanerat i budget. Även kostnader för iordningställande av lekplats vid modulerna vid Järåskolan har tillkommit.

Vad gäller gatubelysningen har inte budget avseende kostnader för elarbeten funnits, inte heller för avhjälpande underhåll. Även elkostnaderna har varit högre.

Under årets första tre månader belastades kostnadsstället även med del av konsultarvode.

18.3 Årets händelser

Teknisk administration

Ny samhällsbyggnadschef från 1 januari 2023.

Förvaltningsfastigheter, industri- och affärslokaler

Under året har enheten varit sysselsatt med att korrigera fel i befintliga fastigheter, ersättningslokaler för Järåskolan inklusive upprustning av idrottshall i Bispgården, vattenskada i Kommunhuset samt asbest i Kommunhuset.

Ventilationsarbete - Etapp 2 - på AO- är slutfört

Hissarna i våra fastigheter har passerat sin tekniska livslängd och krävde dyra reparationer/ombyggnationer. Brandöversyner i kommunens samtliga fastigheter har påbörjats och slutfördes i ett antal byggnader. Även utredning/felsökning av dålig värmeleverans till flertalet fastigheter i Stugun och Hammarstrand skedde i omgångar, ett pågående arbete.

Vi har arbetat med flera företagsetableringar med exempelvis iordningställande/renovering av lokaler för uthyrning. Fastigheten Gisselgård 2:5 såldes.

Elrevisionsarbete pågick samt reparationer på många ventilationssystem.

Byte av styrsystem på Hansåkerskolan slutfördes nästan helt under året. Vilket medför en bättre kontroll på ventilation, belysning, dörrautomatik, värme samt simhall.

Då skolan i Stugun efterfrågade större lokaler driftsattes före detta Mosippan vilket bland annat innebar byte av tak.

Ragunda Bostad

Verksamhetens fokus var avhjälpning av akuta fel. På grund av lägenheternas eftersatta skick var renovering ofta en förutsättning för att hyra ut dem. Takreparationer, takbyten samt ventilationsarbete utfördes löpande under året.

Därmed har uthyrningsgraden ökat och underhållsplaner finns nu för samtliga lägenheter.

Fritidsanläggningar

Utomhusbadet Koppelhällan höll stängt under väntan på beslut. Intressenter för att köpa fastigheten där detta bad är beläget finns men inget uppdrag att försälja har getts till avdelningen.

På Döda Fallet pågick en föreställning samt förberedelser för denna under sommaren, vilket krävde stora personalresurser samt investeringar.

Vi har utfört mindre reparationer och måleriarbeten på Thaiändska Paviljongen.

Vatten och Avlopp

Sondering angående samordning med Vatten- och miljöresurs samt deltagande i en studie angående möjligheten att samverka med andra kommuner i länet som inte ingår i bolag genomfördes under året.

En nyanställning av drifttekniker har genomförts för att täcka vakans. VA-renhållningschef är fortfarande vakant och likadant med VA-ingenjör där vi inte anställde efter annonsering. Medarbetare påbörjade utbildning till VA-ingenjör och på så vis hoppas vi kunna säkerställa kompetens framgent.

Arbetet med drift och underhåll av VA-systemet fortgick. Tömning av slamdammar Bispgården och Stugun utfördes.

Renhållning

Miljöavgiften togs bort för de med godkänd kompost och upphandling av förpackningsinsamling genomfördes. Upphandling av en omlastningsstation fick avbrytas med anledning av ekonomiska förutsättningar. Annan lösning ordnades där vi får lagra i Östersund i stället.

Fortsatt sondering av samverkan med Vatten- och miljöresurs och vi deltog i förstudie avseende samverkan med kommuner i länet som inte är med i något av de befintliga bolagen.

Verksamhetssystemet har inte riktigt stöttat övergången till matavfall och fel har upptäckts under året och rättats till men det har inneburit fördröjningar och fördyringar samt stor tid på kommunikation med medborgare.

Städenheten

Städenheten utförde tjänster till externa kunder som genererade intäkter samt gick igenom gamla avtal som ska ersättas med en nya indexreglerad avtal för att täcka framtida kostnadsökningar. Fortsatt planerad modernisering av maskinparken utfördes.

Enheten hade under året svårt att tillsätta alla vakanta tjänster och vikariat.

Fiber

Under året färdigställdes 3 stycken ERUF projekt.

Upphandling av kommunikationsoperatör från år 2025 genomfördes, vilket nu under 2024 kommer att belasta Fiberorganisationen då förberedelserna för plattformbytte kommer att ske.

Övriga anläggningar och verksamhet

Aktivt arbete med utförare av service och tjänster gällande gatubelysning. Dialog genomfördes med politik och tjänsteledning om hur förnyelse och kostnader för gatubelysning ska ske framledes. Några politiska beslut i frågan togs ej under året.

18.4 Framtid

Teknisk administration

Behov av att tillsätta vakanta cheftjänster.

Förvaltningsfastigheter, industri- och affärslokaler

Fastigheternas ventilation- och värmesystem ses över och vid behov uppdateras. Ett nytt fastighetssystem som kommer att underlätta enhetens arbete är under upphandling. Vi kommer att ta hänsyn till framtagna underhållsplaner och systematisera detta arbete än mer.

Via projektet Ekonomi i balans – Hållbara fastigheter finns nu förslag på förbättringar i arbetssätt och rekommendationer gällande vilka fastigheter som kan avyttras.

Vi ser dock stora utmaningar med att komma ifatt investeringsmässigt. Vi har fått och kommer att få föreläggande från Bygg- och miljö gällande exempelvis brister i ventilation, ytskikt och storkök. Vi har fortsatt stora investeringsbehov i brandskydd och brandskyddssystem.

Vi ser också att energipriser el, fjärrvärme, olja kommer att öka.

Ragunda Bostad

Fortsatt arbete med bostadsplanering och förvaltningsplaner. Målen är att verksamheten skall arbeta mer långsiktigt, samlade åtgärder för att kunna höja beståndets attraktionskraft och att motverka att fler lägenheter läggs på spärlista. Detta syftar även till att göra vårt lägenhetsbestånd mer attraktivt.

Många av våra fastigheter har stora investeringsbehov. Även gårdsplanerna, grönytorna och parkeringarna utanför dessa har stora behov av förbättringar.

Vi ser att energipriser el, fjärrvärme, olja kommer att öka.

Fritidsanläggningar

Planering inför säsongen 2024 pågår. Vi har sett över belysningen i kommunens elljusspår och kommer att göra en del förbättringar.

Friidrottsytor på respektive idrottsplatser kräver åtgärder för att kunna användas fullt ut, exempelvis löparbanor, längdhoppsgropar samt fotbollsplaner.

Vi ser att energipriser el, fjärrvärme, olja kommer att öka.

Vatten och Avlopp

Fortsatt arbete med samordning med ett externt bolag eller mer ordnad samverkan kommuner emellan.

Då stora delar av VA-systemet är i eftersatt skick görs en långtidsplanering för uppdatering och modernisering av systemet i sin helhet. Utbyte av ledningsnät har påbörjats. Tömning av

slamdammar Bispgården och Stugun fortgår.

Renhållning

Fortsatt arbete med att kunna ingå i samverkan eller bolag.

Planeringsarbete med ny avfallsplan. Från och med 1 januari 2024 tog kommunen över förpackningsinsamlingen och alla Återvinningsstationer med allt vad detta innebär. Fortsatt utredning gällande fastighetsnära insamling, dvs. andra kärl med fler fack för att kunna samla in olika fraktioner i direkt anslutning till fastigheterna.

Plats och lokal för mellanlagring av fraktioner.

Städenheten

Byter ut gamla maskiner mot nya effektivare maskiner för att förbättra arbetsmiljö och energiförbrukning och fortsätter att utbilda nya medarbetare.

Arbetar aktivt med framtidsplanering och samverkan med andra enheter. Detta kommer att påverka arbetsmiljön i positiv riktning.

Fiber

Fortsatt arbete i projektet enligt plan. Upphandla ny entreprenör för att kunna färdigställa projekt Östra. Arbete med att söka finansieringslösningar via Tillväxtverket, Regionen samt PTS, post och telestyrelsen.

Största jobbet under 2024 kommer vara att migrera från ServaNet till Telias plattform, detta för att säkerställa en smärtfri övergång för slutkunderna.

Övriga anläggningar och verksamhet

Strategi för förnyelse av gatu- och vägbelysning ska arbetas fram och fastställas.

19 Stöd- och omsorgsavdelningen

19.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Vård o omsorg	117 002	107 992	-9 010	111 640
IFO	24 582	26 326	1 744	21 387
AMI	11 802	9 385	-2 417	6 852
Kostenheten	11 785	11 297	-489	10 662
Summa Stöd- och omsorgsavdelning	165 171	155 000	-10 171	150 541

19.2 Kommentarer utfall

Vård och omsorg

Hemtjänsten Hammarstrand: Det negativa utfallet beror till stor del på höga personalkostnader bestående av övertidsersättning, vikariekostnader, semesterpaketet samt inhyrd personal. Högt vårdbehov stor del av året har krävt extrapersonal. Övriga kostnader fortsatt högre än tidigare år som drivmedel, skyddsutrustning, fordonskostnader.

Nyviksvägen SÄBO: Det negativa utfallet beror till stor del på generellt låg beläggning och tomma lägenheter under året. Extrapersonal utifrån särskilda behov hos brukare samt hög sjukfrånvaro med där tillhörande vikariekostnad. Semesterpaketet samt inhyrda undersköterskor under sommaren.

Bergegården & hemtjänst Stugun: Det negativa utfallet beror till största del på personalkostnader där sjukfrånvaro, semesterpaketet och inhyrd personal samt minskade intäkter på grund av färre brukare i hemtjänsten. Totala bilkostnaderna har också ökat under året. Boendeplatserna på Berggården utökades under 2023 och behovet av personal har i perioder varit högre då omvårdnadsbehovet varit krävande.

Ekens korttidsavdelning: Det negativa utfallet beror på ökade vikariekostnader samt ökat PO-påslag. Varit perioder under året med flertal icke tillsatta vårdplatser, vilket gett intäktsbortfall.

Legitimerad personal: Det negativa utfallet beror till stor del på svårigheter att rekrytera legitimerad personal, vilket ger behov av bemanningspersonal för att upprätthålla en god vård och patientsäkerhet. Svårigheter att rekrytera timvikarier. Tjänsteköp från regionen har inte kunnat utföras kontinuerligt under året, vilket resulterat i intäktsbortfall. Ökade bilkostnader.

LSS/Personlig assistans: Det negativa utfallet beror till största del på att verksamheten under året fått utökad antal ärenden vilket gett högre kostnader än beräknat.

Hemtjänsten Bispgården. Det positiva utfallet beror främst på färre tillsvidareanställda än som var budgeterat.

Nipången SÄBO: Det negativa utfallet beror till stor del på höga vikariekostnader samt det ökade PO-påslaget. Periodvis hög korttidsjukfrånvaro. Varit perioder under året med flertal tomma lägenheter, vilket gett intäktsbortfall.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Det positiva utfallet beror till största del på det nya arbetssätt inom ekonomiskt bistånd som infördes för ca 2,5 år sedan samt IFOs samarbetet med AMI. Ytterligare saker som påverkat resultatet är vakanta tjänster del av året, återsökta pengar från Försäkringskassan och Migrationsverket för kostnader föregående år.

Kostenheten

Det negativa utfallet beror på att prisjusteringar gällande mat inom SäBo och hemtjänst inte slog igenom förrän vid halvårsskiftet samt prisökningar på livsmedel under 2023.

AMI

Det negativa utfallet beror till stor del på att det inte varit budgeterat för arbetsmarknadsåtgärdsanställningar. Det beror också på att enheten befunnit sig i förändring vilket i sin tur inneburit att verksamheten inte kunnat söka projektmedel i samma utsträckning som tidigare. Ytterligare anledning till det negativa utfallet är att socialpsykiatriska verkställigheten har utökats under året, vilket har lett utökad personalgrupp som ej varit budgeterad. Ökade bilkostnader samt ökade drivmedelskostnader bidrar också till minusresultatet.

19.3 Årets händelser

Vård och omsorg

Nipängen: Beslut om färre platser vilket genererat omstruktureringar i personalgrupper samt lokaler. Arbetat aktivt med bemanningsgraf i Timecare utifrån faktiskt behov. Hög sjukfrånvaro periodvis, mestadels korttidsfrånvaro.

Nyviksvägen SÄBO: Införande av 11-timmars dygnsvila. En ny chef har tillträtt under året.

Hemtjänst Hammarstrand: Införande av 11-timmars dygnsvila vilket gör att det krävs fler personer för att täcka upp behovet i schemat. Pensionsavgångar, sjukfrånvaro, hög arbetsbelastning, ökat vårdbehov har renderat i en extra personal.

Bergegården & hemtjänst Stugun: Boendeplatserna ökades från 10 till 14 platser. Behovet av Hemtjänstinsatser har minskat under året. Samverkan med all personal i hemtjänsten och Bergegården vid schemaläggning är påbörjad vilket i sin tur ska minska vikariebehovet.

Hemtjänst Bispgården: En ny chef har tillträtt under året. Ett samarbete mellan hemtjänsten och Nipängen har börjat ta form. Införandet av 11-timmars dygnsvila har påverkat schemaläggning.

Ekens korttidsavdelning: Påbörjat arbetet med Eken processen i samverkan med leg personal och biståndsenheten för att öka flödet i beläggningen. Förändring av schemat utifrån införandet av 11 timmars dygnsvila. Påbörjat arbetet med uppdatering av enhetens rutiner.

Legitimerad personal: Fortsatt rekrytering av leg personal då det finns vakanta tjänster. Ändring av dag- och nattschemat utifrån införandet av 11 timmars dygnsvila. Rehab teamet har gått handledarutbildning gällande förflyttningsteknik. Förflyttningsutbildningen för omvårdnadspersonal genomfördes med Modern Arbetsteknik där rehabteamet var med och tydliggjorde verksamhetens behov. HSL har kunnat ta emot fler studenter detta år. Tydligare samverkan mellan leg personal och enhetschefer på verksamhetsnivå samt lokal nivå. Påbörjat

förberedelser för införandet av lager-appen. Projekt avseende läkemedelsautomater i Stugun hemsjukvårdsområde.

Personlig assistans: Personlig assistans har genomgått två organisationsförändringar under 2023 där det i april sammanslogs med AMI-enheten och bröts sedan ut igen till en egen enhet i september då ny enhetschef tillträdde. Personalförsörjningen har varit mycket utmanande. Samarbetet med hemtjänsten i Hammarstrand och Bispgården har under året förstärkts.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

IFO har gjort en omstrukturering av sin verksamhet inom befintlig ram och infört en mottagningsfunktion inom områdena barn/familj samt vuxen. Implementeringen av e-ansökningar inom ekonomiskt bistånd har fortsatt under året. Samarbetet mellan IFO och skola, Trampolinen – behandlande skola, har tillfälligt pausats.

Kostenheten

Enheten har haft hög sjukfrånvaro vilket påverkat personalförsörjningen. Jobbar för att få till en effektivare enhet som ska vara mindre sårbar. Under året har jobbat med att stärka den ekonomiska redovisningen. Översyn och striktare krav gällande pedagogiska luncher, krav på kostintyg och läkarintyg vid specialkost, översyn av utbud, daglig mätning av matsvinnet samt förbättrat matsedelplaneringen.

AMI

Under året har AMI slagits ihop med LSS och socialpsykiatrienheten. Fokus har legat på att hitta en röd tråd för enheten. Funktionsbeskrivningar gällande de olika rollerna på enheten är framtagna och arbetas efter. Interna serviceavtal har upprättats mellan AMI och de enheter som får stöttning från arbetsmarknadsenhetens utegrupp. Under året har innegruppen mer och mer blivit en mötesplats för personer som behöver en sysselsättning / daglig verksamhet men inte står till arbetsmarknadens förfogande. Innegruppen leds av en handledare. Projektet MÖTAS tog slut och tack vare gott samarbete med innegruppens handledare är MÖTAS numer en del av AMIs ordinarie verksamhet. Beslut om att arbetsmarknadsenheten kan ha max 12 arbetsmarknadsanställningar, beslut om att endast introduktionsanställning kan kombineras med SFI. Enheten har under året påbörjat ett aktivt arbete med det kommunala aktivitetsansvaret – KAA .

19.4 Framtid

Vård och omsorg

Bispgårdens hemtjänst: Ett utökat samarbete med Nipängen gällande personalresurser fortsätter under 2024. Det möjliggör att vi kan använda de resurser som finns och behålla kvalitén i omsorgen. Bemanningsgrafan i timecareplan/multi access kommer att arbetas med mer aktivt utifrån hur behovet ser ut. Beviljade insatstimmar kontra utförda insatstimmar kommer att ses över.

Nyviksvägen SÄBO: Bemanna utifrån 0,6 i nyckeltal, kontinuerlig uppföljning med ekonom utifrån budget och sjukfrånvaro. Aktivt arbeta tillsammans med rehabiliteringssamordnare för att sänka sjuktal och förebygga sjukfrånvaro. Arbeta för att hitta lösningar kring situationen med tillgänglig tid och inkonverteringar. Arbeta med att säkerställa kvalitet för de boende och

arbetsmiljö för medarbetare. Upprättande av rutiner och riktlinjer i och för verksamheten.

Nipången: Bemanna utifrån nyckeltal 0,6 på Nipångens 22 platser, kontinuerlig uppföljning med ekonom gällande budget och sjukfrånvaro. Övertalighet i tillsvidareanställda gör att frånvaro ska lösas i största möjliga mån utan vikarieintag. Ökad samverkan gällande personalresurser med Bispgårdens hemtjänst.

Hemtjänsten Hammarstrand: Fortsätta arbetet med att utveckla schemastrukturen för att förbättra resursfördelning samt säkerställa kvalitet och patientsäkerhet för de ca 60 vårdtagare vi är till dagligen. Fortsatt rekryteringsarbete. Arbeta aktivt för att minska sjukfrånvaro. Fokus på hälsofrämjande arbete och mående.

Bergegården & hemtjänst Stugun: Fortsätta samverkan i schemaprocessen mellan hemtjänsten och Bergegården för att minska vikariebehovet. Vi jobbar utifrån 0,6 i nyckeltal. Nytt beslut om att minska platserna på Bergegården från 14 till 11 platser är genomfört.

Ekens korttidsboende: Fortsätta arbetet med Eken processen för att få effektivare arbetsätt och flöde gällande beläggningen utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Fortsatt arbete med rutiner och riktlinjer för verksamheten. Tydliggöra arbetsmiljöarbetet på enheten i samverkan med skyddsombud och personal.

Legitimerad personal: Fortsatt rekryteringsarbete av leg personal och timvikarier för att minimera behovet av bemanningspersonal. Arbeta för att ta emot studenter hos rehab teamet. Införa Peer Learning för att öka möjligheten att ta emot fler studenter. Verka för fortsatt arbete kring förflyttningutbildningen. Starta upp fallpreventionsarbete inom SoO. Införandet av lagerappen. Fortsatt arbete med dag- och nattschema utifrån 11 timmars dygnsvila. Fokus på arbetsmiljöarbete i samverkan med skyddsombud och personal.

LSS/Personlig assistans: Under 2024 kommer organisation ses över för att renodla uppdrag och säkerställa en hållbar organisatorisk struktur. Fortsatt samarbete med hemtjänsterna kommer också vara prioriterat.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Under 2024 införa e-tjänst för att göra orosanmälningar både inom område barn och familj samt vuxen. Fortsätta arbetsättet inom ekonomiskt bistånd, med förenklad ansökan och stickprovskontroller samt ökat socialt arbetet med klienterna, fortsätta det proaktiva och förebyggande arbetsättet med tidiga insatser inom alla verksamhetsområden. Den stora utmaningen framöver är att vidmakthålla den kompetensnivå som avdelningen idag har.

Kostenheten

2024 står vi inför stora personalförändringar då vi har pensionsavgångar, föräldradigheter samt att vi vet att någon/några kommer lämna oss. Rekryteringssvårigheter då det är svårt att rekrytera till kommunen utifrån avstånd och bristande rekryteringsunderlag inom kockyrket. Vi kommer att jobba mycket med ekonomiska besparingar bland annat minskat användande av näringsdrycker, inköp av egna kläder och gå ur avtalet med Textilia, effektivisera transporter med egen personal istället för med inhyrd. Tittar även på lösning för att komma ifrån helgtjänstgöring inom köken samt extern lösning på matlådor till hemtjänsten.

AMI

Under 2024 fortsätter enheten att jobba med att utveckla arbetsättet. Fortsatt samarbete med IFO för att minska utanförskap och minska andelen personer som är beroende av ekonomiskt bistånd. Arbete med att upprätta en policy för enheten pågår och beräknas vara klart under 2024.

20 Kommunalförbunden

20.1 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
JGY	29 116	31 600	2 484	27 542
Räddningstjänstförbundet	11 204	10 244	-960	10 129
Summa Förbunden	40 320	41 844	1 524	37 671

20.2 Kommentarer utfall

Kommunalförbundet Jämtlands gymnasieförbund, JGY

Kommunalförbundet Jämtlands gymnasieförbund bildades 2005 av Bräcke, Krokoms, Ragunda och Östersunds kommuner. Förbundet ombildades 1 juli 2017 när Åre kommun tillkom som medlem.

Förbundet har huvudmannskapet för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och delar av den kommunala vuxenutbildningen i medlemskommunerna. Förutom myndighetsuppdraget driver förbundet sju skolor med cirka 3 700 elever i ungdomsskolan och 500 elever i kommunal vuxenutbildning. Förbundet har cirka 600 medarbetare.

Ragunda kommuns andel i Jämtlands gymnasieförbund är 5,44 %.

Räddningstjänstförbundet

Från 2012-01-01 ingår Räddningstjänsten, Ragunda Kommun i Jämtlands Räddningstjänstförbund. Jämtlands Räddningstjänstförbund består förutom av Ragunda Kommun också av Östersund, Krokoms, Strömsund, Berg, Härjedalen och Bräcke. Den huvudsakliga uppgiften är naturligtvis att släcka bränder och göra räddningsinsatser men man arbetar också förebyggande inom en rad områden.

Ragunda kommuns andel i Jämtlands räddningstjänstförbund är 8,07 %.

För totalt resultat, mål och ställning hänvisas till respektive förbunds årsredovisning.

21 Bygg- och miljönämnden

21.1 Bygg- och miljönämndens verksamhetsplan

Mål	Indikatorer	Uppfyllt per 2023-12-31	Kommentar
Goda livsvillkor	Aktuella uppgifter på hemsidan för samtliga verksamhetsområden. Avstämning 3 ggr/år.	Uppfyllt	
	Information till allmänheten vid 10 tillfällen per år inom aktuella områden	Delvis uppfyllt	Ej Annonserat i den utsträckningen målsättningen var
	Ökat antal inspektioner utförda på verksamheter inom nämndens ansvarsområde	Uppfyllt	
Attraktivt samhälle	Implementera arbetsmodell/rutin för arbete med ovårdade/övergivna tomter/hus med utgångspunkt i tidigare utfört projekt.	Delvis uppfyllt	Krävs implementering från andra system, mål 2024
Effektiv organisation	Avstämning av utfall för serviceåtaganden och lagstadgade handläggningstider.	Delvis uppfyllt	En avvikelse beroende av en period av resursbrist inom Livsmedelstillsynen

21.2 Ekonomiskt utfall (tkr)

	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022
Summa Bygg- och miljönämnd	5 483	5 724	242	4 991

21.3 Kommentarer utfall

Utfallet visar på ett överskott mot budget. Främsta orsakerna är resursbrist under vissa perioder vilket lett till minskade personalkostnader vilket ger en stor effekt på utfallet. Något mindre intäkter för tillsyn och tillstånd mot budgeterat inom vissa områden men även ökade intäkter på bygglov, balanserar posterna mot budgeterat. Något ökade kostnader för bygg- och miljönämnden kan noteras samt att budget för bostadsanpassning var i balans under 2023.

21.4 Årets händelser

Bygg – och miljönämnden har arbetat enligt verksamhetsplanen och utifrån gjorda prioriteringar, däribland tillsynen för objekt med fast årlig avgift, samt inkommande övriga ärenden. Under 2023

har tillsynen inom livsmedelskontrollen utförts enligt plan, där tillsynsskulden hanteras och minskar, och en ersättningsrekrytering har genomförts.

Tillsyn har bedrivits på fokusområden inom hälsoskydd i skola/förskola. Inom miljöskydd har fokusområde i lantbruk är tillsyn utförd enligt prioritering och fortgår senare under året. Tillsyn och kompetensöverföring på tåkter är fortsatt prioriterat och har fortsatt under året.

Avdelningen har fått ytterligare ett nytt tillsynsområde inom miljö- och hälsoskyddsområdet rörande sprängämnesprekursorer.

Resurser läggs också ned på löpande ärendehantering i form av anmälningar som bland annat innefattar värmepumpar, kompostering, dispenser och även nedskräpning i naturen, avfallsfrågor och andra klagomål.

Löpande handläggning har varit prioriterad på bygg- och plan. En fokuserad tillsynsinsats påbörjades inom området utifrån anmälningar och prioritering av tillgängliga resurser. Arbetet med system för att hantera digitala detaljplaner har införts och används framgent, enligt krav på digitala detaljplaner. Ett arbete pågår med att digitalisera äldre planer. Översiktsplanarbetet utförs delat som projekt samt med befintliga resurser från avdelningens sida och förväntas vara klar under 2024. Inom Karta/GIS läggs fortsatt stora resurser på intern och extern service, kontinuerlig förbättring av grundkartan samt utveckling av GIS-stöd till verksamheten.

I vårt verksamhetssystem har enheten under året arbetat med implementering av e-tjänster. Möjligheter till automatisering av vissa delar av handläggning har undersökts. Tillsynsplaner inom både bygg- och miljöområdet har upprättats och reviderats.

21.5 Framtid

Eventuella samverkansformer undersöks kontinuerligt inom flertalet verksamhetsområden och underlag inom vissa verksamheter tas fram länsgemensamt.

Ett flertal medarbetare på bygg- och miljöenheten samt politiker i nämnden deltar fortlöpande vid revideringen av översiktsplanen, vilket i framtiden kommer vara ett mer kontinuerligt arbete.

Tillsynen inom miljö- och hälsoskydd kommer till viss del även i fortsättningen bedrivas i projektform.

Eventuella ändrade regler för strandskydd samt förslag till ny Plan-och bygglag kan medföra ett ökat resursbehov på byggsidan.

Digitalisering och e-tjänster är under utveckling och implementering av tillägg till verksamhetssystemet är klart, fortsatt arbete under 2024 med att koppla på fler tjänster. Utveckling av verksamhetssystem med automatisering ses som positivt för att frigöra resurser framgent.

Det ändrade omvärldsläget kan bidra till ökade krav på enheten, främst i fråga om livsmedel, dricksvatten och beredskap vid oförutsedda händelser.

22 Miljöredovisning

Avfall - renhållning, Årets händelser 2023

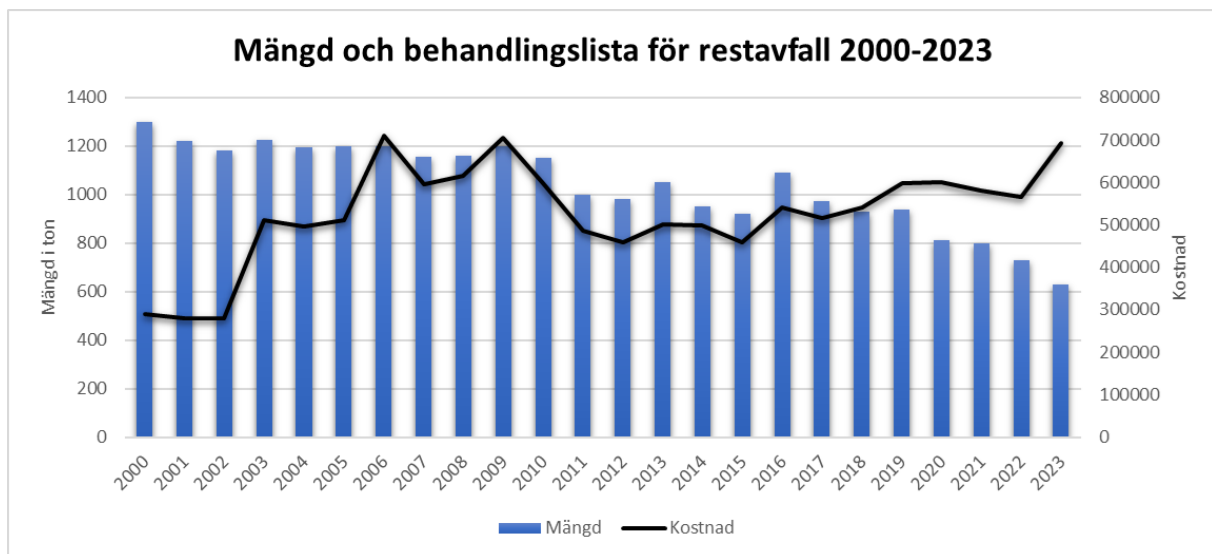
I juni 2022 infördes matavfallsinsamling i kommunen. Den som inte valde att ansluta till matavfallsinsamlingen fick då i stället en miljöavgift. Under år 2023 togs miljöavgiften bort för dem med registrerad och godkänd kompost.

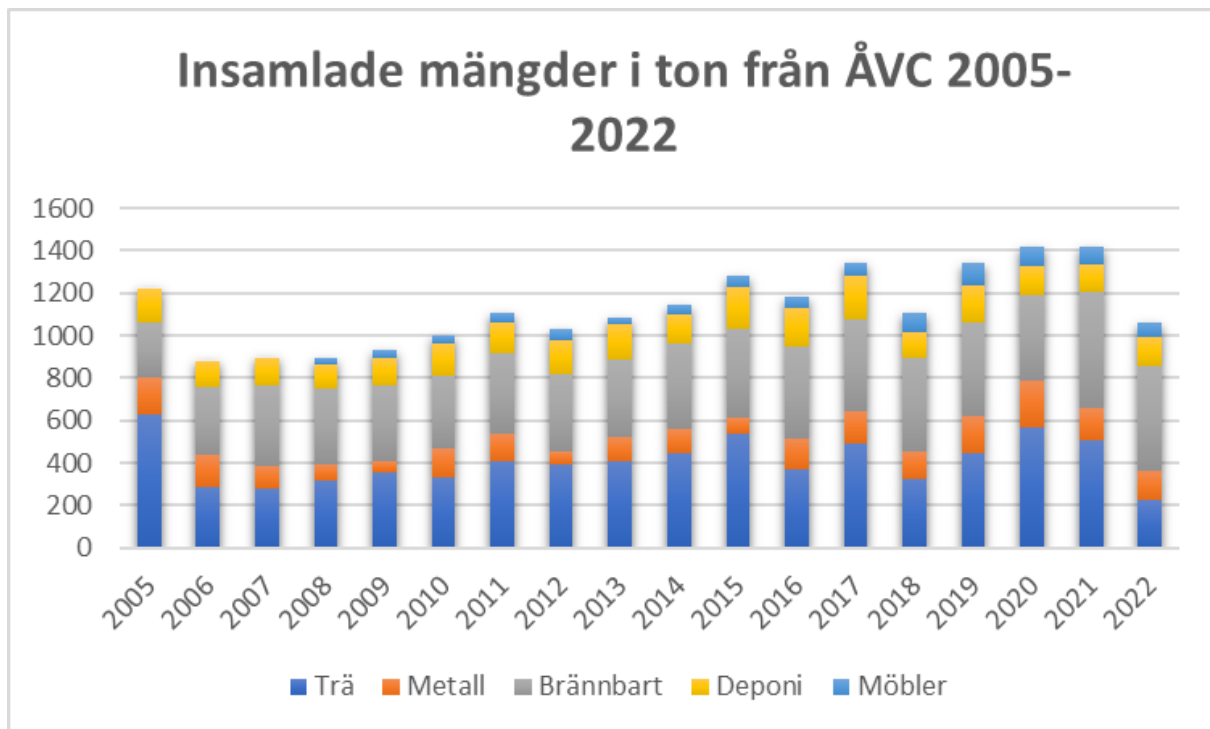
Inga mängder har tillförts Stuguns eller Hammarstrands deponier, för sluttäckning, men till Bispgårdens deponi levererades täckmassor i sluttäckningssyfte.

Ny upphandling gjordes under året angående tömning av fraktioner vid våra återvinningstationer. Det blev en ny entreprenör som vann denna upphandling, vilken nu är överklagad. Från år 2024 skulle kommunen egentligen ha egen omlastningsstation för dessa fraktioner men då detta är ett kostsamt och tidskrävande projekt har avtal slutits med Lundstams i Östersund för detta ändamål och verksamheten arbetar vidare med att tillse omlastningsstation under år 2024.

Insamlade mängder brännbart hushållsavfall och grovsopor på Återvinningscentralerna

Insamlat hushållsavfall (kärlsopor) som går till förbränning fortsätter att minska, speciellt efter att matavfallsinsamlingen började. Hushållen är bättre på att sortera och slänger mindre restavfall i sina gröna kärl. Kostnaderna för förbränningen fortsätter dock att öka. Sedan 2000 har det brännbara hushållsavfallet minskat med 45 %.

Mängden grovavfall (rent trä, metall, deponi och möbler) som tagits emot på våra återvinningscentraler 2005–2022. Mängden trä minskade stort, samtidigt som det brännbara och metallen också minskat. Mängden möbler och deponi låg på ungefär samma nivå som året innan.

Framtid - Kommande händelser under 2024

Under 2024 kommer det behövas bygga en ny omlastningsstation för förpackningar. Underlag till upphandling och bygglov finns sedan tidigare, men kommer behöva justeras och själva byggnationen/anpassningen av befintlig byggnad kommer behöva göras under året.

CO2-utsläpp

Den miljöpåverkan som fordon tillhörande renhållningen och entreprenörer renhållningen upphandlat för att samla in hushållsavfall, grovavfall, farligt avfall och tömma enskilda avlopp samt transporter av insamlat avfall till godkända behandlingsanläggningar orsakade fortsatt under året 2021 CO2-utsläpp på ca 100 ton. Inga uppgifter för 2023 finns ännu.

Kalkning

På grund av utsläpp från fossilt bränsle som olja och kol har vissa delar av Ragunda kommun drabbats av försurade sjöar och vattendrag. Kalkning av försurande områden sker i kommunens östra del. Här är berggrunden svårvittrad och har ingen eller liten möjlighet att klara av försurande regn och nedfall. Kalkningen sker för att kapa surstötter, dvs. höja pH-värdet, på våren i samband med snösmältningen och vid ihållande regn på övrig tid av året. Kommunen sköter en stationär kalkdoserare i Kvissleån. Ca 10-40 ton kalk sprids årligen via kalkdoseraren. Under 2023 har inget inköp av kalk skett, spridning har skett via de 40 ton kalk som köptes in under 2022. Samtliga prov har visat att vi klarat pH målet (6,0) i Kvissleån/Järån under 2022. För uppgiften får Ragunda kommun ca 90% i statligt bidrag.

Badvatten

Bygg- och miljökontoret tar på uppdrag av kommunfullmäktige regelbundna prover på badvatten på utvalda badplatser i kommunen. Under 2023 togs 5 st. prover varav samtliga blev godkända, ett efter omprov.

Miljöpolicy

Ragunda kommun ska i rollen som verksamhetsutövare och myndighet arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling och sträva efter att skapa en god livsmiljö.

För att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling ska kommunen:

- visa miljöhänsyn och miljöansvar i alla roller och verksamhetsområden.
- driva en verksamhet som kännetecknas av effektivitet i nyttjandet av energi och hushållning med råvaror och naturresurser. Att arbeta för ständiga förbättringar och förebygga föroreningar ska ingå som naturliga delar i kommunens verksamhet.
- sträva efter att minimera negativ inverkan på omgivningen i form av utsläpp till luft, mark och vatten.
- verka för en god vattenkvalitet.
- med god marginal följa lagar och andra krav inom miljöområdet.
- beakta miljöfrågor vid upphandlingar och inköp av varor och tjänster.
- utbilda och motivera anställda och politiker samt informera och samverka med näringsliv, offentlig sektor och allmänhet för ökad miljömedvetenhet.

Miljöpolicy antagen i KF 2005-06-08, §9